

Sprawozdanie Zarządu z działalności Banku Millennium i Grupy Kapitałowej Banku Millennium za 2018 rok

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI BANKU MILLENNIUM I GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU MILLENNIUM ZA 2018 R.

SPIS TREŚCI

I.	LIST PREZESA ZARZĄDU BANKU	3
II.	KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA GRUPY BANKU MILLENNIUM	5
III.	NAJWAŻNIEJSZE WYNIKI I OSIĄGNIĘCIA W 2018 ROKU.....	8
III.1.	PODSUMOWANIE WYNIKÓW SKONSOLIDOWANYCH GRUPY W 2018 ROKU.....	8
III.2.	NAJWAŻNIEJSZE NAGRODY I OSIĄGNIĘCIA W 2018 ROKU	9
IV.	INFORMACJE DLA INWESTORÓW.....	12
IV.1.	ZMIANY CENY AKCJI	12
IV.2.	RATINGI BANKU MILLENNIUM	12
IV.3.	RELACJE INWESTORSKIE	13
IV.4.	POLITYKA DYWIDENDOWA.....	13
V.	WARUNKI RYNKOWE ORAZ PERSPEKTYWY DZIAŁALNOŚCI	14
V.1.	SYTUACJA MAKROEKONOMICZNA.....	14
V.2.	POLSKI SEKTOR BANKOWY, POZYCJA BANKU I CZYNNIKI RYZYKA	15
V.3.	STRATEGIA ORAZ PERSPEKTYWY ROZWOJU BIZNESU.....	17
VI.	SYTUACJA FINANSOWA	19
VI.1.	RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT GRUPY	19
VI.2.	WYNIKI SEGMENTÓW BIZNESU	23
VI.3.	POZYCJE BILANSOWE I POZABILANSOWE.....	25
VII.	OPIS DZIAŁALNOŚCI BIZNESOWEJ	33
VII.1.	JAKOŚĆ I INNOWACYJNOŚĆ W DOBIE POWSZECHNEJ DIGITALIZACJI.....	33
VII.2.	BANKOWOŚĆ DETALICZNA	35
VII.3.	BANKOWOŚĆ PRZEDSIĘBIORSTW	39
VII.4.	DZIAŁALNOŚĆ SPÓŁEK ZALEŻNYCH.....	44
VIII.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM	46
VIII.1.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM.....	46
VIII.2.	ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	49
VIII.3.	RYZYKO KREDYTOWE.....	53
VIII.4.	POZOSTAŁE RODZAJE RYZYKA	55
IX.	ZARZĄDZANIE ZASOBAMI LUDZKIMI	59
IX.1.	POLITYKA PERSONALNA	59
IX.2.	ZATRUDNIENIE I KOSZTY OSOBOWE.....	60
IX.3.	POLITYKA WYNAGRODZEŃ	61
X.	ZASADY ŁADU KORPORACYJNEGO W BANKU MILLENNIUM.	65
X.1.	OŚWIADCZENIE DOTYCZĄCE ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO STOSOWANYCH W 2018 ROKU.	65
X.2.	AKCJONARIAT I WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZY	66
X.3.	RADA NADZORCZA.....	68
X.4.	ZARZĄD	77
X.5.	AUDYT WEWNĘTRZNY I ZEWNĘTRZNY ORAZ POLITYKA ZAPEWNIENIA ZGODNOŚCI	81
XI.	ODPOWIEDZIALNOŚĆ SPOŁECZNA I ŚRODOWISKOWA BANKU	85
XII.	DODATKOWE INFORMACJE.....	88
XIII.	OŚWIADCZENIA ZARZĄDU BANKU	88

I. LIST PREZESA ZARZĄDU BANKU

Szanowni Państwo,

Z prawdziwą przyjemnością zapraszam Państwa do lektury Raportu Roczego za 2018 rok, zwłaszcza że był to rok pełen sukcesów. Osiągnęliśmy rekordowe w blisko trzydziestoletniej historii Banku wyniki oraz podjęliśmy przełomowe decyzje, które wprowadzają Bank w zupełnie nową fazę rozwoju. W czerwcu złożyliśmy w Komisji Nadzoru Finansowego wniosek o zezwolenie na utworzenie banku hipotecznego, a w listopadzie podpisaliśmy umowę zakupu Euro Banku.

Najlepszy wynik w historii: Kontynuując założony w średnioterminowej strategii wzrost organiczny, w 2018 roku odnotowaliśmy rekordowy zysk netto w wysokości 761 mln zł i pozyskaliśmy ponad 200 tysięcy nowych klientów. Wzrost liczby klientów oraz ich rosnąca aktywność przełożyły się na dwucyfrowe wzrosty większości linii biznesowych, w tym portfela kredytów konsumpcyjnych, hipotek złotych i kredytów dla przedsiębiorstw. Nie byłoby to możliwe bez fantastycznego zespołu pracowników, którzy codziennym zaangażowaniem współtworzą markę Banku Millennium.

- **761 mln zł** - zysk netto Grupy, najlepszy wynik w historii banku
- **22%** - współczynnik wypłacalności
- **46,5%** - wskaźnik kosztów do dochodów
- **1,8 mln** aktywnych klientów detalicznych

Wzrost organiczny dodatkowo wzmocniony zakupem Euro Banku: 5 listopada 2018 roku podpisaliśmy z Société Générale umowę dotyczącą zakupu Euro Banku. Przedmiotem transakcji było nabycie 99,8% akcji Euro Banku. Transakcja efektywnie wykorzystująca nadwyżki kapitału i sytuację płynnościową powinna być sfinalizowana w 1 połowie 2019 roku, po uzyskaniu wymaganych zgód. Późniejsze połączenie z wrocławskim bankiem, wykorzystujące doświadczenia obu organizacji, znacząco zwiększy zysk i skalę naszego działania, a w dłuższej perspektywie przyniesie solidny zwrot z inwestycji.

Zadowoleni klienci i rynek: Klientocentryzm i dbałość o najwyższej jakości doświadczenie klienta były kluczem do wszystkich prowadzonych przez nas działań. Dzięki temu wzrost liczby klientów szedł w parze z ich satysfakcją - 93% klientów detalicznych było zadowolonych ze współpracy z nami, a 53% korporacyjnych polecało nas innym. W 2018 roku byliśmy najczęściej polecanym bankiem komercyjnym w Polsce z lojalnością mierzoną najwyższym na rynku wskaźnikiem NPS=61. Po raz kolejny znaleźliśmy się na podium we wszystkich kategoriach rankingu „Przyjazny Bank Newsweeka” (m.in. 1 miejsce w kategorii „Bankowość mobilna”).

Innowacyjność i dalsza digitalizacja: W dobie powszechnej smartfonizacji kontynuowaliśmy model biznesowy oparty na dalszej cyfryzacji i rozwoju rozwiązań mobilnych. Ponownie zwiększyliśmy udział kanałów cyfrowych w sprzedaży produktów, a z bankowości mobilnej, wzbogaconej m.in. o chatbota, korzystało już prawie 1 mln klientów. W raporcie Deloitte, który ocenia cyfrową dojrzałość banków w prawie 40 krajach Europy i Bliskiego Wschodu, znaleźliśmy się w gronie cyfrowych liderów regionu. Opisano nas jako bank dojrzały cyfrowo, dobrze przygotowany do wyzwań otwartej bankowości, oferujący już teraz wiele usług pozabankowych.

Bank bez barier, zaangażowany społecznie: Chcemy, by wszyscy klienci, w tym osoby niepełnosprawne, czuli się z nami komfortowo. Wyeliminowanie barier cyfrowych, infrastrukturalnych i fizycznych w dostępie do usług było istotną częścią strategii na 2018 rok. Za dostosowanie strony internetowej banku do potrzeb osób niewidomych i niedowidzących wygraliśmy konkurs „Strona internetowa bez barier”. Angażowaliśmy się również w przedsięwzięcia kulturalne, edukacyjne i społeczne. Po raz kolejny znaleźliśmy się w składzie Respect Index - indeksie spółek działających zgodnie z najlepszymi standardami CSR.

Co przed nami?: Kluczowym celem w 2019 roku będzie efektywne połączenie dalszego rozwoju organicznego ze skuteczną integracją z Euro Bankiem. Finalizacja transakcji kupna Euro Banku powinna nastąpić w pierwszej połowie, a fuzja operacyjna w drugiej połowie roku. Równolegle planujemy uzyskać stosowne licencje i

rozpocząć działalność operacyjną banku hipotecznego, co da nam możliwość emisji listów zastawnych. Kolejnym elementem będzie pełne wdrożenie unijnej dyrektywy PSD2, która otworzy, a tym samym zrewolucjonizuje rynek płatności i innych usług finansowych w Polsce. Nadal chcemy być liderem innowacji, przynosić stabilne zyski oraz dbać o zadowolenie klientów.

Joao Bras Jorge

Prezes Zarządu Banku Millennium

II. KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA GRUPY BANKU MILLENNIUM

Bank Millennium powstał w 1989 roku jako jeden z pierwszych polskich banków komercyjnych. Obecnie jest jednym z 7 największych pod względem aktywów w Polsce banków komercyjnych kierującym swoje usługi do wszystkich segmentów rynku poprzez sieć oddziałów, sieci indywidualnych doradców oraz bankowość elektroniczną i mobilną.

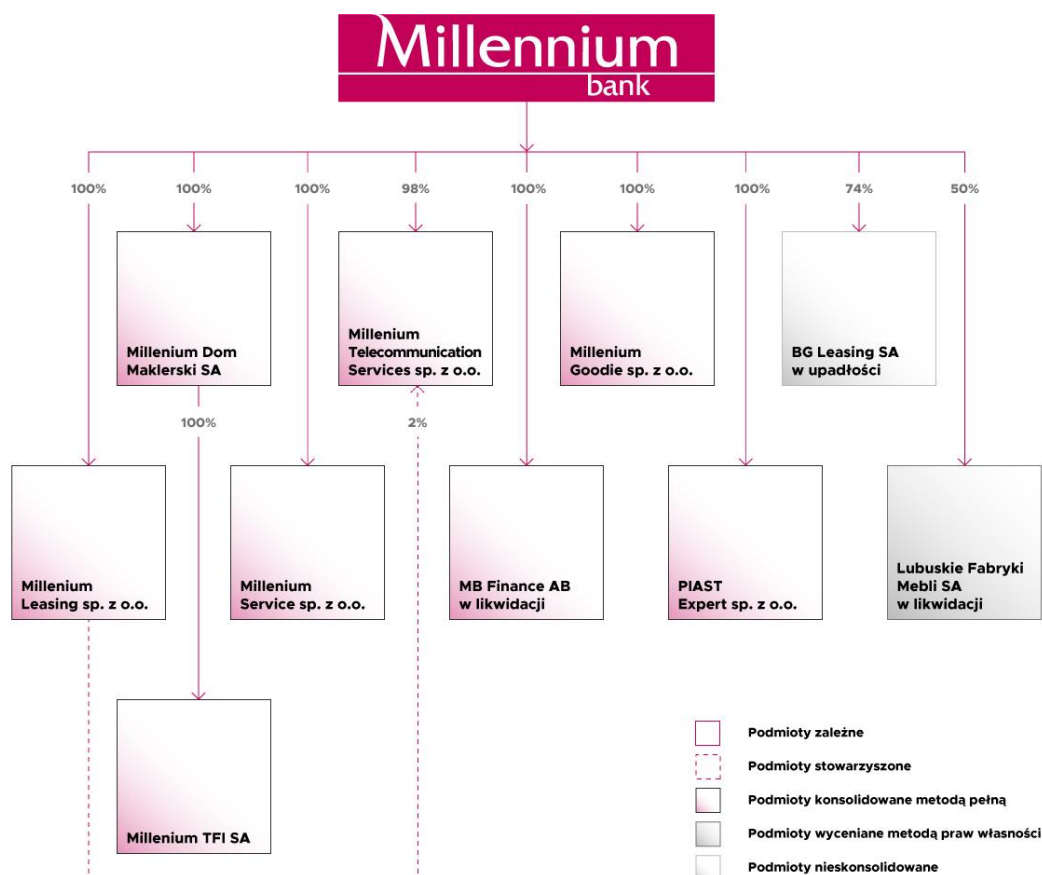
Od początku swojej działalności wyznacza trendy w polskiej bankowości, na przykład był pierwszym bankiem notowanym na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie oraz wydawcą pierwszej na polskim rynku karty płatniczej. Bank spełnia najwyższe standardy ładu korporacyjnego, realizuje programy społeczne wspierające rozwój kultury oraz edukację młodzieży.

Bank Millennium jest liderem rynku w obszarze innowacji rozumianych jako nowości technologiczne i udogodnienia procesowe. Innowacyjność w Banku Millennium jest częścią jego strategii biznesowej.

Bank Millennium, wraz ze swoimi spółkami zależnymi, tworzy Grupę Banku Millennium - jedną z najbardziej nowoczesnych i najbardziej kompleksowo rozwijających się grup finansowych w Polsce - zatrudniającą łącznie 6132 osób.

Najważniejszymi jej spółkami są: Millennium Leasing (działalność leasingowa), Millennium Dom Maklerski (działalność brokerska) i Millennium TFI (fundusze inwestycyjne). Od roku 2016 roku Millennium Goodie Spółka z o.o. prowadzi wraz z Bankiem innowacyjną, opartą na zaawansowanej technologii platformę smartshoppingową. Oferta wyżej wymienionych spółek stanowi uzupełnienie usług i produktów oferowanych przez Bank.

Grupa Banku Millennium posiada aktywa w wysokości 80,5 mld zł i kapitał własny w wysokości 8,4 mld zł. Na koniec 2018 roku depozyty klientów osiągnęły wysokość 66,2 mld zł, a Grupa udzieliła ponad 52,7 mld zł kredytów. Swoją pozycję na rynku Bank zbudował dzięki współpracy z ponad 1,8 mln aktywnych klientów indywidualnych, z których 1,36 mln korzysta aktywnie z bankowości elektronicznej, a 963 tys. z aplikacji mobilnej i mobilnego Milletetu. Grupa zakończyła rok ze znaczną nadwyżką płynnościową (wskaźnik kredyty/depozyty poniżej 80%) oraz silnymi wskaźnikami kapitałowymi (całkowity współczynnik wypłacalności TCR na poziomie 21,7%).

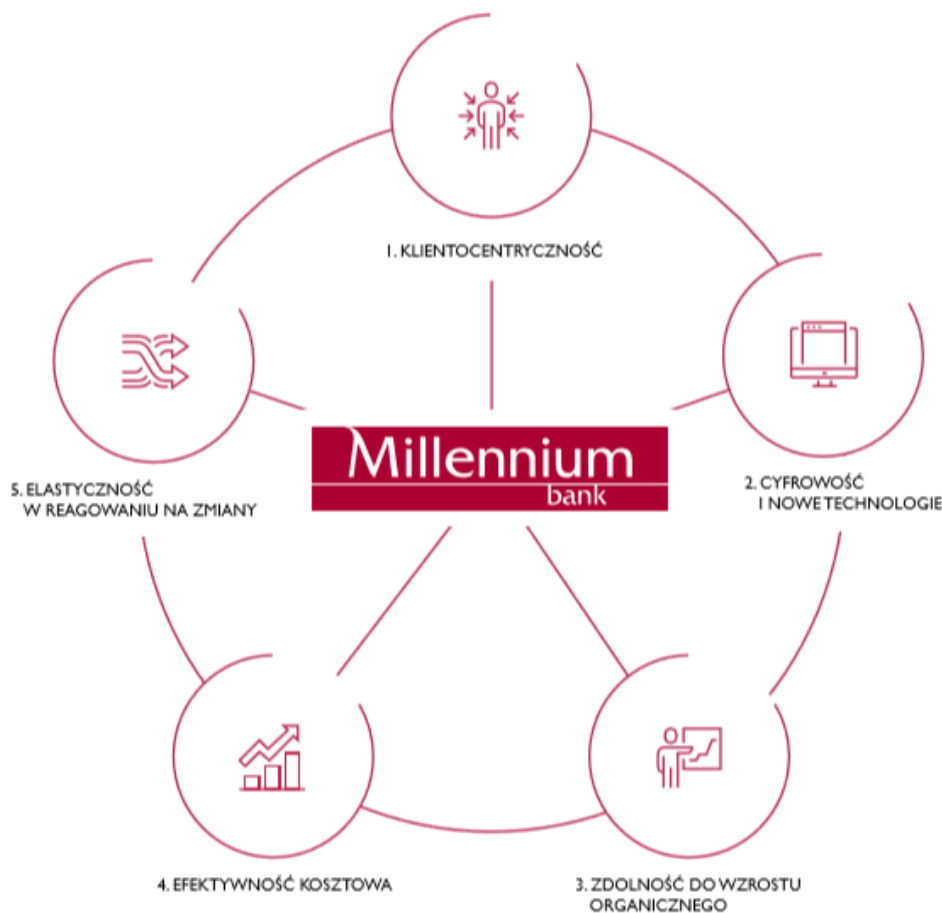

W czerwcu 2018 roku Bank złożył w Komisji Nadzoru Finansowego wniosek o udzielenie zezwolenia na utworzenie banku hipotecznego o nazwie „Millennium Bank Hipoteczny” z siedzibą w Warszawie, którego jedynym akcjonariuszem będzie Bank Millennium. Nowy Bank ma zapewnić średnio i długoterminowe finansowanie będące paliwem dla dalszego rozwoju finansowania nieruchomości.

W listopadzie 2018 roku Bank podpisał z Société Générale umowę dotyczącą zakupu 99,8% akcji Euro Banku. Transakcja powinna być sfinalizowana w 1 połowie 2019 roku, po uzyskaniu wymaganych zgód. Fuzja z wrocławskim bankiem, wykorzystująca doświadczenia obu organizacji, znacząco zwiększy zysk i skalę działania Banku, a w dłuższej perspektywie powinna przynieść solidny zwrot z inwestycji.

Model biznesowy

Bank Millennium prowadzi działalność w oparciu o model biznesowy bazujący na pięciu filarach:

1. KLIENTOCENTRYCZNOŚĆ

Jesteśmy najbardziej klientocentrycznym bankiem, który nieustannie się rozwija. Chcemy być najbardziej spersonalizowanym bankiem na skalę masową.

2. CYFROWOŚĆ I NOWE TECHNOLOGIE

Jesteśmy liderem bankowości cyfrowej, oferując połączenie szerokiego zakresu dotarcia i wysokiej jakości usług.

3. ZDOLNOŚĆ DO WZROSTU ORGANICZNEGO

Rośniemy najszybciej wśród banków w zakresie pozyskiwania klientów z główną relacją. Ponadto w strategii 2020 wprowadziliśmy cztery nowe silniki zrównoważonego wzrostu.

4. EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA

Mamy wiodący efektywny kosztowo model, zbudowany na najnowszej technologii i elastyczny pod kątem zmian i wzrostu skali Banku.

5. ELASTYCZNOŚĆ W REAGOWANIU NA ZMIANY

Bank Millennium posiada elastyczny model operacyjny, kulturę organizacyjną umożliwiającą szybkie reagowanie oraz kompetencje cyfrowe i analizy danych.

Fundamentem modelu biznesowego są wartości firmy: budowanie relacji opartych na zaufaniu, pasja do jakości i innowacyjności, rozwój pracowników i promowanie współpracy oraz ambicja, by zawsze mierzyć wyżej.

III. NAJWAŻNIEJSZE WYNIKI I OSIĄGNIĘCIA W 2018 ROKU

III.1. Podsumowanie wyników skonsolidowanych Grupy w 2018 roku

Rekordowy zysk netto; poprawa głównych wskaźników

- Zysk netto za rok 2018 osiągnął 761 mln PLN, co oznacza 12% rocznego wzrostu; nieskonsolidowany wynik netto Banku wyniósł 722 mln PLN
- ROE na poziomie 9,6%, tzn. o 0,3 p.p. wyżej niż w roku 2017
- Koszty/dochody na poziomie 46,5%, tzn. o 0,3 p.p. mniej niż w roku 2017
- Wysokie obciążenia podatkowe i regulacyjne: 40% efektywna stawka opodatkowania zysku operacyjnego (lub 45% po uwzględnieniu kosztów BFG i KNF)

Wzrost wspierany dochodami odsetkowymi; koszty pod presją inflacji płacowej oraz projektów cyfrowych

- Wynik z odsetek wzrósł o 8,1% r/r
- Prowizje bez zmian w ujęciu rocznym z uwagi na niekorzystny wpływ rynków kapitałowych
- Dochody operacyjne wzrosły o 6,1% r/r, natomiast koszty wzrosły o 5,4% r/r (z czego koszty osobowe o 7% r/r)

Utrzymanie wysokiej jakości aktywów i niskiego kosztu ryzyka

- Koszt ryzyka wyniósł 48 pb rocznie - najniższy poziom w ostatnich 5 latach
- Poprawa wskaźnika kredytów zagrożonych utratą wartości (koszyk 3) do 4,5% (z 5,2% po wprowadzeniu MSSF9 w dniu 1.01.2018 r.)

Silne współczynniki kapitałowe i płynności

- Łączny współczynnik kapitałowy Grupy (TCR) na poziomie 21,7%, a CET1 (= T1) na poziomie 19,8% (bez zysku za 2018 rok)
- Dalsza poprawa nastąpi po zgodzie KNF na obligacje podporządkowane wyemitowane w styczniu 2019r.
- Wskaźnik kredyty/depozyty na bardzo niskim poziomie 80%

Bankowość detaliczna

- +202 tys. pozyskanych aktywnych klientów - zgodnie z celem 600 tysięcy klientów przez 3 lata
- wzrost o 18% depozytów klientów do wysokości 47,7 mld PLN
- 3,2 mld PLN sprzedanych nowych pożyczek gotówkowych (+39% r/r) i 3,3 mld PLN kredytów hipotecyjnych (+31% r/r)
- Prawie 1 mln aktywnych użytkowników bankowości mobilnej (+36% r/r)

Bankowość przedsiębiorstw

- Najwyższe tempo wzrostu kredytów dla przedsiębiorstw w ciągu ostatnich 5 lat: +14% r/r
- Utrzymanie dwucyfrowego wzrostu sprzedaży faktoringu i leasingu: +15% i +18% r/r
- Utrzymany wysoki wzrost sald na rachunkach bieżących: +22% r/r
- Dwucyfrowy, roczny wzrost przelewów (krajowych i zagranicznych), transakcji finansowania handlu i wymiany walut

Jakość i innowacje

- Bank Millennium ponownie osiągnął bardzo wysoką pozycję w rankingu „Przyjazny Bank Newsweeka 2018”, w tym najwyższe miejsce w konkurencji „Bankowość mobilna”

- ARC Rynek i Opinia uznał Bank za najlepszy w wielu rankingach jakości, w tym najwyższy wskaźnik NPS (61)
- 900 tys. pobrań aplikacji Goodie (platforma smartshoppingowa, opracowana w ramach Grupy Banku)

Powyższe osiągnięcia w roku 2018 wskazują, że Grupa Banku Millennium rozpoczęła skuteczną realizację swej trzyletniej strategii wzrostu organicznego. Ponadto, w dniu 5 listopada 2018 r. Bank ogłosił umowę w sprawie transakcji zakupu 99.8% akcji banku Euro Bank S.A., która powinna zostać sfinalizowana w 1-szej poł. 2019 r. bez emisji nowych akcji. Po planowanym przejęciu Euro Banku, posiadającego wg. stanu na VI 2018 r. kredyty o wartości 11,9 mld PLN i depozyty wynoszące 7 mld PLN, nastąpi pełne połączenie w ramach struktury i systemów Banku. Transakcja ta umożliwi Bankowi Millennium zajęcie 6-ego miejsca w atrakcyjnym segmencie detalicznych kredytów niehipotecyjnych a także 6-ego miejsca w liczbie klientów detalicznych w Polsce, dzięki dodaniu 1,4 mln nowych klientów. Proces finalizacji tego przejścia przebiega zgodnie z planem: pod koniec grudnia Bank uzyskał zgodę UOKiK na przedmiotową transakcję.

III.2. Najważniejsze nagrody i osiągnięcia w 2018 roku

Zwycięstwo w rankingu satysfakcji

Według badania ARC Rynek i Opinia:

- **1 miejsce** w głównych kategoriach: „Satysfakcja”, „Ocena punktów styku” i „Ocena opłat i prowizji”
- Najwyższy wskaźnik rekomendacji **NPS (61)** wśród banków w Polsce

Doskonała jakość - na podium od 8 lat

W 17 edycji rankingu „Przyjazny Bank Newsweeka 2018” Bank Millennium stanął na podium aż w czterech kategoriach:

- 1 miejsce** - „Bankowość mobilna”
- 2 miejsce** - „Bank dla Kowalskiego”
- 3 miejsce** - „Bankowość internetowa”
- 3 miejsce** - „Bankowość hipoteczna”

Bank Millennium najlepszy w sektorze finansowym w budowaniu pozytywnych doświadczeń klientów

Bank Millennium został uznany za lidera Customer Experience w sektorze finansowym w zestawieniu TOP 100 Marek, opublikowanym w najnowszym raporcie KPMG w Polsce, które powstało na podstawie badania opinii konsumentów oceniających marki pod kątem oferowanych przez nie doświadczeń. Bank znalazł się również w pierwszej dziesiątce stu najlepiej ocenianych marek w Polsce.

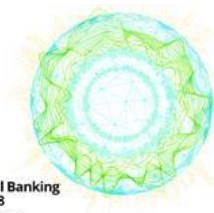

Najbardziej innowacyjny Bank

Zwycięstwo Banku Millennium w konkursie Liderzy Świata Bankowości i Ubezpieczeń w kategorii Najbardziej innowacyjny podczas Wielkiej Gali Liderów Świata Bankowości i Ubezpieczeń

Deloitte
DigitalRaport Digital Banking
Maturity 2018

www.deloitte.com/pl/insights/industry/banking

Digital
Banking
MATURITY

Bank Millennium cyfrowym liderem w badaniu Deloitte

W raporcie Deloitte „EMEA Digital Banking Maturity 2018”, oceniającym cyfrową dojrzałość instytucji finansowych w 38 państwach Europy i Bliskiego Wschodu, Bank Millennium znalazł się w gronie cyfrowych liderów rynku jako bank innowacyjny, dojrzały cyfrowo, dobrze przygotowany do wyzwań otwartej bankowości, oferujący już teraz wiele usług pozabankowych.

Gwiazda Jakości Obsługi 2018

Bank Millennium już po raz kolejny został uhonorowany prestiżowym tytułem Gwiazdy Jakości Obsługi. Nagroda jest przyznawana na podstawie głosów konsumentów w ramach Polskiego Programu Jakości Obsługi, zbieranych przez cały rok na stronie www.jakoscobslugi.pl oraz za pośrednictwem aplikacji na smartfony.

Złoty bankier

1 miejsce dla Konta 360° i tytuł Bezpieczny Bank - najlepsze praktyki. Na podium stanęła również karta kredytowa Impresja oraz program edukacyjny Finansowy Elementarz

Strona internetowa bez barier

Bank Millennium otrzymał nagrodę za dostosowanie serwisu internetowego do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w konkursie „Strona Internetowa bez Barier” promującym dostęp do informacji cyfrowej osobom niepełnosprawnym, starszym, niezamożnym i narażonym na wykluczenie cyfrowe.

Konkurs „Strona Internetowa bez Barier” organizowany przez Fundację Widzialni oraz Szerokie Porozumienie na Rzecz Umiejętności Cyfrowych.

Srebrny Listek CSR

Bank Millennium już po raz czwarty został nagrodzony **Srebrnym Listkiem CSR**. Wyróżnienie to jest przyznawane firmom, które w codziennej działalności wdrażają najwyższe standardy odpowiedzialności społecznej

Bank Millennium w Top 10 najbardziej odpowiedzialnych firm w Polsce

Bank Millennium zajął **7 miejsce** w klasyfikacji ogólnej i **4 miejsce** w klasyfikacji branżowej Rankingu Odpowiedzialnych Firm 2018. Jest to zestawienie największych polskich firm ocenianych pod kątem jakości zarządzania społeczną odpowiedzialnością biznesu (CSR).

Bank Millennium uhonorowany tytułem Solidnego Pracodawcy Roku 2018

Bank Millennium ponownie otrzymał tytuł Solidnego Pracodawcy 2018 w kategorii ogólnopolskiej. Kapituła doceniła m.in. oferowane przez Bank stabilne warunki zatrudnienia, szeroki pakiet socjalny, inwestycję w rozwój kadry, projekt „Rodzice na TAK”, program nagród pracowniczych IMPAKT, działalność CSR: Kodeks Etyczny i wolontariat pracowniczy oraz warunki rozwoju dla studentów i absolwentów.

Prognostyczny puchar „Parkietu”

2 miejsce dla zespołu naszych ekspertów: Grzegorz Maliszewski, Mateusz Sutowicz oraz Andrzej Kamiński w rankingu miesięcznych prognoz finansowych i makroekonomicznych przygotowanym przez gazetę Parkiet.

Bank Millennium po raz jedenasty w składzie RESPECT Index

Bank Millennium utrzymał swoją pozycję w Indeksie Respect. Indeks obejmuje wybrane spółki giełdowe działających zgodnie z najlepszymi standardami zarządzania w zakresie ładu korporacyjnego i relacji inwestorskich, a także z uwzględnieniem czynników ekologicznych i społecznych. Wybrane spółki przechodzą trójstopniową weryfikację prowadzoną przez Giełdę Papierów Wartościowych (GPW), Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych (SEG) oraz niezależnego audytora.

Nagrody dla Banku Millennium w międzynarodowych konkursach:

- **The Innovators**, organizowanym przez magazyn „Global Finance”. W konkursie nagradzane są instytucje finansowe wyznaczające nowe trendy i projektujące najbardziej innowacyjne rozwiązania. Bank Millennium został nagrodzony za widget „Pomoc w podróży” - przycisk szybkiego kontaktu z ubezpieczycielem, dostępny w ramach ubezpieczenia turystycznego w aplikacji mobilnej Banku.
- **EFMA Innovation in Insurance** - Bank Millennium zwyciężył w konkursie Efma-Accenture Innovation in Insurance Awards 2018 w kategorii Claims Management, dzięki rozwiązaniu „Pomoc w podróży” w ubezpieczeniu turystycznym dostępnym w aplikacji mobilnej Banku. W ramach konkursu nagradzane są najbardziej innowacyjne rozwiązania w zakresie ubezpieczeń na całym świecie.

IV. INFORMACJE DLA INWESTORÓW

IV.1. Zmiany ceny akcji

Pomimo tego, że w 2018 roku gospodarka w Polsce rozwijała się w szybkim tempie około 5%, nie miało to odzwierciedlenia na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. Rok 2018 przyniósł spadki wszystkich głównych indeksów. Główny indeks WIG spadł o 9,5%, indeks największych spółek WIG 20 spadł o 7,5% a indeks kursów akcji banków spadł o 12,1%.

W tym samym czasie akcje Banku Millennium lekko spadły o 0,8% i był to najlepszy wynik spośród wszystkich banków tworzących indeks WIG Banki. Obroty akcjami Banku Millennium wzrosły w 2018 roku w porównaniu z 2017 rokiem o 18,3% przekraczając 8 milionów złotych średniego dziennego obrotu.

Wskaźniki rynkowe	28.12.2018*	29.12.2017*	Zmiana (%) r/r
Liczba akcji Banku (w tys.)	1 213 117	1 213 117	0,00%
Średnie dzienne obroty w skali roku (w tys. PLN)	8 006	6 765	18,3%
Cena akcji Banku (zł)	8,87	8,94	-0,8%
Wartość rynkowa Banku (mln PLN)	10 760	10 845	-0,8%
WIG Banki	7 454	8 482	-12,1%
WIG20	2 277	2 461	-7,5%
WIG30	2 582	2 825	-8,6%
WIG - indeks główny	57 691	63 746	-9,5%

(*): ostatni dzień notowań w 2018r. i 2017r.

Akcje Banku Millennium są uczestnikiem następujących indeksów Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie: WIG, WIG Banki, WIG 30, mWIG 40, WIG Poland i Respect Index.

IV.2. Ratingi Banku Millennium

Rating	FITCH	MOODY'S
Długoterminowy rating depozytowy/IDR	BBB- (perspektywa stabilna)	Baa2 (perspektywa pozytywna)
Krajowy długoterminowy IDR	A (pol) (perspektywa stabilna)	-
Krótkoterminowy rating depozytowy	F-3	Prime-2
Rating indywidualny (Viability /standalone BCA)	bbb-	ba1
Rating ryzyka kontrahenta (CR Rating)		Baa1/Prime-2
Rating wsparcia	4	

W dniu 8 czerwca 2018 roku agencja Fitch potwierdziła rating Banku na poziomie BBB-/F3/bbb- (pol) ze stabilną perspektywą.

W dniu 17 października 2018 roku agencja ratingowa Moody's podwyższyła ratingi Banku o jeden stopień:

- długoterminowy i krótkoterminowy rating depozytowy, zarówno w walucie lokalnej jak i zagranicznej, do Baa2/Prime-2 z Baa3/Prime-3.
- rating baseline credit assessment (BCA) i adjusted BCA zostały podwyższone do ba1 z ba2
- długoterminowy rating Counterparty Risk Assessments (CR Assessment) został podwyższony do Baa1(cr) z Baa2(cr) a długoterminowy rating Counterparty Risk Rating (CRR) do Baa1 z Baa2

Jednocześnie agencja Moody's potwierdziła poziom Prime-2(cr) dla ratingu short-term CR Assessment oraz poziom Prime-2 dla ratingu short-term CRR. Perspektywa długoterminowych ratingów depozytowych przyznanych przez agencję Moody's pozostaje pozytywna.

IV.3. Relacje inwestorskie

Bank w komunikacji ze środowiskiem inwestorskim dba o wysoki poziom przejrzystości oraz o odpowiedni dostęp do informacji dla wszystkich jej odbiorców. Rzetelne i aktualne informacje przekazywane są w trybie i z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa. Lista publikowanych przez Bank informacji z określeniem częstotliwości i miejsca publikacji znajduje się na stronie Banku w sekcji Relacji z Inwestorami - Polityka Informacyjna <https://www.bankmillennium.pl/o-banku/relacje-inwestorskie/polityka-informacyjna>

Bank wykorzystuje różne kanały komunikacji w celu dotarcia do obecnych i potencjalnych Akcjonariuszy, w tym głównie takie jak:

- Okresowe konferencje z udziałem Zarządu na temat kwartalnych wyników Grupy kapitałowej Banku (4 w ciągu 2018r.),
- Udział w konferencjach i wyjazdach ("road-show") organizowanych dla Inwestorów w kraju i zagranicą (14),
- Indywidualne i grupowe spotkania z uczestnikami rynku kapitałowego (355 osób),
- Bieżące komunikaty giełdowe (25) i prasowe,
- Dedykowana strona internetowa w portalu Banku poświęcona relacjom inwestorskim (od 2014 roku dostosowana do urządzeń mobilnych),
- Zachęcanie do udziału w dorocznym Walnym Zgromadzeniu Banku,
- Kontakty bieżące z uczestnikami rynku (przez e-mail lub telefon).

W ramach realizacji najlepszej praktyki dotyczącej równego dostępu do informacji, od 2006 r. Bank zapewnia nieograniczony dostęp do konferencji wynikowych z Zarządem przez Internet (transmisja wideo w języku polskim i angielskim) i przez telefon. Zapis z każdej konferencji dostępny jest na stronie Banku. Bank zapewnia również transmisję internetową video z obrad Walnego Zgromadzenia. Zapis z obrad wraz z podjętymi uchwałami jest także dostępny na stronie Banku.

W 2018 roku 14 analityków reprezentujących krajowe i zagraniczne domy maklerskie publikowało swoje raporty i rekomendacje dla akcji Banku (ich lista znajduje się na stronie Banku w sekcji Relacji z Inwestorami - Analitycy <https://www.bankmillennium.pl/o-banku/relacje-inwestorskie/analitycy>).

IV.4. Polityka dywidendowa

Bank Millennium ma politykę dywidendy, obejmującą wypłatę 35% do 50% zysku netto, zakładając, że zalecenia Komisji Nadzoru Finansowego (KNF), dotyczące wypłaty dywidendy, zostaną zrealizowane.

Wysokie współczynniki kapitałowe na koniec roku 2018 pozwalałyby na wypłatę 75%, gdyby nie dodatkowe kryteria K1 i K2 dla banków, mających portfele walutowych kredytów hipotecznych, które KNF utrzymała, ogłaszając w styczniu 2019 r. zalecenie w zakresie polityki banków odnośnie do dywidendy. Kryterium K1 bazuje na udziale walutowych kredytów hipotecznych w całym portfelu, a kryterium K2 opiera się na udziale roczników 2007-2008 w łącznym portfelu walutowych kredytów hipotecznych.

W związku z powyższym oraz zważywszy na planowane przejęcie Euro Bank S.A., Bank zamierza zatrzymać całość zysku netto za rok 2018 w kapitałach własnych, w celu wzmocnienia współczynników kapitałowych. Stosowną propozycję zatrzymania całego zysku netto wypracowanego w roku 2018 r Zarząd Banku przedstawi Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy.

Po zaakceptowaniu tej propozycji współczynnik kapitałowy T1 oraz całkowity współczynnik kapitałowy (TCR) Grupy wzrosłyby o ponad 2 p.p. do poziomów odpowiednio 21,9% i 23,8% (na dzień 31 grudnia 2018).

V. WARUNKI RYNKOWE ORAZ PERSPEKTYWY DZIAŁALNOŚCI

V.1. Sytuacja makroekonomiczna

Rok 2018 był bardzo dobrym okresem dla polskiej gospodarki. Wzrost produktu krajowego brutto zaskakiwał pozytywnie i w całym 2018 r., wyniósł 5,1%, co było jednym z najlepszych wyników w Unii Europejskiej. Oznacza to również poprawę względem bardzo dobrego 2017 r., gdy dynamika PKB ukształtowała się na poziomie 4,8%. Głównym motorem polskiej gospodarki był popyt konsumpcyjny. Rekordowo niskie bezrobocie i rosnące dochody, wzmacniały optymistyczne nastroje gospodarstw domowych, a przez to ich skłonność do konsumpcji. Silnym wsparciem gospodarki były także inwestycje publiczne, głównie na cele infrastrukturalne, czemu sprzyjała dalsza absorpcja środków z budżetu Unii Europejskiej. Dużo wolniej rosły natomiast inwestycje firm prywatnych. Łączny popyt krajowy rósł w dynamicznym tempie, kompensując wpływ mniej korzystnego otoczenia polskiej gospodarki i ujemną kontrybucję eksportu netto do wzrostu gospodarczego.

Koniec roku przyniósł jednak pewne sygnały wyhamowania aktywności gospodarczej w Polsce. W szczególności grudniowe dane o produkcji przemysłowej i sprzedaży detalicznej okazały się słabsze niż w poprzednich miesiącach, a wzrost produktu krajowego brutto spowolnił w 4Q ub. roku do 4,8% r/r z 5,1% r/r kwartał wcześniej.

Szybki wzrost gospodarczy sprzyjał bezprecedensowej poprawie sytuacji na rynku pracy. Utrzymujący się silny popyt na pracę wspierał wzrost liczby pracujących, która według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności w 3Q ub. roku była najwyższa w historii dostępnych danych - 16,6 mln osób. Zwiększenie zatrudnienia wpłynęło na spadek stopy bezrobocia, która według metodologii Eurostat obniżyła się w maju 2018 r. do 3,8%, tj. najniższego poziomu w historii dostępnych danych. Wraz z narastającymi trudnościami firm z pozyskaniem pracowników i wysokim stopniem wykorzystania zdolności wytwórczych przyspieszał wzrost wynagrodzeń w przedsiębiorstwach. Wspierał go wzrost płac w sektorze publicznym. W rezultacie w całości gospodarki wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w 4Q 2018 sięgnął 7,7% r/r i był najwyższy od 10 lat.

Ostatnie miesiące ub. roku przyniosły jednak sygnały słabnącej nieco koniunktury na krajowym rynku pracy. Spadkowa tendencja bezrobocia uległa wyhamowaniu, co jest zgodne ze słabszym w części działów gospodarki popytem na pracę, co potwierdza obniżająca się liczba nowoutworzonych miejsc pracy. Ponadto dynamika zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw stopniowo wyhamowuje - w grudniu wynosiła ona 2,8% r/r, podczas gdy w styczniu 2018 r. kształtowała się na poziomie 3,8% r/r. Do spadku tego przyczyniły się jednak w części utrzymujące się trudności niektórych przedsiębiorstw z pozyskaniem pracowników o potrzebnych kwalifikacjach.

Pomimo wysokiej aktywności gospodarczej, szybko rosnących kosztów płac i produkcji presja inflacyjna pozostawała niska. Inflacja bazowa liczona jako wskaźnik CPI po wyłączeniu cen żywności i energii wyniosła bowiem w 2018 r. średnio 0,7%, podobnie jak przed rokiem. Wzrosty cen konsumenta w największym stopniu napędzane były przez czynniki podażowe - ceny żywności, a także energii, co związane było z rosnącymi przez większą część roku cenami ropy naftowej na rynkach światowych. Ich wpływ w 2018 r. był jednak nieco słabszy niż przed rokiem - średnioroczna inflacja CPI wyniosła w 2018 r. 1,6% wobec 2,0% w 2017 r.

W środowisku relatywnie niskiej presji inflacyjnej, Rada Polityki Pieniężnej utrzymywała w 2018 r. łagodne nastawienie w polityce monetarnej. Stopa referencyjna jest rekordowo niska i obecnie wynosi 1,50%. W ocenie Banku oficjalne stopy NBP zostaną utrzymane na obecnym poziomie także w 2019 r.

W 2019 roku wzrost gospodarczy ulegnie normalizacji, jednak wciąż będzie jednym z szybszych w Unii Europejskiej. Dostępne dane wskazują na wyhamowanie wzrostu gospodarczego w głównych światowych gospodarkach, w tym w Stanach Zjednoczonych, Niemczech i Chinach. Otoczenie globalne będzie więc mniej sprzyjające niż w roku poprzednim. Popyt wewnętrzny powinien jednak nadal pozostawać solidny, a jego struktura podobna do ubiegłorocznej. Głównym motorem gospodarki pozostanie konsumpcja prywatna. Wraz z nieco słabszym wzrostem funduszu płac w ujęciu realnym jej dynamika będzie jednak niższa niż przed rokiem. W dalszym ciągu wzrost PKB będzie wspierany również przez inwestycje publiczne, głównie infrastrukturalne, czemu sprzyjać będzie dalsze wykorzystanie środków unijnych. Ze względu jednak na ograniczenia podażowe w sektorze budowlanym ich dynamika będzie stopniowo spowalniała. Wzrost inwestycji prywatnych, wobec słabnącej koniunktury w kraju i za granicą, nie ma natomiast podstaw do wyraźnego przyspieszenia. Pomimo obniżającej się aktywności gospodarczej na świecie spadek dynamiki eksportu nie powinien być silny, gdyż polskie przedsiębiorstwa charakteryzują się wysoką konkurencyjnością cenową eksportu, a kurs złotego będzie częściowo amortyzował wpływ mniej korzystnego otoczenia zewnętrznego. Czynnikiem potencjalnie ograniczającym skalę spowolnienia gospodarczego w 2019 r. jest być również polityka fiskalna związana z tegorocznym okresem wyborczym w Polsce.

Pomimo nieco słabszego wzrostu gospodarczego w tym roku inflacja w Polsce przyspieszy. Wzrośnie bowiem presja kosztowa w gospodarce, gdyż nadal solidnie rosnącym wynagrodzeniom towarzyszyć będzie słabszy wzrost produktywności. Inflacja CPI może więc przekroczyć cel inflacyjny NBP wynoszący 2,5% r/r, ale dopiero pod koniec roku. Prognoza ta obarczona jest jednak większą niepewnością w związku ze wzrostami cen energii na rynku hurtowym i ich wpływem na ceny dla gospodarstw domowych. Oczekiwana relatywnie niska inflacja CPI będzie wspierała scenariusz większości członków Rady Polityki Pieniężnej, zgodnie z którym stopy procentowe nie ulegną zmianie co najmniej przez rok.

V.2. Polski sektor bankowy, pozycja Banku i czynniki ryzyka

Kontynuacja pozytywnych trendów w otoczeniu gospodarczym w Polsce, potwierdzona wysokim wzrostem PKB na poziomie ok 5%, wpłynęła na poprawę wyników polskiego sektora bankowego w 2018 roku. Tempo przyrostu depozytów ogółem w sektorze bankowym przyspieszyło do poziomu 8,5% rocznie (dane NBP), szczególnie mocno w segmencie gospodarstw domowych (+9,8% rocznie). Podobnie wzrost kredytów ogółem osiągnął poziom 7,6% rocznie i tylko częściowo wspomagany był aprecjacją walut obcych do PLN. Szczególnie silne było tempo wzrostu kredytów dla przedsiębiorstw (8,5%), choć kredyty detaliczne utrzymywały również wysoki poziom wzrostu: 7,0% rocznie. W konsekwencji, wskaźnik Kredyty/Depozyty dla całego sektora obniżył się nieznacznie w ciągu 2018 roku do poziomu poniżej 96%.

Silny wzrost wolumenów biznesowych przyniósł wzrost dochodów odsetkowych netto, który pozostał głównym czynnikiem poprawy zyskowności polskich banków w roku 2018 (+5,2%). Niekorzystna sytuacja na rynkach kapitałowych przyniosła spadek całkowitych dochodów z prowizji i opłat netto (-10,5%) w porównaniu z 2017 rokiem. Koszty operacyjne i rezerwy na ryzyko wzrosły w roku 2018 w porównaniu z rokiem poprzednim, ale mimo to łączny zysk netto polskiego sektora bankowego wyniósł 14,7 mld PLN w 2018 roku, czyli wzrósł o 7,5% rocznie.

Polski sektor bankowy utrzymuje również bardzo silną pozycję kapitałową. W grudniu 2018 roku, kapitały własne banków polskich osiągnęły poziom 206 mld PLN, a wskaźnik wyptacalności wzrósł do 19,1% (Łączny Wskaźnik Kapitałowy - TCR) oraz do 17,2% (wskaźnik Tier 1). KNF potwierdził w 2018 roku stosowanie tych samych co w poprzednim roku, restrykcyjnych zaleceń odnośnie polityki dywidendowej dla banków. Jednocześnie KNF dokonał przeglądu buforów innych instytucji o znaczeniu systemowym oraz buforów filara 2 dotyczących ekspozycji w walutowe kredyty hipoteczne. Dodatkowo, ogólnosystemowy bufor zabezpieczający został zwiększony od początku 2019 roku o 0,625% do docelowego poziomu 2,5%. Utrzymywanie wysokich buforów i wskaźników kapitałowych przez polskie banki jest elementem pozytywnym z punktu widzenia ryzyka, aczkolwiek negatywnie wpływa na rentowność kapitału zaangażowanego przez akcjonariuszy banków (słabszy wskaźnik ROE i ograniczona dywidenda).

2018 rok przyniósł kontynuację procesu rosnącej koncentracji w polskim sektorze bankowym. Santander Bank (poprzednia nazwa BZ WBK), trzeci co do wielkości bank w Polsce, sfinalizował w listopadzie prawne i operacyjne połączenie z zakupioną częścią Deutsche Bank Polska. W październiku sfinalizowana została transakcja zakupu większości banku Raiffeisen Polska przez BGŻ BNP Paribas. W wyniku tej transakcji, BNP Paribas Polska awansował na szóstą pozycję wśród banków w Polsce pod względem wielkości aktywów. Na koniec września 2018 roku, 5 największych banków polskich posiadało 51% aktywów ogółem całego sektora.

Na koniec 2018 roku Grupa Banku Millennium znajdowała się na 7 miejscu wśród największych banków komercyjnych w Polsce wg aktywów ogółem i depozytów. Udział Banku w rynku wynosił 5,3% w depozytach oraz 4,6% w kredytach. Grupa Banku Millennium, składająca się z samego Banku oraz spółki leasingowej, towarzystwa funduszy inwestycyjnych oraz domu maklerskiego, utrzymuje relatywnie silniejszą pozycję w segmencie gospodarstw domowych (6,2% w depozytach oraz 5,6% w kredytach, w tym 7% w kredytach hipotecznych i 8% w transakcjach dokonanych kartami kredytowymi). W segmencie przedsiębiorstw, gdzie Banku Millennium posiada mniejszy udział niż w segmencie detalicznym (3,9% w depozytach i 3,3% w kredytach), ponadprzeciętną pozycję Grupa Banku utrzymuje tradycyjnie w produktach leasingowych i faktoringowych. Grupa prowadzi dystrybucję swoich produktów i usług poprzez sieć 361 oddziałów, a także kanałami elektronicznymi w tym poprzez bankomaty, Internet, aplikacje telefoniczne i mobilne.

Według prognoz Banku rok 2019, mimo przewidywanego niewielkiego spowolnienia aktywności gospodarczej, powinien przynieść utrzymanie wysokiego tempa wzrostu wolumenów tak kredytowych jak i depozytowych. Strona kredytowa będzie wspomagana spodziewaną odbudową poziomu inwestycji przedsiębiorstw, a także wysokim poziomem konsumpcji oraz rosnącym popytem na rynku nieruchomości. Po stronie depozytów, silny wzrost powinien być utrzymany dzięki dalej rosnącym dochodom polskich gospodarstw domowych.

Mimo korzystnych prognoz dla sytuacji gospodarczej Polski i sektora bankowego na 2019 rok, istnieją też potencjalne zagrożenia, które jeśli się zmaterializują, mogą w nadchodzącym roku mieć istotny wpływ na działalność i wyniki polskiego sektora bankowego (w tym Banku Millennium):

- Silniejsze od bieżących oczekiwań spowolnienie globalnego wzrostu gospodarczego w wyniku zintensyfikowania działań protekcyjnych w handlu światowym, wzrostu niepewności dotyczącej opuszczenia Unii Europejskiej przez Wielką Brytanię (brexit) oraz wysokiego zadłużenia publicznego w części krajów strefy euro. Ze względu na powiązania w ramach globalnych łańcuchów produkcji, te wydarzenia w otoczeniu zewnętrznym negatywnie oddziaływać mogą na polski eksport i tym samym na sytuację dochodową krajowych przedsiębiorstw i gospodarstw domowych.
- Silnie rosnące koszty pracy w Polsce oraz narastające problemy z zatrudnieniem pracowników o odpowiednich kwalifikacjach mogą ograniczyć rentowność niektórych przedsiębiorstw i nowe inwestycje.
- **Wprowadzenie kosztownych rozwiązań ustawowych dotyczących portfeli hipotecznych kredytów walutowych.** Rok 2018 nie przyniósł zmian ustawowych odnośnie do portfeli hipotecznych kredytów walutowych. W dniu 2 sierpnia 2016 r. trafił do Sejmu prezydencki projekt ustawy o pomocy walutowym kredytobiorcom hipotecznym. Zgodnie z tym projektem, ustawą mają być objęte umowy kredytów walutowych (wszystkie waluty) zawarte od 1 lipca 2000 r. do 26 sierpnia 2011 r. (wejście w życie tzw. „ustawy antyspreadowej”). Niniejszy projekt ustawy dotyczy zwrotu części spreadów walutowych stosowanych przez banki. W dniu 2 sierpnia 2017 r. do Sejmu trafił nowy projekt prezydencki, który dotyczy zmian w ustawie o Wsparciu kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyty mieszkaniowe. Projekt ten zakłada modyfikację działającego Funduszu Wsparcia Kredytobiorców poprzez wyodrębnienie dwóch Funduszy: Funduszu Wspierającego oraz Funduszu Konwersji. W zakresie Funduszu Wspierającego projekt ustawy zmierza do zwiększenia dostępności środków z funduszu poprzez: złagodzenie kryteriów jakie musi spełnić kredytobiorca starający się o wsparcie, zwiększenia maksymalnej kwoty wsparcia, wydłużenia okresu na jaki udzielane jest wsparcie, umorzeniu części udzielonego wsparcia pod warunkiem terminowej spłaty do funduszu. Fundusz Konwersji ma służyć przewalutowaniu walutowych kredytów hipotecznych na PLN. Projekt ustawy zawiera bardzo generalne uregulowania i nie precyzuje kryteriów kwalifikujących do takiego przewalutowania ani jego zasad. Kwartalne wpłaty do nowego Funduszu Konwersji dokonane przez kredytodawców mają nie przekraczać równowartości portfela kredytów hipotecznych w walutach obcych i stopy 0,5%. Maksymalne koszty dla całego sektora, szacowane na podstawie salda walutowych kredytów hipotecznych (128 mld zł w grudniu 2018 wg danych KNF), wynoszą do 2,6 mld PLN w pierwszym roku działania Funduszu Konwersji. Zgodnie z projektem ustawy, KNF może wydać zalecenie dla kredytodawców określające zasady dobrowolnej konwersji wiarygodności z uwzględnieniem stabilności systemu finansowego i skutecznego wykorzystania środków finansowych Funduszu. Po akceptacji Rządu i przegłosowaniu szeregu poprawek przez sejmową podkomisję, ustawa prezydencka z dnia 2 sierpnia 2017 r. została skierowana w dniu 24 stycznia 2019 r. do dalszych prac sejmowych.

Łącznie z opisanymi powyżej projektami, w chwili obecnej w Sejmie złożone zostały cztery projekty ustaw i w konsekwencji nie jest możliwe oszacowanie wpływu proponowanych regulacji na sektor bankowy i Grupę. Jednakże o ile któryś z projektów zostanie wdrożony i stanie się obowiązkiem do wykonania przez banki, może to doprowadzić do znacznego obniżenia rentowności Grupy oraz jej pozycji kapitałowej.

- Potencjalny wzrost wpłat w przyszłości do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.
- Kontynuacja pogorszenia się sytuacji na rynkach kapitałowych, w szczególności na krajowym rynku funduszy inwestycyjnych, połączona z dalszymi regulacyjnymi ograniczeniami dochodów uzyskiwanych przez sektor bankowy z tytułu zarządzania i dystrybucji jednostkami tych funduszy, może spowodować dalszą erozję dochodów prowizyjnych sektora bankowego, w tym Grupę Banku Millennium.

Istnieje także prawdopodobieństwo korzystniejszego scenariusza makroekonomicznego niż zakładany, co może przełożyć się na lepsze wyniki sektora bankowego i Grupy Banku Millennium, w szczególności:

- Szybszy od oczekiwań wzrost gospodarczy w kraju, ze względu na silną konsumpcję gospodarstw domowych, wspierałby zwiększenie akcji kredytowej przez Bank.
- Odbicie inwestycji przedsiębiorstw w kapitał produkcyjny wspierałoby wzrost popytu na kredyty inwestycyjne.

- Korzystna sytuacja dochodowa gospodarstw domowych i przedsiębiorstw wspierałaby poprawę jakości portfela kredytowego Banku, a także zwiększyłaby napływ do niego środków depozytowych.

V.3. Strategia oraz perspektywy rozwoju biznesu

W 2018 roku Grupa Banku Millennium realizowała średnioterminową strategię przyjętą w październiku 2017 roku na lata 2018-2020. Zakładała ona przyspieszenie wzrostu organicznego poprzez dodanie do akwizycji rachunków detalicznych takich obszarów jak pożyczka gotówkowa, produkty inwestycyjne, mikro-przedsiębiorstwa oraz działalność kredytowa w segmencie przedsiębiorstw. W głównym obszarze wzrostu - rachunkach detalicznych - Bank zrealizował przyspieszenie zwiększając w 2018 roku liczbę aktywnych klientów o 200 tysięcy. Daje to dobry start do realizacji celu wzrostu o 600 tysięcy (podwojenie poprzedniego 3-letniego okresu) w horyzoncie strategii do roku 2020. W kolejnym obszarze strategicznym - pożyczce gotówkowej - Bank osiągnął 39% wzrostu sprzedaży pozyskując ponad 3,2 mld zł wartości nowych pożyczek w 2018 roku, czyli niewiele mniej niż nowych kredytów hipotecznych (3,3 mld zł i 31% wzrostu sprzedaży). Dwucyfrowy wzrost wolumenu kredytów uzyskany został również w segmencie przedsiębiorstw, przekraczając tym samym znacznie średni wzrost kredytów firmowych w całym systemie bankowym. Nie zanotowano natomiast wzrostu w saldzie pozyskanych nie-depozytowych produktów inwestycyjnych, gdyż rynek ten podlegał bardzo negatywnym czynnikom, zarówno globalnym (spadki kursów akcji na większości rynków) jak i lokalnym (spadek zaufania do rynku wywołany kłopotami jednej spółki windykacyjnej). Wzmocnieniu pozycji Banku w segmencie mikro-przedsiębiorstw służyły zmiany organizacyjne służące wyodrębnieniu tego obszaru w strukturze Banku.

Ważnym obszarem strategii Banku Millennium pozostaje koncentracja na zadowoleniu klienta, wraz z masową personalizacją w detalu i podejściem sektorowym w biznesie. Służyć temu miało silne wykorzystanie komponentu cyfrowego w bankowości (i poza nią) jako ważnego elementu przewagi konkurencyjnej. W 2018 roku potwierdzona została wiodąca pozycja Banku w tym obszarze: Bank znalazł się na pierwszym miejscu w rankingu ARC Rynek i Opinia w wielu kategoriach, w tym może najważniejszej badającej zadowolenie klientów poprzez wskaźnik poleceń (NPS=61 dla Banku - najwyższy na rynku). Osiągnięty sukces wynika w dużej mierze też z efektywnie wdrażanych nowych rozwiązań cyfrowych, które nie tylko poprawiają efektywność kosztową i sprzedażową, ale służą poprawie jakości oferowanych produktów i usług.

Postępująca automatyzacja procesów pozwala powstrzymać wzrost kosztów działania, szczególnie osobowych, które znalazły się pod dużą presją w całej gospodarce, w tym szczególnie w sektorze bankowym. Bank Millennium próbuje wygrywać wojnę o talenty oferując inspirujące środowisko pracy oraz odpowiedzialne działanie wobec Pracowników, tak jak i wobec Klientów oraz Społeczeństwa.

Silna konkurencja w sektorze bankowym oraz wzrost koncentracji skłonił także Bank Millennium do uzupełnienia opisanej powyżej strategii wzrostu organicznego o transakcję przejęcia innego podmiotu. W dniu 5 listopada Bank ogłosił zawarcie transakcji kupna 99.8% akcji Euro Bank S.A., która powinna być sfinalizowana w 1 połowie 2019 roku bez podwyższenia kapitału zakładowego Banku. Planowane nabycie Euro Bank, posiadającego na czerwiec 2018 roku 11,9 mld zł kredytów (prawie połowa gotówkowych) i 7 mld zł depozytów, pozwoli Bankowi Millennium zostać bankiem nr 6 w atrakcyjnym segmencie detalicznych kredytów niehipotecznych i osiągnąć pozycję nr 6 pod względem liczby klientów detalicznych w Polsce, dzięki dodaniu 1,4 mln nowych klientów. Kompetencje Euro Banku w zakresie udzielania kredytów nowym klientom umożliwią Bankowi Millennium wzmocnienie zdolności zdobywania nowych klientów. Euro Bank doda również komplementarną sieć placówek ze znaczącą obecnością w małych miastach, opartą na modelu franczyzowym. Transakcja ta oznacza dla Banku Millennium korzystne wykorzystanie kapitału oraz płynności z jednoczesnym utrzymaniem ich na komfortowym poziomie. Transakcja powinna przynieść znaczący wzrost efektywności dzięki korzyściom skali oraz realizacji synergii, głównie kosztowych. Powinno to zapewnić pozytywny wzrost zysku na akcję Banku oraz solidny zwrot z inwestycji w przyszłości.

Dużo mniejszą w skali, ale już zrealizowaną transakcją przejęcia było włączenie w struktury Banku z dniem 1 listopada 2018 Spółdzielczej Kasy SKOK-u Piast z siedzibą w Tychach.

Perspektywy rozwoju w 2019 roku

Celem Grupy Banku Millennium na 2019 rok będzie połączenie skutecznej realizacji transakcji nabycia Euro Bank z utrzymaniem solidnego rozwoju organicznego oraz zachowaniem wysokiego poziomu innowacyjności.

W zakresie transakcji nabycia, po uzyskaniu wszystkich zgód Bank zakłada dokonanie fuzji prawnej w 3 kwartale 2019 roku, co umożliwi efektywne połączenie struktur organizacyjnych obydwu banków. Pełna fuzja

operacyjna zaplanowana została do końca roku i będzie poprzedzona migracją wszystkich klientów i produktów przejmowanego banku na platformę Banku Millennium. Po połączeniu Bank będzie funkcjonował pod logo Millennium.

Planowana transakcja nabycia Euro Banku jest największą od 20 lat tej skali transakcją, w jakiej Bank Millennium uczestniczy. Mimo to, Bank zamierza przeprowadzić fuzję w sposób jak najmniej absorbujący bieżącą działalność.

Dlatego Bank Millennium zakłada, że główne cele określone w strategii organicznego wzrostu na lata 2020 będą realizowane co najmniej w tej samej, założonej skali, lub ulegną znacznemu przyspieszeniu dzięki fuzji. W pierwszej grupie znajdują się zadania dla segmentu mikro i przedsiębiorstw, gdzie planowane jest utrzymanie wysokiego tempa wzrostu mimo spodziewanego, nieznacznie spowolnienia gospodarczego w Polsce. W segmencie detalicznym do obecnie szybkiego wzrostu ilości klientów i produktów dodana zostanie baza 1,4 miliona nowych klientów, stanowiąca podstawę do penetracji obecnych produktów Banku. Szczególnie duże przyspieszenie dzięki fuzji powinno nastąpić w sprzedaży kredytów konsumpcyjnych. Po pierwsze nastąpi początkowe podwojenie obecnego portfela, a po drugie Bank pozyska kompetencje Euro Banku w zakresie udzielania tych kredytów nowym klientom. Bank szykuje się także na zwiększenie zaangażowania w kredyty hipoteczne, zarówno dzięki nabywanemu portfelowi ale także utrzymaniu szybkiego tempa sprzedaży nowych kredytów. Aby wspierać rozwój biznesu w tym obszarze, Bank rozpoczął w ubiegłym roku projekt uruchomienia banku hipotecznego. Uzyskanie stosownych licencji i rozpoczęcie działalności operacyjnej planowane jest na 2019 rok, dzięki czemu Grupa Banku Millennium uzyska zdolność emisji listów zastawnych.

Zadaniem Banku na najbliższe kwartały będzie także skuteczne przeprowadzenie procesu wykorzystania komplementarnej sieci placówek, głównie w małych miastach, gdzie Bank Millennium nie był do tej pory obecny. Wstępnie szacuje się, że sieć Euro Bank (oparta głównie na modelu franczyzowym) doda ponad 200 takich miejscowości, w których żyje 4,5 milionów mieszkańców. Równolegle odbywać się będzie proces zamykania pokrywających się placówek, umożliwiając uzyskanie efektów synergii.

Realizacja strategii wzrostu w obszarze produktów inwestycyjnych uzależniona będzie od trendów rynku kapitałowego oraz od sposobu i skutków wdrożenia regulacji MiFID2, które mogą spowodować kontynuację niekorzystnego trendu na tym rynku z ubiegłego roku. Bank szykuje się także w 2019 roku na wyzwania związane z pełnym wdrożeniem dyrektywy dotyczącej systemu płatności PSD2. Działalność w warunkach większego otwarcia na konkurencję, tak ze strony innych banków jak i graczy wkraczających w usługi płatnicze, zależeć będzie coraz bardziej od skuteczności utrzymywania relacji z klientami, których oczekiwania rosną i wymagają zwiększania personalizacji usług z wykorzystaniem najnowszych rozwiązań i technik cyfrowych. Bank Millennium zamierza podjąć tym wyzwaniom utrzymując najwyższe standardy w tych obszarach. Utrzymanie wiodącej pozycji w obszarze jakości usług i ich digitalizacji pozostaje niezmiennie celem Grupy Banku Millennium i będzie wspierane w 2019 roku i kolejnych latach niezbędnymi inwestycjami na innowacje.

Skuteczne połączenie projektu fuzji z utrzymaniem szybkiego rozwoju organicznego powinno umożliwić Bankowi osiągnięcie lub przekroczenie zakładanych głównych celów średnioterminowych strategii 2020.

VI. SYTUACJA FINANSOWA

VI.1. Rachunek zysków i strat Grupy

Dochody operacyjne (mln PLN)	2018	2017	Zmiana r/r
Wynik z odsetek*	1 877,9	1 736,9	8,1%
Wynik z prowizji	661,1	663,6	-0,4%
Wynik na działalności podstawowej	2 539,0	2 400,4	5,8%
Pozostałe przychody pozaodsetkowe ^{*/**}	188,7	171,2	10,2%
Przychody operacyjne ogółem**	2 727,6	2 571,6	6,1%

(*) dane pro-forma: Wynik z odsetek obejmuje marże na wszystkich instrumentach pochodnych. Od 1 I 2006 r. Bank stosuje zasady rachunkowości zabezpieczeń. Od tego dnia marża z tych operacji jest uwzględniana w wyniku z odsetek. Jednakże, ponieważ rachunkowość zabezpieczeń nie obejmuje całości portfela denominowanego w walutach obcych, Bank przedstawia dane w układzie pro-forma, w którym całość marży na instrumentach pochodnych jest ujmowana w wyniku z tytułu odsetek, podczas gdy rachunkowo część tej marży (60,4 mln PLN w 2018 r. oraz 40,4 mln PLN w 2017 r.) jest uwzględniona w pozostałych przychodach pozaodsetkowych. W opinii Banku takie podejście umożliwia lepsze zrozumienie rzeczywistej ewolucji tej pozycji z ekonomicznego punktu widzenia.

(**) z wyłączeniem korekty do wartości godziwej portfela kredytowego (19,9 mln PLN w 2018 r.), która została przeniesiona do kosztów ryzyka w układzie pro-forma

Wynik z odsetek (pro-forma) w roku 2018 wyniósł 1.877,9 mln PLN i odnotował znaczny wzrost o 8,1% w porównaniu z rokiem poprzednim. Wzrost ten był spowodowany zwiększoną wartością wolumenów biznesowych, w połączeniu z niewielkim wzrostem marży odsetkowej netto do 2,59% narastająco w roku, w porównaniu z 2,56% rok temu. W IV kw. 2018 r. wynik z odsetek przekroczył poziom 500 mln PLN, po wzroście o 4,7% w stos. do III kw. 2018 r. oraz 12,2% w stos. do IV kw. 2017r., potwierdzając silny, kwartalny trend wzrostowy.

Wynik z prowizji w 2018 r. wyniósł 661,1 mln PLN i był nieznacznie niższy o 0,4% r/r. Prowizje transakcyjne (w tym z kredytów i gwarancji), wraz z prowizjami z tytułu bancassurance, wykazały znaczny wzrost o 26,7 mln PLN. Z drugiej strony, opłaty za dystrybucję produktów inwestycyjnych oraz inne prowizje związane z rynkami kapitałowymi, spadły w stosunku do 2017 r. o 27,9 mln PLN. W samym tylko IV kw. 2018 cały rynek funduszy inwestycyjnych w Polsce (łącznie środki w zarządzaniu) obniżył się znacznie o ponad 18 mld PLN.

Wynik na działalności podstawowej, określany, jako suma wyniku z odsetek i wyniku z prowizji, osiągnął kwotę 2.539,0 mln PLN za rok 2018, co oznacza znaczny wzrost o 5,8% rocznie.

Pozostałe przychody pozaodsetkowe, które obejmują wynik z wymiany, wynik na aktywach i zobowiązaniach finansowych (bez marży odsetkowej na instrumentach pochodnych oraz korekty portfela kredytów wg. wartości godziwej) a także pozostałe przychody i koszty operacyjne, wyniosły 188,7 mln PLN w roku 2018, rosnąc o 10,2% rocznie.

Przychody operacyjne ogółem (pro-forma) Grupy wyniosły 2.727,6 mln PLN w 2018 r. i zanotowały solidny wzrost o 6,1% r/r.

Koszty operacyjne (mln PLN)	2018	2017	Zmiana r/r
Koszty osobowe	(638,1)	(596,5)	7,0%
Pozostałe koszty administracyjne*	(629,9)	(606,2)	3,9%
- w tym opłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny (BFG)	(105,5)	(99,3)	6,2%
- w tym koszty nadzoru finansowego	(6,9)	(2,4)	191,5%
Koszty operacyjne ogółem	(1 268,0)	(1 202,7)	5,4%
Koszty/Dochody	46,5%	46,8%	-0.3 p.p.

(*) w tym amortyzacja

Koszty ogółem w roku 2018 wyniosły 1.268,0 mln PLN, co oznacza wzrost o 5,4% w porównaniu z rokiem poprzednim.

Koszty osobowe w roku 2018 wyniosły 638,1 mln PLN i wzrosły o 7,0% w por. do roku 2017 w wyniku wzrostu wynagrodzeń pracowników oraz zatrudnienia. Łączna liczba pracowników w Grupie wzrosła o 302 osoby w por. do końca roku 2017, w tym 143 osoby (etaty) z powodu przyłączenia SKOKu Piast (spółdzielcza kasa oszczędnościowo kredytowa w restrukturyzacji) zrealizowanego w listopadzie 2018 r. Ponadto nastąpił wzrost zatrudnienia w takich kanałach sprzedaży, jak bankowość bezpośrednia i elektroniczna. Łączna liczba pracowników na koniec roku wyniosła 6.132 osób (w pełnych etatach).

Strukturę zatrudnienia w Grupie Banku Millennium przedstawia poniższa tabela:

Struktura zatrudnienia (etaty)	31.12.2018	31.12.2017	Zmiana r/r
Bank Millennium S.A.	5 785	5 492	5,3%
Pomioty zależne	347	338	2,7%
Grupa Banku Millennium razem	6 132	5 830	5,2%

Więcej informacji o strukturze zatrudnienia i wynagrodzeniach przedstawiono w Rozdziale IX niniejszego dokumentu.

Pozostałe koszty administracyjne (wraz z amortyzacją) w 2018 r. wyniosły 629,9 mln PLN i wzrosły 3,9% r/r. Największy wzrost zanotowano w zakresie kosztów informatycznych i telekomunikacyjnych, głównie w wyniku nakładów na infrastrukturę transakcyjną oraz usługi, dotyczące klientów, a także z powodu nieco wyższych pozostałych podatków i opłat, jak i kosztów marketingowych. Również wpłaty do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego oraz koszty nadzoru bankowego wzrosły wyraźnie tj. łącznie o 10,8 mln PLN w porównaniu do poziomu z poprzedniego roku. Wpłaty do BFG stanowią istotną pozycję w pozostałych kosztach administracyjnych i wyniosły 105,5 mln PLN za rok 2018, w tym 34,7 mln PLN rocznej wpłaty na fundusz uporządkowanej restrukturyzacji. Z drugiej strony, pewien pozytywny wpływ miało obniżenie kosztów najmu, dając roczne oszczędności na poziomie 11,7 mln PLN.

Łączna liczba placówek Banku Millennium wzrosła z 355 do 361 w ciągu ostatnich 12 miesięcy w wyniku otwarcia 14 "mini oddziałów", zlokalizowanych w galeriach handlowych oraz likwidacji niektórych innych oddziałów (wzrost netto o 6 placówek). Ponadto, w ramach procesu przyłączenia SKOKu Piast, Bank nabył jego oddziały, których liczba na koniec 2018 r. wynosiła 41. Bank, po dokonaniu dogłębnej analizy sytuacji tych oddziałów, zdecyduje o ich przyszłym wykorzystaniu w ramach całej sieci.

Efektywność kosztowa Grupy poprawiła się nieznacznie w roku 2018: **wskaźnik koszty/dochody** wyniósł 46,5% tj. mniej o 0,3 p.p. w stosunku do poziomu sprzed roku.

Zysk netto Grupy (mln PLN)	2018	2017	Zmiana r/r
Przychody operacyjne	2 727,6	2 571,6	6,1%
Koszty operacyjne *	(1 268,0)	(1 202,7)	5,4%
Odpisy na utratę wartości oraz pozostały koszt ryzyka **	(236,6)	(255,4)	-7,4%
Zysk operacyjny	1 223,1	1 113,5	9,8%
Podatek bankowy	(198,5)	(188,3)	5,4%
Zysk przed podatkiem dochodowym	1 024,6	925,2	10,7%
Podatek dochodowy	(264,0)	(244,0)	8,2%
Zysk netto	760,7	681,2	11,7%

(*) bez odpisów na utratę wartości dla aktywów finansowych i niefinansowych

(**) uwzględnia korektę do wartości godziwej kredytów, ujmowanych wg. wartości godziwej w rachunku zysków i strat (19.9 mln PLN) oraz wynik z modyfikacji (14.2 mln PLN) w roku 2018

Całkowity koszt ryzyka (pro-forma), który obejmuje odpisy netto na utratę wartości, korektę do wartości godziwej (części portfela kredytowego) oraz wynik modyfikacji, poniesiony przez Grupę w 2018 r., wyniósł 236,6 mln PLN i był o 7,4% niższy, niż w roku 2017. Odpisy dla segmentu detalicznego wynosiły 176,9 mln PLN i były nieznacznie wyższe, niż w roku poprzednim, podczas gdy dla segmentu przedsiębiorstw i pozostałych, wyniosły 59,7 mln PLN i obniżyły się w skali roku o 23,3 mln PLN. W wartościach względnych, koszt ryzyka (tj. odpisy netto do średnich kredytów netto) w 2018 r. osiągnął poziom 48 p.b. (tj. 6 p.b. mniej w porównaniu do poziomu z 2017 r.).

Zysk operacyjny, stanowiący różnicę przychodów i kosztów operacyjnych (włączając koszt ryzyka), osiągnął 1.223,1 mln PLN i wzrost o 9,8% w porównaniu z rokiem poprzednim, w następstwie zmian w opisanych powyżej poszczególnych pozycjach. Następnie podatek bankowy wzrósł o 5,4% rok do roku (wyższe aktywa) a podatek dochodowy wzrósł o 8,2% (wyższy dochód). Gdy zsumować oba te podatki (463 mln PLN) oraz dodać podatek VAT zapłacony przez Bank (30 mln PLN), efektywna stawka podatkowa osiągnęłaby 40% zysku operacyjnego. Ponadto, jeśli dodać inne obowiązkowe opłaty na cele publiczne (składki na BFG oraz koszty KNF), efektywna stawka podatkowa wzrosłaby do 45%. Warte wspomnienia jest także obniżenie przychodów z kwoty rezerwy obowiązkowej, dokonane przez NBP od stycznia 2018 roku, które spowodowało obniżenie zysku operacyjnego w 2018 roku o 17 mln PLN.

Zysk przed podatkiem dochodowym w roku 2018 wyniósł 1.024,6 mln PLN i wzrost o 10,7% w por. do poprzedniego roku.

Zysk netto raportowany w 2018 r. wyniósł 760,7 mln PLN, czyli był wyższy o 11,7% niż w poprzednim. Stanowiło to najwyższą roczną wartość zysku netto w całej historii Banku.

Kluczowe względne miary rentowności Grupy liczone w oparciu o zysk netto uzyskany w 2018 roku były następujące:

- Zwrot z aktywów (ROA) na poziomie 1,0%
- Zwrot z kapitału (ROE) na poziomie 9,6%

Zysk netto Grupy w podziale na poszczególne spółki Grupy przedstawia poniższa tabela:

Struktura zysku Grupy (mln PLN)	2018
Bank Millennium	722,3
Millennium Leasing	40,0
Millennium Dom Maklerski	10,7
Millennium TFI	14,3
Pozostałe spółki podlegające konsolidacji	38,0
Zyski łącznie	825,3
Eliminacje w wyniku konsolidacji	-64,6
Skonsolidowany zysk netto Grupy	760,7

Rachunek zysków i strat Banku

Zmiany poszczególnych kluczowych pozycji Rachunku zysków i strat Banku za 2018 rok, przedstawione w poniższej tabeli, były podobne do zmian w pozycjach skonsolidowanego Rachunku dla Grupy Kapitałowej.

Dochody operacyjne Banku (mln PLN)	2018	2017	Zmiana r/r
Wynik z odsetek	1 716,7	1 598,1	7,4%
Wynik z prowizji	558,1	552,7	1,0%
Wynik na działalności podstawowej *	2 274,8	2 150,7	5,8%
Pozostałe przychody pozaodsetkowe **	293,5	275,5	6,5%
W tym dywidendy	56,4	74,6	-24,3%
Przychody operacyjne ogółem **	2 568,3	2 426,2	5,9%

(*) Suma wyniku z odsetek i wyniku z prowizji.

(**) Z wyłączeniem korekty do wartości godziwej portfela kredytowego (19.9 mln PLN w 2018r.), przeniesionej do kosztu ryzyka

Wynik z tytułu odsetek Banku, tak jak i w przypadku Grupy, odnotował znaczący wzrost o 7,4% r/r. Wynik z tytułu prowizji, w odróżnieniu od wyniku dla Grupy, wzrósł o 1% rok do roku, gdyż wpływ dochodu z produktów inwestycyjnych i rynków kapitałowych nie miał tak znaczącego negatywnego wpływu na wynik, jak w przypadku Grupy (gdzie uwzględniono wyniki uzyskane przez podmioty zależne zajmujące się zarządzaniem funduszami inwestycyjnymi oraz działalnością maklerską). Wobec powyższego, wynik na działalności podstawowej wzrósł o 5,8% rok do roku osiągając 2.275 mln PLN za rok 2018.

Pozostałe przychody pozaodsetkowe Banku za rok 2018 wyniosły 293,5 mln PLN. Istotnym elementem tej pozycji są dywidendy, w większości od spółek zależnych Grupy Kapitałowej (eliminowane w sprawozdaniach na poziomie Grupy). Przychody z dywidend osiągnęły 56,4 mln PLN w roku 2018 co oznacza spadek o 24,3% r/r. Jednak ten spadek został zrekompensowany wzrostem innych składowych przychodów pozaodsetkowych, w szczególności wyniku na aktywach i zobowiązaniach finansowych. W rezultacie, przychody pozaodsetkowe wzrosły o 6,5% rok do roku.

Przychody operacyjne ogółem Banku za rok 2018 wyniosły 2.568,3 mln PLN, co stanowi wzrost o 5,9% r/r - stopa wzrostu podobna do stopy wzrostu zanotowanej dla Grupy.

Zysk netto Banku (mln PLN)	2018	2017	Zmiana r/r
Przychody operacyjne	2 568,3	2 426,2	5,9%
Koszty operacyjne*	(1 205,3)	(1 141,9)	5,6%
Odpisy na utratę wartości oraz pozostały koszt ryzyka **	(205,6)	(231,1)	-11,0%
Podatek bankowy	(198,5)	(188,3)	5,4%
Zysk przed opodatkowaniem	958,9	864,9	10,9%
Podatek dochodowy	(236,6)	(215,9)	9,6%
Zysk netto	722,3	648,9	11,3%

(*) bez odpisów na utratę wartości aktywów finansowych i niefinansowych

(**) uwzględnia korektę do wartości godziwej kredytów, ujmowanych wg. wartości godziwej w rachunku zysków i strat (19,9 mln PLN) oraz wynik z modyfikacji (14,2 mln PLN) w roku 2018

Wzrost kosztów operacyjnych Banku w 2018 roku wyniósł 5,6% rok do roku i był podobny do zanotowanego dla całej Grupy. Koszty zamknęły się kwotą 1.205,3 mln PLN w roku sprawozdawczym. Wskaźnik koszty/dochody za rok 2018 dla Banku wyniósł 46,9%.

Odpisy na utratę wartości i pozostałe koszty ryzyka wyniosły 205,6 mln PLN w 2018 roku, co oznacza spadek o 11% w skali roku tj. wyższą skalę spadku niż w przypadku skonsolidowanej Grupy.

Zysk netto Banku za rok 2018 wyniósł 722,3 mln PLN co oznacza wzrost o 11,3% rok do roku. Zwrot z aktywów Banku (ROA) osiągnął 1,0%.

VI.2. Wyniki Segmentów Biznesu

Poniżej pokazano dane dla Rachunku zysków i strat dla trzech segmentów biznesowych Grupy: segment detaliczny, korporacyjny i działalność skarbcowa, zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozostałe. Segment detaliczny obejmuje usługi świadczone klientom indywidualnym na rynku masowym, klientom zamożnym, osobom prowadzącym działalność gospodarczą i usługi dla małych przedsiębiorstw (o rocznych obrotach poniżej 5 mln PLN). Segment korporacyjny obejmuje usługi na rzecz średnich i dużych przedsiębiorstw oraz podmiotów sektora publicznego. Działalność skarbcowa oraz zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozostała działalność obejmuje działalność Grupy w zakresie inwestycji na rachunek własny Banku, działalność maklerską, transakcje na rynku międzybankowym, obejmowanie pozycji w dłużnych papierach wartościowych oraz inne transakcje, nie zaklasyfikowane do innych segmentów.

Przychody operacyjne ogółem dla segmentu detalicznego w roku 2018 wyniosły 1.812,6 mln PLN, co oznacza silny wzrost o 9,0% w skali roku dzięki, przede wszystkim, dynamice wyniku z tytułu odsetek (+9,8% r/r), podczas, gdy wynik z tytułu prowizji uległ niewielkiemu obniżeniu (-0,7% r/r). Koszty operacyjne segmentu detalicznego zanotowały niższy wzrost niż dochody operacyjne ogółem tzn. o 7,3% rok-do roku. W efekcie działania powyższych czynników dochód przed uwzględnieniem rezerw wzrósł w roku 2018 o 10,9%. Odpisy na utratę wartości netto zanotowały niewielki wzrost o 2,6% w skali roku; stąd Zysk operacyjny dla segmentu detalicznego wzrósł bardziej niż dochód przed uwzględnieniem rezerw tzn. o 13,3% w skali roku osiągając poziom 678,0 mln PLN.

Segment detaliczny (mln PLN)	2018	2017	Zmiana r/r
Wynik z odsetek *	1 242,4	1 131,1	9,8%
Wynik z prowizji	500,7	504,4	-0,7%
Pozostałe przychody **	69,5	27,4	153,7%
Przychody operacyjne ogółem	1 812,6	1 662,9	9,0%
Koszty operacyjne ogółem	(957,8)	(892,4)	7,3%
Dochód przed uwzględnieniem rezerw	854,8	770,5	10,9%
Odpisy na utratę wartości i pozostałe koszty ryzyka **	(176,9)	(172,4)	2,6%
Zysk operacyjny	678,0	598,1	13,3%

(*) Część wyniku z odsetek generowana przez ten segment (tzw. premia płynnościowa) została zaksięgowana w trzecim segmencie "Działalność skarbcowa, ALM i pozostałe" zgodnie z Rekomendacją P polskiego regulatora tzn. Komisji Nadzoru Finansowego

(**) Korekta do wartości godziwej portfela kredytowego (19,9 mln PLN w roku 2018) została przeniesiona do kosztów ryzyka pro-forma. Koszt ryzyka również uwzględnia wynik z modyfikacji.

Przychody operacyjne ogółem dla segmentu korporacyjnego w roku 2018 wyniosły 530,3 mln PLN, co oznacza silny wzrost o 8,4% rocznie dzięki osiągnięciu wyraźnego wzrostu we wszystkich istotnych pozycjach tego segmentu: wynik z tytułu odsetek (o 9,6% rok do roku), wynik z tytułu prowizji (o 4,9% rok do roku) oraz pozostałe dochody (o 11,9% rok do roku). Koszty operacyjne wzrosły o 5,4% w ujęciu rocznym. Wyżej wymienione czynniki wygenerowały silny wzrost dochodów przed uwzględnieniem rezerw o 10,7% w ujęciu rocznym. Wartość odpisów na utratę wartości netto odnośnie kredytów dla przedsiębiorstw wyraźnie spadła w 2018 roku o 22,6 mln PLN (lub o 27,6%) w ujęciu rocznym, co jest bardzo pozytywnym czynnikiem wzmacniającym rentowność tego segmentu. W efekcie zysk operacyjny segmentu korporacyjnego zanotował bardzo wysoki wzrost o 26,4% osiągając poziom 252,5 mln PLN.

Segment korporacyjny (mln PLN)	2018	2017	Zmiana r/r
Wynik z odsetek*	291,2	265,7	9,6%
Wynik z prowizji	163,7	156,1	4,9%
Pozostałe dochody	75,3	67,3	11,9%
Przychody operacyjne ogółem	530,3	489,1	8,4%
Koszty operacyjne ogółem	(218,6)	(207,5)	5,4%
Dochody przed uwzględnieniem rezerw	311,7	281,6	10,7%
Odpisy na utratę wartości i pozostały koszt ryzyka **	(59,2)	(81,8)	-27,6%
Zysk operacyjny	252,5	199,8	26,4%

(*) Część wyniku z odsetek generowana przez ten segment (tzw. premia płynnościowa) została zaksięgowana w trzecim segmencie "Działalność skarbcowa, ALM i pozostałe" zgodnie z Rekomendacją P polskiego regulatora tzn. Komisji Nadzoru Finansowego

(**) Koszt ryzyka uwzględnia również wynik z modyfikacji.

Przychody operacyjne ogółem segmentu Skarbu, zarządzania aktywami i pasywami (ALM) i pozostałych segmentów w roku 2018 wyniosły 384,7 mln PLN, co oznacza spadek o 8,3% w skali roku. Koszty operacyjne uległy większemu obniżeniu niż dochód operacyjny ogółem tzn. o 10,9% rok do roku. Dochód przed uwzględnieniem rezerw w tym segmencie w roku 2018 wyniósł 293,1 mln PLN odnotowując spadek o 7,5%. Wpływ utraty wartości i innych kosztów ryzyka był marginalny - jedynie -0,5 mln PLN w 2018 roku i dlatego też zysk operacyjny dla segmentu skarbu, ALM i pozostałych zanotował spadek o podobnej skali, tzn. o 7,3% w ujęciu rocznym, do poziomu 292,7 mln PLN w roku 2018.

Działalność skarbu, ALM i pozostałe (mln PLN)	2018	2017	Zmiana r/r
Wynik z odsetek*	283,8	299,7	-5,3%
Wynik z prowizji	(3,4)	3,1	-
Pozostałe dochody	104,2	116,8	-10,8%
Przychody operacyjne ogółem	384,7	419,6	-8,3%
Koszty operacyjne ogółem	(91,5)	(102,8)	-10,9%
Dochody przed uwzględnieniem rezerw	293,1	316,8	-7,5%
Odpisy na utr. wart. i pozostały koszt ryzyka **	(0,5)	(1,2)	-59,2%
Zysk operacyjny	292,7	315,7	-7,3%

(*) Część wyniku z odsetek generowana przez pozostałe segmenty (tzw. premia płynnościowa) została zaksięgowana w trzecim segmencie "Działalność skarbcowa, ALM i pozostałe" zgodnie z Rekomendacją P polskiego regulatora tzn. Komisji Nadzoru Finansowego

(**) Koszt ryzyka uwzględnia również wynik z modyfikacji.

VI.3. Pozycje bilansowe i pozabilansowe

Aktywa

Aktywa Grupy na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosły 80.459 mln PLN, co oznacza wzrost o 13,1% w porównaniu do poziomu z końca 2017 roku. Struktura aktywów Grupy oraz zmiany ich poszczególnych składowych zostały przedstawione w poniższej tabeli:

Aktywa Grupy (mln PLN)	31.12.2018		31.12.2017		Zmiana r/r (%)
	Wart.	Struktura	Wart.	Struktura	
Kasa, środki w Banku Centralnym	2 450,2	3,0%	2 080,2	2,9%	17,8%
Kredyty i pożyczki dla innych banków	731,3	0,9%	254,2	0,4%	187,7%
Kredyty i pożyczki dla klientów	52 711,7	65,5%	47 411,1	66,6%	11,2%
Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	250,3	0,3%	0,0	0,0%	-
Dłużne papiery wartościowe	22 886,0	28,4%	19 355,2	27,2%	18,2%
Instrumenty pochodne (zabezpieczające i do obrotu)	226,9	0,3%	1 078,5	1,5%	-79,0%
Akcje, udziały i inne instrumenty finansowe*	51,0	0,1%	50,2	0,1%	1,6%
Rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne**	307,1	0,4%	265,6	0,4%	15,6%
Pozostałe aktywa	844,6	1,0%	646,4	0,9%	30,7%
Aktywa ogółem	80 458,9	100,0%	71 141,4	100,0%	13,1%

(*) w tym inwestycje w podmioty powiązane

(**) z wyłączeniem środków trwałych przeznaczonych do sprzedaży

Wyższy poziom aktywów wynikał, przede wszystkim, ze wzrostu kredytów udzielonych klientom o 5.301 PLN (lub o 11,2%) oraz dłużnych papierów wartościowych o 3.531 mln PLN (lub o 18,2%), w tym, głównie, papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa RP i Narodowy Bank Polski (bank centralny), czemu towarzyszył też silny spadek w zakresie instrumentów pochodnych, o 852 mln PLN.

Kredyty i pożyczki dla klientów

Kredyty netto ogółem Grupy Banku Millennium wyniosły 52.712 mln PLN na koniec grudnia 2018 r., co oznacza istotny wzrost o 11,2% w ujęciu rocznym.

Wzrost kredytów bez portfela walutowych kredytów hipotecznych osiągnął wysokie tempo 16,9% r/r, odzwierciedlając wysoką dynamikę we wszystkich kluczowych obszarach działalności kredytowej (złotowe kredyty hipoteczne, kredyty konsumpcyjne oraz dla przedsiębiorstw), podczas gdy portfel walutowych kredytów hipotecznych jest sukcesywnie spłacany (roczny spadek o 1,7%, lub 7,6% w walucie) przy ograniczeniach ze strony umacniającego się CHF do PLN w drugim półroczu.

Wartość netto **kredytów udzielonych gospodarstwom domowym** na koniec grudnia 2018 r. wyniosła 35.248 mln PLN i wzrosła o 10,1% w porównaniu do salda sprzed roku. Jednak z wyłączeniem spłacanych, walutowych kredytów hipotecznych, wszystkie pozostałe segmenty wykazywały znaczne, roczne stopy wzrostu: złotowe kredyty hipoteczne +20,7% r/r i kredyty konsumpcyjne +18,9% r/r. Roczna sprzedaż nowych pożyczek gotówkowych i złotych kredytów hipotecznych charakteryzowała się wysoką dynamiką, znacznie przekraczającą poziom 30% i osiągała poziom odpowiednio 3,2 mld PLN i 3,3 mld PLN.

Wartość netto **kredytów dla przedsiębiorstw** wyniosła 17.464 mln PLN na koniec grudnia 2018 r. i wzrosła znacznie o 13,4% r/r, wykazując najszybszy wzrost kredytów dla przedsiębiorstw w ciągu ostatnich 5 lat.

Wzrost ten był zrównoważony, osiągając wysokie tempo we wszystkich głównych grupach produktów (brutto): faktoring (+22% r/r), leasing (+13% r/r) i pozostałe kredyty (+12% r/r). Leasing i faktoring utrzymały dwucyfrowy wzrost sprzedaży narastająco w roku: odpowiednio +15% r/r i +18% r/r.

Strukturę i dynamikę w zakresie kredytów dla klientów Grupy przedstawiono w poniższej tabeli:

Kredyty i pożyczki dla klientów (mln PLN)	31.12.2018	31.12.2017	Zmiana r/r (%)
Kredyty dla gospodarstw domowych	35 247,8	32 012,8	10,1%
- złotowe kredyty hipoteczne	13 485,8	11 176,9	20,7%
- walutowe kredyty hipoteczne	14 321,0	14 575,9	-1,7%
- Pozostałe kredyty dla gosp. domowych	7 441,1	6 260,0	18,9%
Kredyty dla przedsiębiorstw i sektora publicznego	17 463,8	15 398,3	13,4%
- leasing	6 333,6	5 605,8	13,0%
- pozostałe kredyty dla przedsiębiorstw i faktoring	11 130,2	9 792,5	13,7%
kredyty i pożyczki netto dla klientów	52 711,7	47 411,1	11,2%
Kredyty i pożyczki netto dla klientów, z wyłączeniem walutowych kredytów hipotecznych	38 390,7	32 835,2	16,9%
Odpisy i korekty na ryzyko kredytowe	1 831,8	1 497,2	22,3%
Brutto* kredyty i pożyczki dla klientów	54 543,5	48 908,3	11,5%

(*) W tym, poza odpisami na ryzyko kredytowe, także korekta do wartości godziwej portfela kredytów, ujmowanego wg. wartości godziwej jak i modyfikacja. Uwzględnia także początkową korektę MSSF9. W tym przypadku portfel kredytów brutto przedstawia wartość kredytów i pożyczek przed wspomnianymi rezerwami i korektami.

Średni poziom oprocentowania dla portfela kredytowego Banku w roku 2018 wyniósł 4,33%. Stopa ta uwzględnia wynik z odsetek na zabezpieczających transakcjach pochodnych (głównie SWAP-y walutowe i stopy procentowej) dotyczących kredytów udzielanych w walutach, co rekompensuje niższą nominalnie stopę oprocentowania dla tych kredytów.

Dłużne papiery wartościowe

Wartość dłużnych papierów wartościowych osiągnęła wysokość 22.886 mln PLN na koniec grudnia 2018 roku, co oznacza silny wzrost o 3.531 mln PLN (tj. o 18,2%) w ujęciu rocznym. Istotną częścią portfela dłużnych papierów wartościowych (99,3%) były obligacje i bony emitowane przez Skarb Państwa RP i Narodowy Bank Polski (bank centralny). Udział dłużnych papierów wartościowych w aktywach ogółem Grupy wzrósł w okresie roku z poziomu 27,2% do 28,4% na koniec 2018 roku zapewniając silną nadwyżkę płynnościową.

Instrumenty pochodne

Wartość instrumentów pochodnych (przeznaczonych do obrotu i zabezpieczających) wyniósł łącznie 227 mln PLN na koniec grudnia 2018 roku, co stanowi znaczący spadek o 79% w porównaniu do stanu na 31 grudnia 2017, w wyniku zmian kursów walutowych (głównie w wyniku spadku wartości waluty polskiej w stosunku do franka szwajcarskiego).

Kredyty i pożyczki dla banków

Kredyty i pożyczki dla banków (w tym depozyty międzybankowe) wyniosły 731 mln PLN na koniec grudnia 2018 roku, co oznacza silny wzrost o 187,7% w ujęciu rocznym w wyniku wzrostu wartości depozytów zabezpieczających transakcje hedgingowe zrealizowane z bankami kontrahentami w rezultacie zmian w wycenie tych transakcji (głównie ze względu na wahania kursów wymiany walut).

Akcje/udziały i inne instrumenty finansowe

Wartość akcji/udziałów i innych instrumentów finansowych wyniosła 51 mln PLN na koniec grudnia 2018 roku i stanowiły one nieznaczącą pozycję bilansu z udziałem zaledwie 0,1%. Wartość tej pozycji uległa nieznacznemu zwiększeniu o 1,6% w ujęciu rocznym.

Rzeczowe środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne (nakłady inwestycyjne)

Rzeczowe środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne Grupy wyniosły 307 mln PLN na koniec grudnia 2018 roku, co oznacza wzrost o 15,6% w ujęciu rocznym.

Łączne nakłady inwestycyjne Grupy w roku 2018 wyniosły 84,8 mln PLN, z czego 30,7 mln PLN przeznaczone na infrastrukturę fizyczną Banku (oddziały, bankomaty, ochronę itp.) oraz 51,4 mln PLN na oprogramowanie i infrastrukturę informatyczną. Pozostała wartość nakładów, tj. 2,7 mln PLN, dotyczy spółek zależnych Banku. Grupa Banku Millennium planuje zwiększyć nakłady inwestycyjne w roku 2019 do kwoty 135,3 mln PLN. Blisko 60% nakładów zostanie przeznaczonych na inwestycje w zakresie IT, w tym dalszy rozwój bankowości internetowej i mobilnej.

Aktywa Banku, w ujęciu nieskonsolidowanym, na dzień 31 grudnia 2018 roku osiągnęły wartość 79.279 mln PLN, co oznacza wzrost o 12,2% w porównaniu do stanu na koniec 2017 roku, czyli zanotowano niewiele niższą dynamikę wzrostu w porównaniu do Grupy w ujęciu skonsolidowanym. Strukturę aktywów Banku oraz zmiany w poszczególnych składowych przedstawia poniższa tabela:

Aktywa Banku (mln PLN)	31.12.2018		31.12.2017		Zmiana r/r (%)
	Wart.	Struktura	Wart.	Struktura	
Kasa, środki w Banku Centralnym	2 450,2	3,1%	2 080,2	2,9%	17,8%
Kredyty i pożyczki dla innych banków	731,2	0,9%	254,2	0,4%	187,7%
Kredyty i pożyczki dla klientów	51 786,8	65,3%	47 144,5	66,7%	9,8%
Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	250,3	0,3%	0,0	0,0%	-
Dłużne papiery wartościowe	22 872,4	28,9%	19 341,7	27,4%	18,3%
Instrumenty pochodne (zabezpieczające i do obrotu)	228,2	0,3%	1 079,0	1,5%	-78,9%
Akcje, udziały i inne instrumenty finansowe	140,7	0,2%	134,1	0,2%	4,9%
Rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne*	287,4	0,4%	246,5	0,3%	16,6%
Pozostałe aktywa	531,9	0,7%	356,8	0,5%	49,0%
Aktywa ogółem	79 279,0	100,0%	70 637,0	100,0%	12,2%

(*) z wyłączeniem środków trwałych przeznaczonych do sprzedaży

Kluczową różnicą pomiędzy wielkością aktywów nieskonsolidowanego Banku, a skonsolidowanej Grupy jest wartość kredytów dla klientów. Przede wszystkim odnosi się to do należności od klientów spółki leasingowej (choć znaczącą część tych należności została nabyta przez Bank) oraz dotyczy eliminacji wzajemnych transakcji pomiędzy Bankiem, a pozostałymi spółkami Grupy Kapitałowej w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych.

Kredyty dla klientów ogółem Banku wyniosły 51.787 mln PLN na koniec grudnia 2018 roku, co oznacza wzrost o 9,8% w ujęciu rocznym. Z wyjątkiem należności leasingowych, wartości i roczne zmiany pozostałych kluczowych składowych kredytów Banku są zbliżone lub takie same, jak dla Grupy Kapitałowej.

Wartość dłużnych papierów wartościowych w aktywach Banku osiągnęła wartość 22.872 mln PLN na koniec grudnia 2018 roku notując silny wzrost o 18,3% w ujęciu rocznym. Zarówno dynamika, jak i struktura tego portfela były bardzo podobne jak w przypadku Grupy (jak opisano powyżej).

Akcje/udziały i inne instrumenty finansowe prezentowane w sprawozdaniach finansowych Banku, inaczej niż w przypadku sprawozdań Grupy, uwzględniały wycenę udziałów w spółkach zależnych. Wartość tej pozycji na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosła 141 mln PLN, co oznacza wzrost o 4,9% w ujęciu rocznym.

Środki trwałe i aktywa niematerialne i prawne Banku wyniosły 287 mln PLN na koniec grudnia 2018 roku, co oznacza wzrost o 16,6% rok do roku.

Wartości i roczne zmiany pozostałych kluczowych pozycji aktywów są zbliżone do pozycji uwzględnionych w skonsolidowanych sprawozdaniach Grupy, co zostało już opisane powyżej w niniejszym dokumencie.

Pasywa

Struktura zobowiązań i kapitałów Grupy oraz zmian w poszczególnych ich składowych przedstawia poniższa tabela:

Pasywa Grupy (mln PLN)	31.12.2018		31.12.2017		Zmiana r/r (%)
	Wart.	Struktura	Wart.	Struktura	
Zobowiązania wobec banków	1 788,9	2,5%	2 353,1	3,7%	-24,0%
Zobowiązania wobec klientów	66 243,8	91,9%	57 273,3	90,4%	15,7%
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	50,3	0,1%	0,0	0,0%	-
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez RZiS i zabezpieczające instrumenty pochodne	608,4	0,8%	367,0	0,6%	65,8%
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	809,7	1,1%	1 156,5	1,8%	-30,0%
Rezerwy	112,5	0,2%	67,8	0,1%	66,0%
Zobowiązania podporządkowane	701,9	1,0%	702,0	1,1%	0,0%
Pozostałe zobowiązania*	1 759,1	2,4%	1 449,3	2,3%	21,4%
Zobowiązania razem	72 074,5	100,0%	63 368,8	100,0%	13,7%
Kapitał własny ogółem	8 384,4		7 772,6		7,9%
Zobowiązania i kapitał własny razem	80 458,9		71 141,4		13,1%

(*) w tym zobowiązania podatkowe

Na koniec grudnia 2018r., zobowiązania stanowiły 89,6%, podczas gdy kapitały własne Grupy stanowiły 10,4% zobowiązań i kapitałów własnych razem.

Na dzień 31 grudnia 2018 r., zobowiązania Grupy ogółem wyniosły 72.075 mln PLN, co oznacza ich silny wzrost o 8.706 mln PLN (lub 13,7%) w stosunku do wartości na dzień 31 grudnia 2017r. Wzrost wynikał w głównej mierze ze wzrostu depozytów klientów (o 8.971 mln PLN).

Depozyty klientów

Depozyty klientów stanowiły główną pozycję zobowiązań Grupy stanowiąc na dzień 31 grudnia 2018 roku 91,9% zobowiązań ogółem. Depozyty klientów są głównym źródłem finansowania działalności Grupy i obejmują przede wszystkim środki klientów na rachunkach bieżących, oszczędnościowych i na rachunkach lokat terminowych.

Dynamikę depozytów klientów przedstawia poniższa tabela:

Depozyty klientów (mln PLN)	31.12.2018	31.12.2017	Zmiana r/r (%)
Depozyty klientów indywidualnych	47 730,3	40 343,6	18,3%
Depozyty przedsiębiorstw i sektora publicznego	18 513,5	16 929,7	9,4%
Depozyty ogółem	66 243,8	57 273,3	15,7%

Depozyty Grupy Banku Millennium wzrosły znacznie o 15,7% rocznie, osiągając łączne saldo 66.244 mln PLN na 31 grudnia 2018 r.

Depozyty gospodarstw domowych wyniosły 47.730 mln PLN na dzień 31.12.2018 r., po bardzo wysokim wzroście o 18,3% rocznie, który przyspieszył w ostatnim kwartale: wzrost o 3,5 mld PLN i 8%. Solidny wzrost liczby klientów i rachunków spowodował wyraźny wzrost wolumenu rachunków bieżących i oszczędnościowych o ok. 31% rok do roku, a ich udział w depozytach ogółem klientów indywidualnych zwiększył się do poziomu ok. 69%.

Depozyty przedsiębiorstw i sektora publicznego wzrosły wyraźnie o 9,4% w ciągu roku do 18.514 mln PLN, ze szczególnie wysoką stopą wzrostu w IV kw. 2018 r.: +15,4% kw./kw. Rachunki bieżące były głównym motorem wzrostu, rosnąc o ok. 22% r/r.

Średnia stopa oprocentowania dla wszystkich depozytów złożonych w Banku w roku 2018 wyniosła 1,09%.

Depozyty banków

Depozyty banków, w tym otrzymane kredyty, na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosły 1.789 mln PLN, co stanowiło 2,5% zobowiązań Grupy. Wartość tej pozycji obniżyła się znacznie o 24% w stosunku do salda na dzień 31 grudnia 2017 roku, przede wszystkim w wyniku niższej o 838 mln PLN wartości depozytów złożonych przez banki (głównie w wyniku niższego poziomu depozytów złożonych przez banki-kontrahentów celem zabezpieczenia transakcji hedgingowych) podczas, gdy saldo kredytów otrzymanych z instytucji finansowych wzrosło o 263 mln PLN (lub o 27,4%) r/r osiągając wartość 1.224 mln PLN (wyrażone w PLN) na dzień 31 grudnia 2018 roku. Kredyty te obejmują środki otrzymane od Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju (w EUR, CHF oraz PLN) z pierwotnymi terminami zapadalności do 7 lat, co stanowiło istotną pozycję w ramach długoterminowego i średnioterminowego finansowania hurtowego otrzymanego przez Grupę.

Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat oraz instrumenty pochodne

Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat oraz instrumenty pochodne uwzględniały przede wszystkim ujemną wycenę instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu lub zabezpieczających, a także zobowiązania wynikające z papierów wartościowych, które były przedmiotem krótkiej sprzedaży. Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość tej pozycji wyniosła 608 mln PLN co oznacza wzrost o 241 mln PLN (lub 65,8%) w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku, przede wszystkim w wyniku wzrostu ujemnej wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających (głównie CIRS) o 118 mln PLN w ujęciu rocznym. Przyczyną były, głównie, zmiany kursów wymiany walut, które opisano powyżej w części dotyczącej wyceny instrumentów pochodnych w aktywach. Ponadto, zobowiązania wynikające z krótkiej sprzedaży papierów wartościowych wzrosły o 124 mln PLN w wyniku zajęcia pozycji handlowej w odniesieniu do działalności animatora rynku.

Wyemitowane papiery dłużne

Papiery dłużne wyemitowane przez Grupę wyniosły 810 mln PLN na dzień 31 grudnia 2018 r., co oznacza spadek o 347 mln PLN (lub 30,0%) w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku. Na koniec grudnia 2018 roku wartość dłużnych papierów wartościowych wyemitowanych przez Bank i objętych przez klientów indywidualnych jako produkty oszczędnościowe wyniosła 318 mln PLN podczas, gdy wartość obligacji Banku objętych przez inwestorów instytucjonalnych wyniosła 301 mln PLN (obligacje znajdują się w obrocie na rynku Catalyst - giełda instrumentów dłużnych ASO BondSpot w Warszawie). Poza dłużnymi papierami wartościowymi i obligacjami Banku, spółka zależna Banku - Millennium Leasing, wyemitowała obligacje uplasowane wśród inwestorów prywatnych i instytucjonalnych. Wartość bilansowa obligacji wyemitowanych przez tę spółkę na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosła 190 mln PLN. Główną przyczyną spadku, w ujęciu rocznym, salda

zobowiązań Grupy wynikających z emisji instrumentów dłużnych była zapadalność serii obligacji plasowanych wśród inwestorów instytucjonalnych w łącznej nominalnej wysokości 330 mln PLN.

Dług podporządkowany

Wartość długu podporządkowanego wyniosła 702 mln PLN na dzień 31 grudnia 2018 roku i nie uległa zmianie w ujęciu rocznym. Bank wyemitował w grudniu 2017 roku 10-letnie obligacje podporządkowane w PLN o łącznej wartości nominalnej 700 mln PLN. Emisja długu podporządkowanego wzmacnia adekwatność kapitałową Grupy i Banku oraz stanowi stabilne, długoterminowe źródło finansowania działalności biznesowej.

Kapitały własne

Na dzień 31 grudnia 2018 roku kapitały własne Grupy wyniosły 8.384 mln PLN i zanotowały wzrost o 612 mln PLN lub 7,9% w ujęciu rocznym. Głównym powodem tego wzrostu kapitałów własnych był zysk netto zrealizowany w roku finansowym 2018 bez wypłaty dywidendy za rok 2017, o czym zdecydowało Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Bank na posiedzeniu w dniu 26 marca 2018r. Wpływ zmian w Pozostałych całkowitych dochodach (głównie zmian wyceny instrumentów finansowych) na ten wzrost był dodatni (94 mln PLN). Z drugiej strony korekty wynikające z wdrożenia MSSF 9 (na dzień otwarcia bilansu przyniósł spadek kapitałów własnych Grupy o 243 mln PLN).

W związku z utrzymaniem stanowiska KNF (co ogłoszono w styczniu 2019) odnośnie polityki dywidendowej banków i planowanym przejęciem Euro Bank S.A., Bank zamierza utrzymać całość zysku netto za 2018 rok w funduszach własnych celem wzmocnienia wskaźników kapitałowych. W oparciu o ten zamiar Zarząd Banku przedłożył Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy propozycję dotyczącą zatrzymania całości zysku netto za rok 2018 w funduszach własnych.

Informacja o adekwatności kapitałowej została przedstawiona w Rozdziale VIII niniejszego dokumentu oraz w oddzielnym raporcie zatytułowanym "Raport odnośnie adekwatności kapitałowej, ryzyka i polityki w zakresie wynagrodzeń Grupy Kapitałowej Banku Millennium za rok 2018".

Zobowiązania Banku, w ujęciu jednostkowym, na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosły 71.143 mln PLN, co oznacza wzrost o 12,8% w porównaniu do stanu na koniec 2017 roku - niewiele niższe tempo wzrostu w porównaniu do Grupy w ujęciu skonsolidowanym. Strukturę zobowiązań i kapitałów własnych Banku oraz zmiany ich poszczególnych składowych zostały przedstawione w poniższej tabeli:

Pasywa Banku (mln PLN)	31.12.2018		31.12.2017		Zmiana r/r (%)
	Wart.	Struktura	Wart.	Struktura	
Zobowiązania wobec banków	1 055,7	1,5%	2 353,1	3,7%	-55,1%
Zobowiązania wobec klientów	66 399,8	93,3%	57 398,9	91,0%	15,7%
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	50,3	0,1%	0,0	0,0%	-
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez RZiS i zabezpieczające instrumenty pochodne	608,4	0,9%	367,1	0,6%	65,7%
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	620,0	0,9%	879,0	1,4%	-29,5%
Rezerwy	112,0	0,2%	66,8	0,1%	67,6%
Zobowiązania podporządkowane	701,9	1,0%	702,0	1,1%	0,0%
Pozostałe zobowiązania*	1 594,9	2,2%	1 329,5	2,1%	20,0%
Zobowiązania razem	71 143,1	100,0%	63 096,5	100,0%	12,8%
Kapitał własny ogółem	8 136,0		7 540,5		7,9%
Zobowiązania i kapitał własny razem	79 279,0		70 637,0		12,2%

(*) w tym zobowiązania podatkowe

Kluczową różnicą pomiędzy zobowiązaniami Banku w ujęciu jednostkowym, a zobowiązaniami Grupy jest wartość zobowiązań wynikających z emisji papierów wartościowych zrealizowanej przez spółkę leasingową w wysokości 190 mln PLN (przedstawioną w sprawozdaniach Grupy).

Wartość depozytów złożonych przez klientów w Banku wyniosła 66.400 mln PLN na dzień 31 grudnia 2018 roku i była ona wyższa o 156 mln PLN niż saldo dla Grupy (głównie w wyniku eliminacji wewnątrz Grupy). Depozyty uległy zwiększeniu o 15,7% w ujęciu rocznym (stopa wzrostu taka sama jak w przypadku depozytów Grupy).

Wartości rocznych zmian innych kluczowych pozycji pasywów Banku są podobne do ich odpowiedników w skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy, które były omawiane powyżej w niniejszej części sprawozdania.

Łącznie kapitał akcyjny Banku, na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniósł 8.136 mln PLN, co oznacza wzrost o 7,9% w ujęciu rocznym (poziom wzrostu podobny do zanotowanego dla skonsolidowanych kapitałów Grupy).

Zobowiązania warunkowe

Strukturę zobowiązań warunkowych Grupy przedstawia poniższa tabela:

Zobowiązania warunkowe Grupy (mln PLN)	31.12.2018	31.12.2017	Zmiana r/r (%)
Razem zobowiązania warunkowe	10 229,6	9 353,3	9,4%
1. Zobowiązania udzielone:	9 855,7	9 121,5	8,0%
a) finansowe	8 423,8	7 899,3	6,6%
b) gwarancje	1 431,9	1 222,2	17,2%
2. Zobowiązania otrzymane:	373,9	231,8	61,3%
a) finansowe	0,0	0,0	-
b) gwarancje	373,9	231,8	61,3%

W trakcie tych operacji Grupa realizuje transakcje generujące zobowiązania warunkowe. Główne pozycje zobowiązań warunkowych (udzielonych) obejmują: (i) zobowiązania finansowe, głównie dotyczące przedłużenia kredytów (w tym, między innymi, niewykorzystane limity kart kredytowych, niewykorzystane kredyty w rachunkach bieżących, niewykorzystane transze kredytów inwestycyjnych) oraz (ii) gwarancje, w tym głównie gwarancje i akredytywy wystawione przez Grupę (w celu zabezpieczenia wykonania zobowiązań podjętych przez klientów Grupy wobec stron trzecich). Zobowiązania warunkowe udzielone powodują powstanie ekspozycji Grupy na różne rodzaje ryzyka w tym na ryzyko kredytowe. Grupa tworzy rezerwy na nieodwołalne zobowiązania warunkowe obciążone ryzykiem, księgowane w pozycji "Rezerwy" po stronie pasywnej bilansu.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku łączna wartość zobowiązań warunkowych Grupy wyniosła 10.230 mln PLN, w tym zobowiązania udzielone przez Grupę na poziomie 9.856 mln PLN. W roku 2018 wartość warunkowych zobowiązań finansowych udzielonych przez Grupę wzrosła o 6,6%, a wartość zobowiązań gwarancyjnych wzrosła o 17,2%.

Więcej informacji na temat zobowiązań warunkowych można znaleźć w Rozdziale 12 Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. za okres 12 miesięcy kończący się w dniu 31 grudnia 2018r.

Strukturę zobowiązań warunkowych Banku w ujęciu jednostkowym przedstawia poniższa tabela:

Zobowiązania warunkowe Banku (mln PLN)	31.12.2018	31.12.2017	Zmiana r/r (%)
Razem zobowiązania warunkowe	10 994,6	9 391,2	17,1%
1. Zobowiązania udzielone:	10 617,9	9 156,6	16,0%
a) finansowe	8 424,5	7 900,7	6,6%
b) gwarancje	2 193,4	1 256,0	74,6%
2. Zobowiązania otrzymane:	376,7	234,5	60,6%
a) finansowe	0,0	0,0	-
b) gwarancje	376,7	234,5	60,6%

Łączna wartość udzielonych i otrzymanych zobowiązań warunkowych Banku wyniosła 10.995 mln PLN, co oznacza wzrost o 17,1% w ujęciu rocznym. Główną różnicą pomiędzy tą wartością, a wartością zobowiązań warunkowych Grupy jest saldo udzielonych gwarancji: na poziomie Banku prezentowane są gwarancje udzielone dla spółek Grupy, które są eliminowane na poziomie Grupy. Kluczową pozycją tych gwarancji były gwarancje spłat kredytów udzielone spółce Millennium Leasing w łącznej kwocie 730 mln PLN. Dynamika pozostałych udzielonych i otrzymanych zobowiązań warunkowych Banku jest podobna do tej zanotowanej dla Grupy, co opisano powyżej.

VII. OPIS DZIAŁALNOŚCI BIZNESOWEJ

Ważne daty 2018 roku

25 maja - Bank Millennium zakończył wszelkie niezbędne prace związane z wdrożeniem nowych przepisów rozporządzenia RODO w procesach dotyczących zarządzania informacją o kliencie i jest dostosowany do RODO we wszystkich kluczowych obszarach.

28 czerwca - Bank Millennium złożył w Komisji Nadzoru Finansowego wnioski o udzielenie zezwolenia na utworzenie banku hipotecznego o nazwie „Millennium Bank Hipoteczny” z siedzibą w Warszawie.

1 listopada - na podstawie decyzji Komisji Nadzoru Finansowego z 17.10.2018 roku Bank Millennium przejął zarząd nad majątkiem Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej Piast (SKOK Piast).

5 listopada - Bank Millennium i Société Générale podpisały umowę dotyczącą zakupu Euro Banku przez Bank Millennium. Przedmiotem transakcji było nabycie przez Bank Millennium ok. 99,79% akcji Euro Banku. 28 grudnia 2018 roku UOKiK wyraził zgodę na przejęcie kontroli nad Euro Bankiem.

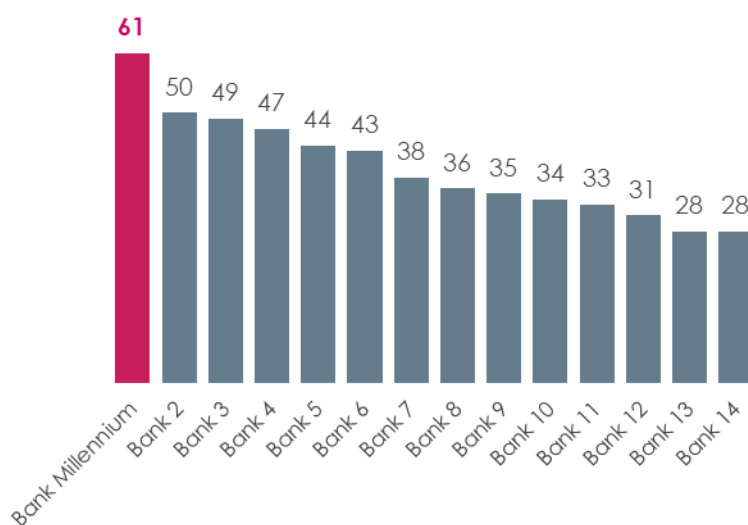
20 grudnia - Bank Millennium wdrożył wszystkie wymagane zmiany znowelizowanej ustawy o Usługach Płatniczych, wprowadzającej w życie unijną dyrektywę PSD2. Jako instytucja płatnicza jest w pełni gotowy do obsługi klientów zgodnie z nowymi regulacjami.

VII.1. Jakość i innowacyjność w dobie powszechnej digitalizacji

Klientocentryzm i dbałość o najwyższej jakości pozytywne doświadczenie klienta były kluczem do wszystkich prowadzonych przez Bank działań. Innowacyjność i wysokiej jakości obsługa, jako jedno ze strategicznych celów Banku, stanowiły ważny element przewagi konkurencyjnej. Skuteczne zarządzanie doświadczeniem klienta, zwłaszcza w dobie powszechnej cyfryzacji i gwałtownego rozwoju technologii, wymaga ogromnej uwagi. Bank skupił się więc nie na tym, by tworzyć „innowacyjne fajerwerki”, lecz by ułatwić klientom codzienne życie i zapewnić im najlepsze z możliwych doświadczeń.

W 2018 roku działania w obszarze jakości zostały docenione przez niezależnych audytorów i konsumentów - 93% klientów detalicznych było zadowolonych ze współpracy z nami, a 53% korporacyjnych polecało nas innym. Byliśmy najczęściej polecanym bankiem w Polsce z lojalnością mierzoną najwyższym na rynku wskaźnikiem NPS=61 (badanie ARC Rynek i Opinia).

NPS banków w Polsce

Źródło: ARC Rynek i Opinia „Monitor satysfakcji klientów detalicznych banków”

Praca nad jakością jest działaniem ciągłym, podzielonym na kilka etapów takich jak poznanie i zrozumienie oczekiwań, zaprojektowanie doświadczeń łącznie z ich wdrożeniem w kanałach kontaktu oraz monitorowanie kluczowych procesów i punktów styku, w celu ciągłego ich usprawniania. Doświadczeniem klienta można zarządzać, można je też zaprojektować. Od kilku lat pracujemy zgodnie z metodą *design thinking*, wykorzystując metodologię projektowania usług ukierunkowaną na doświadczenia odbiorcy, nastawioną na rozpoznanie, zrozumienie i zaspokajanie jego konkretnych potrzeb.

Kluczem do zaprojektowania najlepszego doświadczenia jest *empatyjacja* czyli dogłębne zrozumienie potrzeb klientów. Aby poznać i zrozumieć zmieniające się w czasie potrzeby, Bank prowadził regularne, wszechstronne badania opinii oraz, by zidentyfikować obszary do poprawy, analizował każdą reklamację. Odkrywanie oczekiwań klienta było stałym, początkowym elementem każdego projektu nakierowanego na zmianę procesu, produktu, komunikacji czy modelu obsługi. Wypracowane rozwiązania, przed ich implementacją, były testowane przez klientów podczas badań i rozmów.

Bank rozwijał również klasyczne metody monitorowania jakości obsługi, by, przy zachowaniu idei klientocentryczności, wspierać realizację celów biznesowych i rozwój umiejętności sprzedażowych. Dla przykładu badania *Mystery Shopping* pokazują nie tylko poziom realizacji zdefiniowanych standardów obsługi klienta, są również narzędziem kształtowania postaw poprzez komunikację, wskazane role i zadania w procesie pracy nad jakością. Filozofię monitorowania jakości oparliśmy na dwóch filarach: *moments of truth* i *close the loop*. W ramach tego podejścia, w celu wzmocnienia relacji oraz szukania możliwości poprawy procesów, procedur i produktów, doświadczenia klienta mierzone były w starannie wybranych momentach.

Bank kontynuował model biznesowy oparty na dalszej cyfryzacji i rozwoju rozwiązań mobilnych. Ponownie zwiększył udział kanałów cyfrowych w sprzedaży produktów, a bankowość mobilną wzbogacił m.in. o unikalnego na skalę polskiego sektora bankowego chatbota. W opublikowanym w kwietniu 2018 roku raporcie Deloitte „EMEA Digital Banking Maturity 2018”, oceniającym cyfrową dojrzałość instytucji finansowych w 38 państwach Europy i Bliskiego Wschodu, Bank Millennium znalazł się w gronie cyfrowych liderów rynku jako bank innowacyjny, dojrzały cyfrowo, dobrze przygotowany do wyzwań otwartej bankowości, oferujący już teraz wiele usług pozabankowych.

Bank intensywnie rozwijał strategiczne filary wzrostu w kanałach elektronicznych, między innymi procesy pożyczkowe i dostęp do produktów inwestycyjnych. Umożliwił między innymi wnioskowanie o produkty kredytowe 24h/dobę w systemie bankowości internetowej oraz korzystanie z ofert promocyjnych w aplikacji. Intensywny rozwój sprzedaży produktów i usług w kanałach bankowości elektronicznej widoczny był zarówno w najważniejszych kategoriach produktowych (patrz tabela poniżej), jak również w grupie produktów i usług pozabankowych. Sprzedaż biletów komunikacji miejskiej wzrosła o 173% r/r, ubezpieczeń turystycznych i komunikacyjnych o 75% r/r, doładowań telefonów o 26% r/r, a liczba kart HCE o 109% w skali roku (HCE to technologia umożliwiająca zbliżeniową płatność kartą przez telefon).

Udział kanałów elektronicznych w wolumenie sprzedaży najważniejszych produktów r/r

Konta osobiste*	Pożyczki gotówkowe	Limity w koncie	Lokaty terminowe	Konta oszczędnościowe
22%	43%	41%	89%	30%

*proces rozpoczęty w kanale elektronicznym

Działania akwizycyjne podejmowane wewnątrz Banku i we współpracy z podmiotami zewnętrznymi, w tym specjalne akcje sprzedażowe kont osobistych online z dodatkowymi korzyściami, przełożyły się na wzrost liczby pozyskanych nowych klientów online o 79% w porównaniu do 2017 roku.

Dbłość o najwyższej jakości doświadczenie klienta było motorem udostępnienia w czerwcu br. nowej, odświeżonej strony internetowej razem z udoskonaloną stroną logowania dla klientów indywidualnych. Zmiany zostały poprzedzone serią badań i zgromadzeniem opinii tysięcy użytkowników. Na ich podstawie zmieniliśmy układ informacji i warstwę wizualną strony, dostosowaliśmy ją do najnowszych trendów rynkowych i zoptymalizowaliśmy pod kątem korzystania na urządzeniach mobilnych.

W 2018 roku nastąpiło kilka ważnych zmian regulacyjnych, które Bank sukcesywnie wprowadzał. Do 25 maja, daty wejścia w życie rozporządzenia RODO (europejska regulacja o ochronie danych osobowych) Bank przeprowadził wszelkie niezbędne prace związane z wdrożeniem nowych przepisów w procesach dotyczących zarządzania informacją o kliencie i był dostosowany do RODO we wszystkich kluczowych obszarach. 20 grudnia dobiegł końca okres dostosowawczy do znowelizowanej ustawy o Usługach Płatniczych, wprowadzającej w życie unijną dyrektywę PSD2. Bank wdrożył wszystkie wymagane zmiany i jako instytucja płatnicza jest od

tego momentu w pełni gotowy do obsługi klientów zgodnie z nowymi regulami. Trwają prace nad udostępnieniem usług inicjowanych przez podmioty trzecie, co w przyszłości umożliwi dostęp do informacji o rachunkach płatniczych podmiotom zewnętrznym i inne usługi otwartej bankowości.

VII.2. Bankowość Detaliczna

Bankowość detaliczna to istotny obszar działalności Banku Millennium. Bank posiada szeroki katalog uniwersalnych usług i produktów bankowych dla klientów indywidualnych, zamożnych klientów indywidualnych (Prestige), Bankowości Prywatnej oraz klientów biznesowych. Klienci mają dostęp do produktów i usług poprzez sieć oddziałów, bankowość internetową, mobilną i telefoniczną oraz sieć bankomatów. Dzięki omnikanalowości klienci zyskują spójne doświadczenie w kontakcie z Bankiem, a swoimi finansami zarządzają w wygodny i bezpieczny sposób.

W 2018 roku realizacja celów w zakresie akwizycji klientów postępowała zgodnie ze strategicznymi założeniami. Od początku roku Bank powiększył bazę aktywnych klientów o rekordową liczbę 202 tys., co oznacza, że na dzień 31 grudnia obsługiwał ponad 1,8 mln aktywnych klientów detalicznych. Z bankowości elektronicznej korzystało aktywnie 1,36 mln klientów, a z aplikacji mobilnej i mobilnego Millenetu 963 tys. (36% wzrost w skali roku).

Konto osobiste

Sprzedaż rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych wzrosła w 2018 roku o 23% w stosunku do roku poprzedniego i przekroczyła 430 tys. Niezmiennie kluczowym produktem budującym akwizycję nowych klientów było Konto 360°, jedno z najchętniej otwieranych rachunków osobistych w Polsce. W konkursie „Złoty Bankier”, już drugi rok z rzędu, zostało uznane za najlepsze na rynku. W 2018 roku liczba Kont 360° w portfelu Banku przekroczyła 1,2 mln, z czego zdecydowaną większość otworzyli klienci, którzy wcześniej nie korzystali z rachunku osobistego w Banku Millennium.

Promocję Kont 360° w 2018 roku wspierały:

- kolejne odstony kampanii reklamowych w stacjach telewizyjnych i kinach
- intensywne działania promocyjne z wykorzystaniem aplikacji zakupowej goodie i we współpracy z zewnętrznymi portalami internetowymi - ponad 22% kont osobistych zostało pozyskanych online
- kolejne edycje oferty specjalnej „Zyskaj 360 zł”
- nowe edycje programu rekomendacyjnego „Lubię to polecam”, w którym za polecenie Konta 360° lub Konta 360° Student można otrzymać atrakcyjne nagrody. Do 31 grudnia w programie zarejestrowało się ponad 377 tys. klientów

Dodatkowo, podobnie jak w roku poprzednim, w okresie od września do listopada 2018 roku została przeprowadzona akcja promująca Konto 360° Student w szkołach oraz na uczelniach. Działania te, wraz z umożliwieniem otwierania Kont 360° Junior w bankowości internetowej, spotkały się z ogromnym zainteresowaniem młodych klientów i ich rodziców.

Produkty Oszczędnościowe / Inwestycyjne

Rok 2018 był dla Banku bardzo udany w zakresie zarządzania bazą depozytową. Mimo niekorzystnego otoczenia - niskich stóp procentowych, zaostrzającej się konkurencji ze strony banków, rynku nieruchomości czy detalicznych obligacji skarbowych - Bank wykorzystał rosnące na rynku środki osób fizycznych i osiągnął łączny wzrost wolumenu depozytów indywidualnych o 7,6 mld zł (+18% r/r) uzyskując poziom 47,7 mld zł. Dynamiczny przyrost depozytów klientów pozwolił na wzrost udziału rynkowego Banku o blisko 0,5 pp. do poziomu 6,2%. Pomimo dynamicznego wzrostu portfela depozytowego, Bank utrzymał jego rentowność na zbliżonym do ubiegłorocznego poziomie.

Po przeprowadzeniu gruntownej przebudowy oferty podstawowych produktów oszczędnościowych w 2017 roku, w roku 2018 Bank skoncentrował się na aktywnym promowaniu i oferowaniu Konta Oszczędnościowego Profit z atrakcyjnym oprocentowaniem dla nowych środków. Cieszyło się ono dużym zainteresowaniem klientów. Odpowiadając na rosnące potrzeby rynku w zakresie lokowania nadwyżek w walutach obcych, Bank

kontynuował ofertę promocyjnego oprocentowania rachunków oszczędnościowych w euro i dolarach amerykańskich, co zaowocowało wzrostem deponowanych tam środków o blisko 50%.

Bank udostępniał i rozwijał atrakcyjną ofertę produktów oszczędnościowo-inwestycyjnych, pozwalającą na dywersyfikację lokowania środków. Między innymi wprowadził do oferty Depozyt w Duecie inwestycyjnym - połączenie atrakcyjnie oprocentowanej lokaty terminowej z funduszem inwestycyjnym. Wpłacane środki dzielone są po połowie: 50% środków trafia na 3-lub 6-miesięczną lokatę Depozyt w Duecie, a pozostałe 50% na inwestycję w wybrany subfundusz w ramach Planu Inwestycyjnego Millennium FIO.

Bank zachęcał również do regularnego, długoterminowego oszczędzania na emeryturę. W tym celu na oszczędnościowym Indywidualnym Koncie Emerytalnym utrzymał najatrakcyjniejsze oprocentowanie na rynku w wysokości 3%.

Bank kontynuował strategię oferowania zdywersyfikowanego portfela produktów inwestycyjnych składającego się zarówno z własnych rozwiązań, jak i produktów zewnętrznych partnerów. W zależności od segmentu klientów na ofertę składały się produkty strukturyzowane, fundusze inwestycyjne oraz produkty ubezpieczeniowe o charakterze inwestycyjnym.

W czerwcu, w celu uatrakcyjnienia oferty, Bank udoskonalił ofertę lokaty terminowej połączonej z funduszami Millennium TFI, a w drugiej połowie roku uzupełnił listę funduszy inwestycyjnych o trzy produkty zewnętrznych partnerów. U uruchomił także promocję funduszy Millennium TFI, znosząc opłatę manipulacyjną za ich nabycie w okresie promocji. Pojawiła się również nowa usługa pozwalająca śledzić wyniki i charakterystykę funduszy inwestycyjnych online.

2018 rok był okresem istotnych zmian regulacyjnych dotyczących linii produktów inwestycyjnych. Bank wdrożył i ustabilizował MiFID2, nowe regulacje RODO oraz Insurance Distribution Directive, obejmującą produkty ubezpieczeniowe o charakterze inwestycyjnym.

Segment klientów Prestige i Bankowości Prywatnej - oferta dla klientów zamożnych

Prestige to oferta skierowana do osób zamożnych z aktywami od 100 tys. do 1 mln zł lub dokonujących comiesięcznych wpłat na konto w wysokości co najmniej 10 000 zł. Bankowość Prywatna adresowana jest natomiast do najzamożniejszych klientów indywidualnych z aktywami powyżej 1 mln zł, oczekujących wysokiej jakości obsługi oraz oferty produktów finansowych przygotowanej na miarę ich indywidualnych potrzeb. Tym klientom Bank oferuje szeroką gamę produktów inwestycyjnych i ubezpieczeniowo-inwestycyjnych - krajowe i zagraniczne fundusze inwestycyjne, programy inwestycyjne, produkty strukturyzowane oraz fundusze inwestycyjne zamknięte dostępne w subskrypcjach. Klienci Bankowości Prywatnej mogą korzystać z kart kredytowych Millennium MasterCard® World Signia/Elite™ z dostępem do programu World MasterCard Rewards, programu partnerskiego World Elite MasterCard Privileges Partnership Programme, pakietu ubezpieczeń oraz pakietów *Assistance* i *Concierge*.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Bank Millennium posiadał 39,3 tys. aktywnych klientów Prestige i ponad 4,1 tys. aktywnych klientów Bankowości Prywatnej.

Kredyty Gotówkowe

W 2018 roku Bank kontynuował rozpoczętą w poprzednich latach strategię rozwoju konkurencyjnej oferty produktu i procesu sprzedaży. Zaowocowało to rekordowym wzrostem sprzedaży o 39% r/r. Sprzedaż wyniosła 3,2 mld zł, z czego 809 mln zł przypadło na 4 kwartał (41% wzrostu kw./kw.). Akwizycję pożyczki gotówkowej i konsolidacyjnej wspierały atrakcyjne oferty promocyjne skierowane do nowych klientów i wybranych segmentów rynku, co utrzymywało wysokie tempo sprzedaży przez cały rok.

W 2018 roku akwizycję pożyczki gotówkowej wspierały:

- oferta „100 zł raty za każde 5 000 zł pożyczki” dotycząca pożyczek w kwocie 5 000 zł, 10 000 zł lub 15 000 zł udzielanych na okres 60 miesięcy ze znaną z góry ratą w wysokości odpowiednio 100 zł, 200 zł lub 300 zł. Warunki cenowe w promocji należą do najbardziej atrakcyjnych na rynku. Oferta została rozszerzona o kwotę 20 000 zł oraz wersję z ubezpieczeniem.
- kontynuacja oferty dla pracowników sektora finansowego
- rozwój i intensywne wsparcie oferty w kanałach elektronicznych, czego wynikiem było zwiększenie udziału kanałów nie oddziałowych (elektronicznych oraz telefonicznych) z 34% w 2017 roku do 43% w 4 kwartale 2018 roku.

Klienci zainteresowani korzystnym przeniesieniem swoich zobowiązań spłacanych w innych bankach do Banku Millennium mogli skorzystać z pożyczki konsolidacyjnej w ofertach specjalnych z ubezpieczeniem spłaty, niższym oprocentowaniem i bez prowizji od kwoty przenoszonych środków. Pożyczkę konsolidacyjną wspierały:

- oferta „Zmień bank swojego kredytu na Bank Millennium” z oprocentowaniem 5,7%
- uruchomienie procesu sprzedaży pożyczki konsolidacyjnej w kanałach telefonicznych

W 2018 roku portfel pożyczek gotówkowych urósł o ponadprzeciętne 21% r/r (+1,04 mld zł) i był to wzrost 2,5 - krotnie szybszy niż wzrost rynkowy oraz trzykrotnie szybszy niż w roku 2017. Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość portfela pożyczek gotówkowych wyniosła 6,5 mld zł.

Limit w koncie

Rok 2018 można opisać jako rok stabilnego wzrostu i utrzymania atrakcyjnej oferty. Bank utrzymywał strategię rozwoju konkurencyjnej oferty oraz procesu sprzedażowego, co zaowocowało przyśpieszeniem tempa akwizycji o 9,5% r/r. Wzrost sprzedaży wspierały następujące akcje:

- oferta „Limit w koncie za 0 zł” skierowana do nowych klientów Banku, umożliwiająca skorzystania z produktu w pierwszym roku bez dodatkowych kosztów - prowizja za uruchomienie limitu to 0 zł. Warunki te należą do najbardziej atrakcyjnych na rynku.
- 7 - dniowy okres bezodsetkowy, który umożliwia skorzystanie z limitu bez ponoszenia kosztów odsetkowych w każdym miesiącu rozliczeniowym.

Wzrost portfela limitów w koncie w 2018 roku wyniósł 9% r/r. Według danych NBP na koniec grudnia 2018 roku udział Banku Millennium w rynku wyniósł 7,6%.

Karty Płatnicze

Dzięki intensywnym działaniom marketingowym, akwizycja kart kredytowych utrzymywała się na najwyższym od kilku lat poziomie. Flagowymi produktami nadal pozostały karty Impresja i Alfa, które oferują swoim posiadaczom 5% zwrot wydatków dokonanych u Partnerów tych kart.

Portfel kart kredytowych przyrósł o ponad 21 tys., co w porównaniu do 2017 roku przełożyło się na 6% wzrost. Bank Millennium osiągnął na koniec grudnia 2018 roku 6% udział w rynku kart kredytowych, a w 3 kwartale, 8% udział w transakcjach kartami kredytowymi.

Również liczba kart debetowych, zarówno na rynku jak i w Banku Millennium, systematycznie rosła. Portfel kart debetowych Banku na koniec 2018 roku wyniósł 2,16 mln kart, co oznacza jego wzrost o 312 tys. w skali roku (+16%). Warto podkreślić, że podobnie jak w ubiegłym roku, dynamika wzrostu portfela Banku była wyższa, niż wzrost na rynku.

Bankowość Hipoteczna

W 2018 roku Bank Millennium wciąż utrzymywał wysoką pozycję na rynku sprzedaży kredytów hipotecznych. Na przestrzeni roku Bank zawarł 13,7 tys. nowych umów - o łącznej wartości 3,3 mld zł (+31% rocznie). Ten wysoki wynik pozwolił na zajęcie szóstego miejsca w rankingu kredytodawców, z udziałem w rynku na poziomie ponad 6,5%. Co ważne wyniki te udało się osiągnąć utrzymując średnią marżę kredytu na bardzo atrakcyjnym poziomie (powyżej średniej rynkowej). Głównym czynnikiem sukcesu było uzyskanie kontroli nad czasem procesu i znaczne skrócenie jego tempa. W 4 kwartale 2018 roku klienci Banku uzyskiwali wstępną decyzję kredytową w ciągu zaledwie 5 dni roboczych.

Akcja kredytowa banku, podobnie jak w roku ubiegłym, oparta była na ofercie bezwarunkowego 0% prowizji za udzielenie kredytu oraz 0% prowizji za wcześniejszą spłatę kredytu. Taka konstrukcja oferty cieszyła się dużym powodzeniem w szczególności wśród tych klientów, którzy posiadają jedynie 10% wkładu własnego i którym zależy na ograniczeniu kosztów kredytowania ponoszonych z góry do minimum.

W 2018 roku Bank kontynuował ciekawe rozwiązania dla kredytobiorców walutowych. Klienci mogli w dowolnym momencie skorzystać ze specjalnej oferty częściowej lub całkowitej wcześniejszej spłaty lub przewalutowania kredytu hipotecznego w walucie obcej na złotówki. W ramach tych rozwiązań możliwe było też obniżenie marży Banku, będącej składową oprocentowania. W przypadku częściowej wcześniejszej spłaty obniżka marży była możliwa przy spłacie nie mniejszej niż 10% aktualnego salda zadłużenia. W przypadku całkowitej wcześniejszej spłaty możliwe było ustalenie indywidualnych warunków spłaty. O ile strony nie uzgodniły inaczej, dyspozycja była realizowana po kursie równym aktualnemu średniemu kursowi NBP, opublikowanemu w dniu realizacji dyspozycji. Specjalna oferta Banku obowiązuje nieprzerwanie (z małymi modyfikacjami) od 2015 r.

W czerwcu 2018 roku Bank złożył w Komisji Nadzoru Finansowego wniosek o udzielenie zezwolenia na utworzenie banku hipotecznego o nazwie „Millennium Bank Hipoteczny” z siedzibą w Warszawie, którego jedynym akcjonariuszem będzie Bank Millennium. Nowy Bank ma wzmocnić średnio i długoterminowe finansowanie poprzez listy zastawne, co będzie paliwem dla dalszego rozwoju finansowania nieruchomości.

Łączna wartość wszystkich powyżej opisanych rodzajów kredytów dla klientów indywidualnych na dzień 31 grudnia 2018 roku osiągnęła wartość 36,4 mld zł brutto.

Produkty Ubezpieczeniowe (bancassurance)

Kluczowy wpływ na poziom przychodów bancassurance w 2018 roku miał poziom sprzedaży ubezpieczeń powiązanych z produktami kredytowymi, w szczególności ubezpieczenia pożyczki gotówkowej. Bank z sukcesem kontynuował również oferowanie produktów ubezpieczeniowych we współpracy z kilkoma zakładami ubezpieczeń, zapewniając ich szeroką dostępność zarówno w placówkach bankowych jak i kanałach zdalnych. Bank udostępnił klientom możliwość zakupu ubezpieczeń do kart kredytowych oraz rachunków bieżących w trakcie procesu otwierania konta lub karty kredytowej w aplikacji mobilnej.

W zakresie ubezpieczenia turystycznego, dostępnego całkowicie online w aplikacji mobilnej oraz systemie transakcyjnym Millenet, innowacyjna usługa „Pomoc w podróży” doceniona została w międzynarodowych konkursach *The Innovators*, organizowanym przez magazyn „Global Finance” oraz *EFMA Innovation in Insurance*. 2018 rok upłynął również pod znakiem zmian regulacyjnych. Bank dostosował swoją działalność *bancassurance* do ustawy o dystrybucji ubezpieczeń, która zaczęła obowiązywać 1 października 2018 roku.

Nowe rozwiązania w Millenecie i aplikacji mobilnej dla klientów indywidualnych

Rok 2018 obfitował w intensywny rozwój bankowości elektronicznej i mobilnej, dostarczając innowacyjnych na polskim rynku rozwiązań. Wprowadzone rozwiązania opierały się na najnowocześniejszych technologiach i oferowały jeszcze wygodniejszy sposób korzystania z Millenetu i aplikacji. Kluczem do wszystkich wprowadzanych przez Bank zmian był klientocentryzm i dbałość o najwyższej jakości doświadczenie użytkownika - uważnie słuchaliśmy klientów, obserwowaliśmy ich preferencje i testowaliśmy z nimi usługi w bankowym User-Experience Lab.

W ramach rozwoju spersonalizowanej oferty wykorzystującej technologię rozszerzonej rzeczywistości, w aplikacji mobilnej udostępniono proces zakładania Lokaty Urodzinowej z oprocentowaniem 3% w skali roku. Aplikacja została również wzbogacona o możliwość wnioskowania o kartę kredytową (usługa dostępna dla osób ze wstępnie obliczoną zdolnością kredytową). Dodatkowo wprowadzono możliwość utworzenia wirtualnego odpowiednika nieaktywnej karty (debetowej i kredytowej). Dzięki temu klienci mogli od razu zacząć korzystać z karty/płacić nią zbliżeniowo telefonem, bez potrzeby czekania na plastik. Nowością było również wprowadzenie usługi wpłaty gotówkowej BLIKiem bez użycia karty. Wpłata możliwa jest we wszystkich wpłatomatach Banku Millennium i wymaga jedynie podania kodu BLIK. Bank Millennium był jednym z pierwszych banków w Polsce, który wprowadził tę usługę.

Kolejne ułatwienia to:

transakcyjny chatbot Milla - unikalny na skalę polskiego sektora bankowego chatbot, umożliwiający takie operacje jak zlecenie przelewu (również BLIK), przeszukiwanie historii, doładowanie karty prepaid i telefonu. Milla wykorzystuje mechanizmy NLU (rozpoznawanie intencji i parametrów), moduły głosowe ASR (zamiana mowy na tekst, dzięki czemu można do niej mówić) oraz TTS (zamiana tekstu na mowę, dzięki czemu Milla potrafi odpowiadać głosowo).

otwieranie konta z poziomu aplikacji mobilnej przez osoby, które nie są jeszcze klientami Banku - po pobraniu ze sklepu aplikacji, dostępna jest opcja złożenia wniosku o Konto 360°. Wystarczy wypełnić wniosek i umowa zostanie dostarczona przez kuriera.

odświeżenie wyglądu strony głównej aplikacji mobilnej i umieszczenie wejścia na formularz przelewu BLIK na telefon (płatność P2P) na poziom ekranu zaraz po zalogowaniu. Podczas realizacji płatności P2P klient widzi od razu, którzy znajomi z listy jego kontaktów w telefonie są zarejestrowani w usłudze (na formularzu obok tych kontaktów pojawia się ikona BLIKA).

rozszerzenie płatności internetowych typu PayByLink o usługę BLIK - podczas zakupów, po wybraniu „Millennium - płatności internetowe”, klienci mogą wybrać sposób autoryzacji transakcji. Obok tradycyjnej metody (zalogowanie do bankowości internetowej i potwierdzenie hasłem SMS) mogą wybrać autoryzację kodem BLIK.

rozszerzenie usług e-administracji o wnioskowanie online do programu „Dobry Start” i „Rodzina 500+” na nowy okres świadczeniowy po dostosowaniu do tegorocznych regulacji prawnych.

wygodna aktualizacja danych z dowodu osobistego w systemie transakcyjnym Millenet i aplikacji mobilnej - w prostym, dwu-etapowym procesie klienci mogą szybko i wygodnie zmienić online numer dowodu osobistego oraz datę jego wydania i wygaśnięcia oraz zaktualizować swój adres korespondencyjny.

możliwość wnioskowania o produkty kredytowe 24h/dobę wraz z możliwością korzystania z ofert promocyjnych. W ramach rozszerzenia oferty inwestycyjnej wprowadzono w Millenecie możliwość zakupu oraz wykonywania transakcji na czterech nowych zewnętrznych funduszach TFI.

otwieranie Konta 360° Junior w Millenecie - Rodzice nie muszą już wychodzić z domu, by otworzyć rachunek osobisty dla dziecka powyżej 13 roku życia. Mogą to zrobić w serwisie bankowości internetowej. Proces odbywa się w pełni online, a dziecko może od razu korzystać z konta i płacić zbliżeniowo telefonem (bank umożliwia tokenizację karty płatniczej jeszcze przed jej fizycznym dostarczeniem)

jeszcze prostsze płatności online - rozbudowany formularz przelewu krajowego łączy teraz w sobie funkcje zwykłego przelewu i przelewu BLIK na telefon z opcją łatwego wyszukiwania adresata w książce telefonicznej smartfona. Oznacza to możliwość przelewów na numer konta lub numer telefonu z tego samego formularza.

wdrożenie dyrektywy PAD o podstawowym rachunku - w obszarze regulacyjnym Bank skutecznie wdrożył dyrektywę PAD o podstawowym rachunku płatniczym, który od sierpnia b.r. mogą już otwierać klienci

autoryzacja mobilna czyli nowy, wygodniejszy sposób zatwierdzania operacji realizowanych w serwisie bankowości internetowej - dzięki niemu operacje można potwierdzać w aplikacji mobilnej Banku bez potrzeby przepisywania H@set SMS. Wystarczy zalogować się do aplikacji mobilnej i na wyświetlonym ekranie jednym kliknięciem zatwierdzić operację.

przypomnienie o możliwości skorzystania z ubezpieczenia turystycznego przed wylotem - powiadomienie wysłane jest do klientów, którzy wyrazili odpowiednie zgody, w tym zgodę na lokalizację, i znajdują się od dłuższego czasu na lotnisku. Mechanizm działa na wszystkich polskich lotniskach.

VII.3. Bankowość przedsiębiorstw

Bankowość Przedsiębiorstw jest linią biznesową, która profesjonalnie i kompleksowo obsługuje firmy o rocznych przychodach ze sprzedaży przewyższających 5 mln zł oraz instytucje i jednostki sektora publicznego. Jej wyróżnikiem jest długofalowa, stabilna i partnerska współpraca z klientami oparta na wzajemnym zaufaniu, zaangażowaniu i zrozumieniu. Strategia Banku na lata 2018-2020 zakłada wzrost bazy klientów o 19% w obszarze Bankowości Przedsiębiorstw.

Relacje banku z firmami bazują na indywidualnym podejściu do współpracy opartym o dokładną i wszechstronną analizę potrzeb finansowych klienta, rozumienie jego wyzwań biznesowych, branży oraz regionu. Dzięki temu Bank kreuje kompleksowe rozwiązania finansowe dopasowane do specyfiki konkretnej działalności klienta wsparte nowoczesnymi rozwiązaniami cyfrowymi skracającymi czas zaangażowania klienta w czynności operacyjne związane ze współpracą z Bankiem. W celu zapewnienia najwyższej jakości obsługi, jak najkrótszego czasu reakcji po stronie Banku i dostępności dla klientów, Bank konsekwentnie automatyzuje procesy wewnętrzne związane z obsługą. Priorytetem jest zapewnienie najwyższej jakości doświadczeń klientów podczas wszystkich operacyjnych i rozwijających relację interakcji. W ramach cyfrowych narzędzi komunikacji Bank proponuje klientom rozwiązania pozwalające zaoszczędzić czas i jeszcze skuteczniej realizować cele związane z oczekiwaniami w zakresie obsługi finansowej. Najnowocześniejsze rozwiązania technologiczne pozwalają integrować procesy również po stronie klienta.

Model obsługi klientów

Obsługa klientów Bankowości Przedsiębiorstw prowadzona jest przez rozbudowaną sieć sprzedaży pokrywającą swym zasięgiem cały kraj. W 31 lokalizacjach na klientów czekają Doradcy Bankowi, pierwsza linia kontaktu z klientem dbająca o ich potrzeby i poszukująca nowych rozwiązań oraz Konsultanci prowadzący obsługę operacyjną. Doradców Bankowych i Konsultantów wspierają Specjaliści Produktowi, dysponujący specjalistyczną wiedzą z zakresu funkcjonowania produktów i usług dla firm. Doradcy, Konsultanci i Specjaliści Produktowi to doskonale wyszkoleni profesjonalści, wspierający klientów w zakresie polityki zakupowej, sprzedażowej, inwestycyjnej, zarządzania płynnością i organizacją przepływów oraz bezpieczeństwem transakcji.

Bank Millennium przykłada szczególną wagę do konsekwentnego rozwoju kompetencji pracowników sieci sprzedaży. Doradcy Bankowi oprócz unikalnego programu rozwoju kończącego się certyfikacją podnoszą swoje kompetencje uczestnicząc regularnie w szkoleniach i warsztatach. Dzięki temu mogą prezentować innowacyjne rozwiązania, odpowiadające potrzebom klientów. Bank prowadzi również program rozwojowy dla Konsultantów obejmujący szkolenia produktowo-procesowe oraz ze standardów obsługi. Chodzi o to, by obsługa operacyjna była stale dostosowywana do bieżących potrzeb klientów.

W obszarze bankowości przedsiębiorstw Bank koncentruje się na rozwiązaniach zapewniających wysoką jakość obsługi. Wykorzystuje w tym celu metodologię *design thinking* i *lean* upraszczające wewnętrzne procesy i poprawiające sprawność operacyjną. Podstawą wdrażanych usprawnień jest uważne słuchanie głosu klienta w kluczowych momentach współpracy z Bankiem. Z roku na rok Bank Millennium podnosi jakość obsługi, co przekłada się na rosnące zadowolenie klientów.

Kredyty

W obszarze kredytowym rok 2018 był rokiem rekordowym. Pomimo ograniczonego zapotrzebowania na finansowanie, zwłaszcza jeśli chodzi o inwestycje w segmencie przedsiębiorstw, portfel kredytowy rósł szybko i równomiernie we wszystkich kategoriach, bardziej dynamicznie niż rynek. Wolumen wszystkich produktów kredytowych - kredyty na finansowanie bieżących potrzeb, kredyty inwestycyjne, leasing, produkty finansowania handlu i te z udziałem środków unijnych - wzrósł w 2018 roku o 14% r/r do poziomu 18,1 mld zł brutto i był to najwyższy wzrost w ciągu ostatnich 5 lat.

Obecnie Bank pracuje nad automatyzacją i optymalizacją procesów kredytowych, co ma celu skrócenie czasu zaangażowania klienta w sprawy operacyjne tak, by mógł skupić się na kluczowych wyzwaniach biznesowych.

Finansowanie specjalistyczne - faktoring i finansowanie handlu

Rok 2018 rok to również kolejny rekordowy rok w obszarze faktoringu. Zrealizowany przez Bank Millennium obrót faktoringowy wyniósł w tym okresie 19,8 mld zł. Z dwucyfrową dynamiką r/r w wysokości 18% wzrostu wartości obrotów, Bank znalazł się na 5 miejscu w rankingu instytucji faktoringowych zrzeszonych w Polskim Związku Faktorów z 8,1% udziałem w rynku. Aktywa faktoringowe na koniec 2018 roku wyniosły 2,6 mld zł, co oznacza 22% wzrost r/r.

Wykorzystywany przez Bank system obsługi transakcji faktoringowych, rozszerzono o funkcjonalność umożliwiającą w ramach oferowanych przez Bank programów finansowania dostawców, potwierdzanie wiarygodności przez dostawcę bezpośrednio w systemie. Ułatwia to obsługę operacyjną tego typu programów i przyspiesza wypłatę środków na rzecz dostawcy.

Obszar finansowania handlu odnotował w również znaczące wzrosty na portfelu gwarancji i akredytyw. Wartość portfela czynnych transakcji osiągnęła prawie 0,9 mld zł, co oznacza wzrost o 23% r/r. W 2018 roku Bank wprowadził do swojej oferty e-gwarancje czyli gwarancje bankowe wystawiane w formie elektronicznej (plik PDF) z wykorzystaniem kwalifikowanego podpisu elektronicznego pełnomocników Banku. Głównymi zaletami produktu jest ekspresowe dostarczenie udzielonej gwarancji na wskazany adres e-mail lub do pobrania w systemie Millenet oraz brak kosztów logistyki papierowej. To kolejny krok w kierunku zapewnienia najwyższej jakości obsługi oraz redukcji papierowej dokumentacji do minimum.

Bankowość transakcyjna oraz elektroniczna dla firm

Rok 2018 przyniósł dalszą poprawę dochodowości lokat terminowych przy niezmiennym poziomie stóp procentowych i zachowaniu stabilnej bazy depozytowej. Na dzień 31 grudnia 2018 roku łączna wartość depozytów bankowości przedsiębiorstw wyniosła 18,5 mld zł, co stanowi 9 % wzrost r/r.

Klienci bankowości przedsiębiorstw mają dostęp do kompleksowej oferty produktów bankowości transakcyjnej dla firm, wspartej wydajnym i ergonomicznym systemem bankowości internetowej, aplikacją mobilną oraz rozwiązaniami opartymi na technologii web service. W 2018 roku Bank udostępnił dodatkowo usługę SWIFT Net, która pozwala na przesyłanie plików z płatnościami poprzez sieć SWIFT za pośrednictwem rozwiązania SWIFT FileAct. W zakresie produktów i usług transakcyjnych Bank oferuje rozwiązania zarządzania sływem należności, rozliczania płatności, zarządzania płynnością i nadwyżkami środków oraz karty płatnicze.

Efektom konsekwentnej rozbudowy usług oraz systemów elektronicznych był istotny wzrost transakcyjności. W 2018 roku nastąpił 13% wzrost liczby przelewów krajowych, 17% wzrost liczby przelewów zagranicznych i 21% wzrost liczby transakcji kartowych. W konsekwencji urosł również wolumen środków na rachunkach bieżących firm, osiągając w grudniu 2018 roku rekordowy poziom 9,6 mld zł (+22% r/r). Udział środków na rachunkach bieżących do portfela depozytowego wyniósł 39,5%. Łączna wartość zdeponowanych środków klientów biznesowych (w tym SME) wyniosła 18,5 mld zł (+9 % r/r).

W 2018 roku udostępniono nowy moduł zarządzania gotówką w systemie Millenet. Nowe funkcjonalności umożliwiają zarządzanie wypłatami otwartymi jednorazowymi oraz cyklicznymi. Obecnie ponad 50% wypłat jest zleczanych automatycznie poprzez Millenet.

Kolejnym udogodnieniem dla klientów korzystających z produktów gotówkowych było udostępnienie wpłat otwartych i zamkniętych w placówkach Poczty Polskiej oraz usługi konwoju. Usługi te są szczególnie istotne dla klientów prowadzących sprzedaż w małych ośrodkach miejskich lub poza miastami, gdzie dostęp do oddziałów bankowych jest ograniczony. Wdrożono również elektroniczny Bankowy Dowód Wpłaty (eBDW) zawierający kod QR, co przyspiesza księgowanie wpłat zamkniętych oraz poprawia jakość księgowania.

W systemie bankowości internetowej usprawniono moduł realizacji przelewów zagranicznych, dzięki czemu niemal o 100% wzrósł wskaźnik transakcji realizowanych w pełni automatycznie. Udostępniono również możliwość otwierania w systemie kolejnych rachunków złotych i walutowych. Już w drugim miesiącu od uruchomienia usługi blisko 40% rachunków zostało otwartych właśnie w ten sposób.

Bank realizował również projekty wdrożeniowe wynikające ze zmian regulacji prawnych. Zgodnie z ustawą z 15 grudnia 2017 roku o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw, 1 lipca 2018 roku Bank udostępnił firmom w systemie bankowości elektronicznej mechanizm podzielonej płatności (split payment). W ramach usługi Bank otworzył dla każdej firmy dodatkowy rachunek VAT i udostępnił przedsiębiorcom, również online, nowy rodzaj przelewu bankowego - przelew płatności podzielonej/przelew VAT. Informacje o nowym rozwiązaniu były przekazywane m.in. podczas cyklu 10 śniadań biznesowych.

Bank intensywnie rozwijał usługę MillenetLink (moduł bezpośredniej komunikacji między systemami ERP firm a bankowością elektroniczną) umożliwiającą automatyzację wysyłania transakcji oraz pobierania informacji bankowych. Usługa pozwala na znaczne obniżenie kosztów codziennych operacji bankowych, dlatego dla wielu firm jest rozwiązaniem pierwszej potrzeby. MillenetLink obsługuje wymianę danych w rozpowszechnionych na rynku standardach, co ułatwia wdrożenie oraz umożliwia integrację obsługi wielu banków z poziomu systemów ERP.

W drugim półroczu 2018 roku Bank prowadził pilotaż nowego systemu elektronicznej obsługi klientów Millennium Leasing. Przedsiębiorstwa, które są jednocześnie klientami Millennium Leasing i Banku Millennium otrzymały dostęp do produktów leasingowych w Millenecie, bez konieczności dodatkowego logowania. Moduł leasingowy umożliwia dostęp do aktualnych informacji o umowach, harmonogramie spłat rat leasingowych, a także otrzymywanie faktur elektronicznych.

Współpraca partnerska

Bank kontynuował budowę swojej marki na rynku bankowości przedsiębiorstw dzieląc się z firmami wiedzą z zakresu istotnych zagadnień finansowych, podatkowych, prawnych i rynkowych. Współorganizował też wydarzenia dające możliwość wymiany doświadczeń pomiędzy samymi firmami.

W 2018 roku Bank przeprowadził dwie serie śniadań biznesowych adresowanych do osób odpowiedzialnych w firmach za finanse. Pierwsza seria poświęcona była nowelizacji ustawy podatkowej. Podczas niej eksperci Banku oraz firmy Deloitte omawiali praktyczne skutki wprowadzenia mechanizmu podzielonej płatności. Druga seria śniadań dotyczyła zagadnień związanych z cyberbezpieczeństwem - eksperci banku omawiali przykłady taktyk stosowanych przez cyberprzestępców oraz udzielali wskazówek dotyczących projektowania bezpiecznych i wydajnych procesów realizacji płatności.

Zapobieganie oszustwom i nadużyciom związanym z cyberprzestępczością było także tematem spotkania Stowarzyszenia Polskich Skarbników Korporacyjnych (PCTA), którego Bank był po raz kolejnym partnerem. W trakcie sesji w formie praktycznych przykładów przedstawiono ryzyka w korporacyjnym procesie płatniczym, schematy działań cyberprzestępców oraz wypracowano zasady bezpieczeństwa, które mogą pomóc uchronić się przed atakami i wyłudzeniami w korporacyjnej bankowości elektronicznej.

Bank angażował się także w inicjatywy związane z biznesem rodzinnym. W ramach partnerskiej współpracy z Instytutem Biznesu Rodzinnego przedstawiciele Banku przygotowywali publikacje w serwisach informacyjnych oraz wygłaszali prezentacje podczas organizowanych przez IBR kongresów. Wiodącą inicjatywą w obszarze biznesu rodzinnego było Forum Firm Rodzinnych Forbes, którego Bank był współinicjatorem i partnerem głównym. Podczas kilkunastu regionalnych spotkań w trakcie których ogłaszano wyniki lokalnych rankingów najlepiej rozwijających się firm rodzinnych, eksperci Banku prezentowali bieżącą sytuację makroekonomiczną oraz brali udział w dyskusjach panelowych.

Bank kontynuował współpracę z Klubem CFO stworzonym przez wydawcę Harvard Business Review Polska, którego misją jest szerzenie wiedzy, umożliwianie wymiany doświadczeń oraz dostarczanie narzędzi nowoczesnym CFO. W ramach Klubu przedstawiciele Banku uczestniczyli w spotkaniach, przygotowywali publikacje oraz współprowadzili webinaria. Głównymi tematami 2018 roku były rola CFO w zarządzaniu ryzykiem strategicznym, zagadnienia compliance oraz zarządzanie ryzykiem walutowym.

Działalność Skarbowa

Oferta Departamentu Skarbu obejmuje szeroki wachlarz produktów: kasowe transakcje wymiany walutowej, produkty depozytowe, instrumenty zarządzania ryzykiem zmian kursu walutowego (fx forward, fx swap, opcje) oraz instrumenty zarządzania ryzykiem zmian stóp procentowych (transakcje typu FRA, IRS, CIRS).

Oferowane przez Bank rozwiązania umożliwiają eksporterom i importerom zabezpieczenie przed ryzykiem kursowym, a tym samym dokonanie poprawnej kalkulacji kosztów i cen. Klienci mogą także zabezpieczyć się przed ryzykiem pogorszenia wyniku finansowego wskutek niekorzystnego kształtowania się rynkowych stóp procentowych w przyszłości. Proponowane rozwiązania umożliwiają ustalenie stałego kosztu finansowania i wpływu z tytułu odsetek, nie wymagając wprowadzania zmian do już istniejących umów kredytowych lub leasingowych.

W 2018 roku Departament Skarbu zanotował 27% wzrost istotnie aktywnych klientów korporacyjnych, co pociągnęło za sobą wzrost dochodowości o 5,5% przy wzroście wolumenów walutowych o 9%.

Usługi powiernicze

Bank Millennium świadczy usługi powiernicze w oparciu o indywidualne zezwolenie Komisji Papierów Wartościowych i Giełd. Bank jest bezpośrednim uczestnikiem systemów depozytowo-rozliczeniowych takich jak Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych, Rejestr Papierów Wartościowych NBP, Euroclear Bank SA/NV i Clearstream Banking Luxembourg.

Klientami Departamentu Powierniczego są krajowe i zagraniczne instytucje finansowe (globalne banki powiernicze, banki depozytariusze globalnych kwitów depozytowych, banki inwestycyjne, instytucje typu asset management, firmy ubezpieczeniowe, instytucje zbiorowego inwestowania, fundusze inwestycyjne) oraz inne osoby prawne aktywnie uczestniczące w operacjach rynku kapitałowego i pieniężnego, wymagające kompleksowej i zindywidualizowanej obsługi.

Pod względem ilości obsługiwanych zagranicznych i krajowych klientów powierzających nam swoje aktywa, Bank zajmuje jedno z czołowych miejsc w Polsce. Wartość aktywów na rachunkach papierów wartościowych klientów na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosła 37,5 mld zł. Na koniec 2018 roku Bank prowadził 12,5 tys. rachunków papierów wartościowych i rachunków depozytowych oraz pełnił funkcję Depozytariusza dla 23 Funduszy Inwestycyjnych.

Działalność międzynarodowa i finansowanie zewnętrzne

W zakresie finansowania pozyskanego na rynku międzynarodowym, w 2018 r. kontynuowana była współpraca i zarządzanie czynnymi wcześniej oraz nowymi umowami zawartymi z międzynarodowymi instytucjami finansowymi, w tym zwłaszcza z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOiR) oraz Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI), które według stanu na dzień 31 grudnia obejmowały:

- umowę zawartą z EBOiR w sierpniu 2018 r., której przedmiotem jest średnioterminowa pożyczka w kwocie 300 mln zł, udzielona przez EBOiR w ramach projektu PolGeff (Polish Green Energy Financing for Leasing). Pożyczkobiorcą w ramach tej umowy jest Millennium Leasing, w oparciu o gwarancję udzieloną przez Bank Millennium. Środki pozyskane w ramach pożyczki zostaną wykorzystane przez ML do finansowania umów leasingowych związanych z zakupem sprzętu i urządzeń przyczyniających się do transformacji polskiej gospodarki w kierunku tzw. „green economy”, w szczególności w obszarze efektywności wykorzystania energii i zasobów, energii odnawialnej, gospodarki wodnej oraz gospodarki odpadami. Ostateczna spłata pożyczki nastąpi w sierpniu 2023 r.
- umowę pożyczki zawartą w grudniu 2016 r. z EBI, w kwocie 100 mln euro, w ramach której pożyczkobiorcą jest Millennium Leasing, przeznaczonej na wsparcie działań w obszarze finansowania umów leasingowych zawieranych z firmami sektora MŚP. Pożyczka została uruchomiona w czterech transzach w okresie pomiędzy czerwcem i grudniem 2018 r. Spłaty ostatnich rat w ramach poszczególnych transz nastąpią w 2025 r.
- umowę zawartą z EBOiR w grudniu 2015 r., której przedmiotem jest średnioterminowa pożyczka w kwocie 50 mln euro, udzielona przez EBOiR w ramach projektu PolSEFF Leasing (Polish Sustainable Energy Financing Facility for Leasing). Środki z pożyczki udostępniane są klientom Banku korzystającym z finansowania w formie leasingu (za pośrednictwem Millennium Leasing), z przeznaczeniem na realizację inwestycji umożliwiających podniesienie efektywności energetycznej wykorzystywanych maszyn i urządzeń oraz redukcję kosztów zużywanej energii. Ostateczna spłata pożyczki nastąpi w grudniu 2020 r.
- umowę zawartą z EBOiR w grudniu 2013 r., której przedmiotem jest średnioterminowa pożyczka w kwocie stanowiącej równowartość 75 mln euro, przeznaczona na zwiększenie możliwości finansowania przez Bank Millennium klientów sektora MŚP w wybranych regionach kraju. Pożyczka uruchomiona została we frankach szwajcarskich, w dwóch transzach, z ostatecznym terminem spłaty przypadającym w grudniu 2019 r.

W 2018 r. Bank kontynuował przedsięwzięcia związane z trwającym od wielu lat procesem umacniania bazy wiarygodnych kontrahentów i partnerów na rynku międzybankowym, w tym zwłaszcza w segmencie instrumentów związanych z zarządzaniem średnio- i długoterminową płynnością w walutach obcych. Jednym z istotnych aspektów działań w tym obszarze było zarządzanie portfelem umów z bankami krajowymi i zagranicznymi (w tym umów ISDA i GMRA), których kształt wymaga regularnego dostosowywania do zmieniającego się otoczenia regulacyjnego oraz standardów rynkowych.

W tym kontekście Bank realizował między innymi działania związane z wchodzeniem w życie kolejnych regulacji EMIR, a także obowiązujących od początku 2018 r. przepisów MiFID II (również w części dotyczącej bezpośrednio współpracy w ramach rynku międzybankowego).

Niezależnie od wyżej wymienionych działań, w minionym okresie Bank wykonywał na bieżąco wszystkie pozostałe zadania związane z całościowym funkcjonowaniem działalności międzynarodowej, w obszarach realizacji różnorodnych celów, obejmujących między innymi, obsługę rozliczeń, bieżące finansowanie potrzeb własnych i klientów Banku, obsługę transakcji handlu zagranicznego, uczestnictwo w operacjach międzynarodowego rynku pieniężnego i walutowego, działalność na rynku kapitałowym. Do ich osiągnięcia w znacznej mierze przyczynił się, trwający od ponad 25 lat, proces rozwoju współpracy Banku z jego zagranicznymi partnerami i kontrahentami. Bank utrzymuje bieżące kontakty z kilkuset bankami-korespondentami oraz ich jednostkami, zlokalizowanymi we wszystkich krajach istotnych z punktu widzenia struktury obrotów zarówno polskiego handlu zagranicznego, jak i transakcji o charakterze niehandlowym.

Równoległe do finansowania średnioterminowego pozyskiwanego na rynku międzynarodowym, w ostatnich kilku latach Bank przeprowadził z sukcesem emisję długu senioralnego denominowanego w złotych, w formie obligacji uplasowanych wśród inwestorów instytucjonalnych na rynku krajowym (w 2014 r. o wartości nominalnej 500 mln zł, w 2015 r. 300 mln zł oraz w 2017 r. 300 mln zł), a także długu podporządkowanego (700 mln zł w grudniu 2017 r. oraz 830 mln zł w styczniu 2019 r.).

VII.4. Działalność spółek zależnych

Millennium Goodie

Bank Millennium ze spółką Millennium Goodie od 2016 roku udostępniają innowacyjną platformę smartshoppingową goodie. Platforma, oparta na aplikacji mobilnej i stronie internetowej, stanowi nowoczesny, otwarty ekosystem sprzedawców, sklepów, centrów handlowych i klientów. Dzięki rozwiązaniom z zakresu geolokalizacji dostarcza użytkownikom najlepsze, spersonalizowane oferty promocyjne, zapewniając przy tym wiele dodatkowych korzyści.

Rok 2018 to okres wyjątkowo dynamicznego rozwoju platformy. Łączna liczba pobrań aplikacji osiągnęła poziom 900 tys., z czego na 2018 przypadło aż 790 tys. instalacji. Pod koniec roku aplikacja mobilna goodie i strona internetowa goodie.pl prezentowały 1150 marek sklepów stacjonarnych, internetowych i restauracji, informując przy tym o 2500 ofert, rabatów i wyprzedaży. W goodie zadebiutowały kolejne programy lojalnościowe, pozwalając na założenie łącznie 36 kart stałego klienta w galeriach handlowych na terenie całej Polski. Intensywne działania marketingowe, w tym eventy na terenie poszczególnych galerii, przyniosły w sumie 400 tys. zarejestrowanych kart.

Momentem przełomowym dla platformy stało się uruchomienie funkcji cashback czyli zwrotu części pieniędzy wydanych na zakupy w sklepach online. W ciągu zaledwie czterech miesięcy z możliwości tej skorzystało blisko 10 tys. osób, wykonując 59 tys. transakcji. Najnowszą udostępnioną funkcją goodie jest wirtualizacja kart lojalnościowych. To sposób na wygodne zebranie posiadanych kart stałego klienta w jednej aplikacji.

Millennium Leasing

Millennium Leasing sp. z o.o., spółka zależna Banku Millennium, powstała w 1991 roku i jest jedną z najdłużej funkcjonujących na rynku firm leasingowych w Polsce. Jej działalność obejmuje finansowanie wszelkich środków trwałych: samochodów osobowych i dostawczych, maszyn oraz urządzeń dla większości branż, środków transportu ciężkiego (w tym: drogowego, kolejowego, wodnego i powietrznego), a także nieruchomości.

Wartość uruchomionych w 2018 roku umów leasingu wyniosła ogółem 3,5 mld zł, co oznacza wzrost o 15% r/r. Według danych Związku Polskiego Leasingu, firma zajmuje 9 pozycję w rankingu spółek leasingowych w Polsce pod względem wartości wszystkich przedmiotów leasingu, z 4,9% udziałem w rynku. O skali jej działalności świadczy podpisanie ponad 211 tys. umów na łączną kwotę 31,6 mld zł. Wg stanu na 31 grudnia 2018 roku wartość zaangażowanego kapitału w czynne umowy leasingu wyniosła 6,5 mld zł, co oznacza wzrost o 13% r/r.

Millennium Leasing jako organizacja odpowiedzialna społecznie, promuje działania mające na celu budowanie świadomości i optymalności finansowej, w ramach prowadzenia energooszczędnego biznesu. W 2018 roku Spółka kontynuowała program „Leasing Eko Energia”, promujący energooszczędną przedsiębiorczość w Polsce. Klienci Spółki, wybierając przedmiot finansowania z szerokiego spektrum energooszczędnych maszyn i urządzeń, mogli otrzymać elastyczną premię rosnącą w latach, w wysokości do 5%, w zależności od okresu finansowania.

W 2018 roku Millennium Leasing oferowała również wprowadzoną do oferty w 2016 roku usługę Autokomfort+, która umożliwia wygodne, szybkie i oszczędne serwisowanie pojazdów do 3,5 t. Dzięki niej Klienci otrzymują dostęp do hurtowych zakupów części i usług serwisowych w atrakcyjnych, stałych w całej Polsce cenach rabatowych, także w autoryzowanych stacjach obsługi pojazdów.

By kompleksowo zabezpieczyć ryzyka związane z przedmiotami leasingu, za pośrednictwem brokera, spółka zapewniała klientom możliwość wyboru usług czołowych firm ubezpieczeniowych.

Sprzedaż usług prowadzą doradcy leasingowi w 67 placówkach spółki w całej Polsce, wspiera ją aktywna współpraca z doradcami bankowymi w oddziałach detalicznych i w sieci obsługi bankowości przedsiębiorstw Banku Millennium.

Fundusze inwestycyjne Millennium TFI

Millennium Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. zarządza obecnie trzema funduszami: Funduszem Inwestycyjnym Otwartym z wydzielonymi subfunduszami (Millennium FIO), Specjalistycznym Funduszem Inwestycyjnym Otwartym z wydzielonymi subfunduszami (Millennium SFIO) oraz niepublicznym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym Millennium Dywidendowy dedykowanym klientom Bankowości Prywatnej Banku Millennium. W ramach funduszy otwartych Towarzystwo w 2018 roku oferowało jednostki

uczestnictwa 12 subfunduszy inwestycyjnych dających możliwość lokowania środków w strategiach inwestycyjnych o różnych poziomach ryzyka.

W minionym roku, po bardzo dobrym roku 2017, Towarzystwo musiało stawić czoła spadkowi wartości zarządzanych aktywów o ponad 762 mln zł, zarówno ze względu na spadek wartości rynkowej aktywów rynków kapitałowych jak i ujemne saldo napływów netto. Łączna wartość zarządzanych aktywów przez Millennium TFI wyniosła na koniec grudnia 2018 roku 4,22 mld zł, co stanowi spadek o 14,9% w stosunku do wartości na koniec grudnia 2017 roku.

Rok 2018 był bardzo trudny dla inwestorów i firm zarządzających aktywami - większość klas aktywów przyniosła ujemne lub niskie stopy zwrotu, co miało wpływ na ujemne stopy zwrotu funduszy inwestycyjnych. Dodatkowo, perturbacje na polskim rynku kapitałowym miały wpływ na spadek zaufania inwestorów i znaczne odpływy z funduszy inwestycyjnych w 3 i 4 kwartale 2018 roku.

Stopy zwrotu z inwestycji w jednostki uczestnictwa subfunduszy wydzielonych w ramach Millennium FIO były ujemne za wyjątkiem subfunduszu Depozytowego, którego stopa zwrotu na ostatni dzień wyceny czyli 28 grudnia 2018 roku wyniosła 0,73%. Wśród subfunduszy wydzielonych w ramach Millennium SFIO wszystkie zanotowały ujemne stopy zwrotu w 2018 roku. Słabsze wyniki związane były przede wszystkim z bardzo słabą koniunkturą na rynku akcji notowanych na GPW, której towarzyszyły spadki cen obligacji korporacyjnych, a także aktywów z rynków wschodzących.

Oferta funduszy inwestycyjnych Towarzystwa w ciągu 2018 roku nie uległa zmianie. Warto jednak zaznaczyć, że w związku planowanym uruchomieniem programu PPK Towarzystwo z dniem 2.01.2019 roku utworzyło nowy fundusz parasolowy Millennium PPK w skład którego wchodzi 6 subfunduszy docelowej daty.

Działalność maklerska - Millennium DM

Działalność maklerska w Grupie Banku Millennium prowadzona jest przez spółkę Millennium Dom Maklerski S.A., która świadczy szeroki zakres usług maklerskich, w szczególności w zakresie wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych na rachunek dającego zlecenie, nabywania lub zbywania na własny rachunek instrumentów finansowych, prowadzenia rachunków papierów wartościowych oraz rachunków pieniężnych na potrzeby ich obsługi, doradztwa inwestycyjnego, doradztwa dla przedsiębiorstw w zakresie struktury i strategii kapitałowej oraz łączenia, podziału i przejmowania przedsiębiorstw, oferowania instrumentów finansowych, świadczenia usług w wykonaniu zawartych umów o subemisję inwestycyjne i usługowe, sporządzania analiz inwestycyjnych, finansowych oraz innych rekomendacji w zakresie instrumentów finansowych.

W 2018 roku obrót giełdowy Millennium DM na rynku akcji wyniósł ponad 3 mld zł, co według danych Giełdy Papierów Wartościowych dało spółce udział w rynku wynoszący 0,8%. Na dzień 31 grudnia 2018 roku Millennium DM obsługiwał 25 tys. rachunków inwestycyjnych, działał jako animator rynku i animator emitenta dla spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych oraz obligacji korporacyjnych notowanych na BondSpot.

W 2018 roku Millennium DM jako podmiot pośredniczący współpracował przy dwóch publicznych wezwaniach do zapisywania się na sprzedaż akcji spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Millennium DM pośredniczył również w skupie akcji Konsorcjum Stali S.A. ogłoszonym przez Spółkę.

W 2018 roku Millennium DM świadczył także usługi analityczno-doradcze zarówno na rzecz klientów zewnętrznych, jak i spółek z grupy kapitałowej. Najważniejsze z nich to: usługa doradztwa inwestycyjnego dotycząca ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych jednego z wiodących ubezpieczycieli krajowych, *due-diligence* funduszy inwestycyjnych oraz towarzystw ubezpieczeniowych współpracujących z grupą kapitałową oraz analizy dotyczące sektorów oraz spółek publicznych i niepublicznych.

VIII. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

VIII.1. Zarządzanie ryzykiem

Misją zarządzania ryzykiem w Grupie Banku Millennium jest zapewnienie, aby wszystkie rodzaje ryzyka, finansowego i niefinansowego, były zarządzane, monitorowane i kontrolowane odpowiednio do przyjętego profilu ryzyka (tolerancji na ryzyko) oraz charakteru i skali działania Grupy. Ważną zasadą zarządzania ryzykiem jest optymalizacja relacji ryzyka i rentowności - w Grupie zwraca się szczególną uwagę na to, aby podejmowane decyzje biznesowe brały pod uwagę (równoważyły) ryzyko i zysk.

Cele misji zarządzania ryzykiem osiągane są poprzez realizację następujących działań:

- Opracowanie strategii zarządzania ryzykiem, polityki kredytowej, procesów i procedur określających zasady akceptacji dopuszczalnego poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka,
- Wdrażanie, w coraz większym zakresie, narzędzi informatycznych służących identyfikacji, kontroli i pomiarowi ryzyka,
- Zwiększanie wśród pracowników świadomości odpowiedzialności za właściwe zarządzanie ryzykiem na każdym poziomie struktury organizacyjnej Grupy.

Zarządzanie ryzykiem w Grupie jest scentralizowane i uwzględnia potrzebę osiągnięcia założonej rentowności jak również utrzymania odpowiedniej relacji ryzyko - kapitał, w kontekście posiadania odpowiedniego poziomu kapitału na pokrycie ryzyka. W ramach zarządzania ryzykiem wykorzystuje się także szeroki zakres metod - zarówno jakościowych jak i ilościowych, w tym zaawansowane narzędzia matematyczno-statystyczne, wspomagane przez odpowiednie systemy informatyczne.

Grupa, określając cele biznesowe, bierze pod uwagę zdefiniowane ramy ryzyka (tolerancję na ryzyko) w celu zapewnienia, aby struktura i rozwój biznesu odpowiadały zakładanemu profilowi ryzyka charakteryzującego się szeregiem parametrów takich jak:

- Wzrost kredytowania wg. produktów / segmentów,
- Struktura portfela kredytowego,
- Wskaźniki jakości portfela,
- Koszt ryzyka,
- Wymogi kapitałowe / kapitał ekonomiczny,
- Wymagana wielkość i struktura płynności.

Model zarządzania i kontroli ryzyka na poziomie Grupy opiera się na następujących podstawowych zasadach:

- zapewnienie kompleksowej kwantyfikacji i parametryzacji różnych rodzajów ryzyka pod kątem optymalizacji struktury bilansu i pozycji pozabilansowych Grupy, przy uwzględnieniu założonego poziomu rentowności prowadzonej działalności biznesowej. Główne obszary analizy obejmują: ryzyko kredytowe, ryzyko rynkowe, ryzyko płynności oraz ryzyko operacyjne,
- wszystkie typy ryzyka są monitorowane i kontrolowane w odniesieniu do dochodowości prowadzonej działalności oraz poziomu kapitału niezbędnego do zapewnienia bezpieczeństwa operacji z punktu widzenia wymogów kapitałowych. Wyniki pomiarów ryzyka są regularnie raportowane w ramach systemu informacji zarządczej,
- rozdzielenie obowiązków w zakresie powstania ryzyka, zarządzania ryzykiem i kontroli ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem w Grupie przedstawia poniższy schemat:

Podział kompetencji w zakresie zarządzania ryzykiem przedstawia się następująco:

- Rada Nadzorcza jest odpowiedzialna za nadzorowanie zgodności polityki podejmowania ryzyka przez Grupę ze strategią Grupy oraz jego planem finansowym. W ramach Rady Nadzorczej działa Komitet ds. Ryzyka, który wspiera ją w realizacji tych zadań m.in. opiniując strategię ryzyka Grupy, w tym tolerancję Grupy do ponoszenia ryzyka;
- Zarząd odpowiada za efektywność systemu zarządzania ryzykiem, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz systemu kontroli wewnętrznej;
- Komitet Kredytowy, Komitet Kapitałów, Aktywów i Pasywów oraz Komitet Należności Zagrożonych są odpowiedzialne za bieżące zarządzanie różnymi rodzajami ryzyka bankowego w ramach modelu ustalonego przez Zarząd;
- Komitet Ryzyka, oraz Komitet Procesów i Ryzyka Operacyjnego są odpowiedzialne za definiowanie polityki oraz za monitorowanie i kontrolowanie różnych rodzajów ryzyka bankowego w ramach modelu ustalonego przez Zarząd;
- Komitet Walidacyjny odpowiedzialny jest za akceptację wyników walidacji modeli ryzyka oraz nadzór nad wdrażaniem zaleceń określonych przez Biuro Walidacji Modeli;
- Departament Ryzyka odpowiada za zarządzanie ryzykiem, w tym za identyfikację, pomiar, analizę, monitorowanie i raportowanie ryzyka w Grupie. Departament Ryzyka przygotowuje również zasady zarządzania ryzykiem i odpowiednie procedury, a także przedstawia informacje i proponuje kierunki działania niezbędne do podejmowania decyzji przez Komitet Kapitałów, Aktywów i Pasywów, Komitet Ryzyka i Zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem;
- Departament Ratingu odpowiedzialny jest przede wszystkim za nadawanie ratingów ryzyka (ocena wiarygodności kredytowej) dla klientów korporacyjnych Banku oraz monitoring i ewentualną zmianę ratingów w okresie ich obowiązywania. Proces nadawania ratingów jest niezależny od procesu podejmowania decyzji kredytowej;
- Departament Decyzji Kredytowych Przedsiębiorstw i Departament Decyzji Kredytowych Detalicznych są odpowiedzialne, odpowiednio w ramach Segmentu Klientów Korporacyjnych i Segmentu Klientów Detalicznych, za proces podejmowania decyzji kredytowych, w tym analizowanie sytuacji finansowej klientów, sporządzanie projektów decyzji kredytowych dla poszczególnych szczebli decyzyjnych i podejmowanie decyzji kredytowych w ramach określonych limitów;
- Departament Dochodzenia Należności Detalicznych jest odpowiedzialny za monitorowanie spłat i proces dochodzenia należności przeterminowanych od osób fizycznych;
- Departament Zagrożonych Należności Gospodarczych opracowuje określone strategie dla każdego klienta ze swojego portfela, w celu jak najszybszej maksymalizacji odzysku i ograniczenia ryzyka ponoszonego przez Grupę. Podejście w poszczególnych sprawach jest stale aktualizowane przy wykorzystaniu bieżących informacji, najlepszych praktyk i doświadczeń w zakresie odzyskiwania należności;
- Biuro Kontroli i Analiz Skarbu jest odpowiedzialne za monitorowanie i wykorzystywanie niektórych limitów Grupy, takich jak limity kontrahenta i limity typu stop-loss, monitorowanie pozycji walutowej Grupy i wyników aktywnego „tradingu” oraz kontrolę operacji Departamentu Skarbu;
- Biuro Walidacji Modeli jest odpowiedzialne za jakościową oraz ilościową analizę i walidację modeli, niezależną od funkcji budowy modeli; przygotowywanie metodyki walidacji i monitorowania modeli; podejmowanie działań związanych z wydawaniem opinii w zakresie adekwatności nowych modeli dla obszaru, którego dotyczą; przygotowywanie raportów na potrzeby Komitetu Walidacyjnego;
- Zespół Zarządzania Ryzykiem Nadużyć jest odpowiedzialny za tworzenie, implementację oraz monitorowanie realizacji polityki Banku w zakresie zarządzania ryzykiem nadużyć we współpracy z innymi jednostkami organizacyjnymi Banku. Zespół stanowi centrum kompetencji dla procesu zapobiegania nadużyciom;
- Departament Zapewnienia Zgodności jest odpowiedzialny za zapewnienie przestrzegania przepisów prawa, związanych z nimi standardów regulacyjnych, zasad i standardów rynkowych oraz wewnętrznych regulacji organizacji oraz kodeksów postępowania.

Grupa opracowała kompleksowy dokument o charakterze wytycznych dotyczących polityki/strategii w zakresie zarządzania ryzykiem „Strategia ryzyka na lata 2019-2021” (wcześniej obowiązywała wersja na lata 2018-2020). Dokument ten jest opracowany w horyzoncie trzyletnim i podlega corocznemu przeglądowi i uaktualnieniu. Jest on zatwierdzany przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku. Strategia ryzyka jest nierozdzielnie związana z innymi dokumentami strategicznymi, takimi jak: Budżet, Plan Płynności, Plan Kapitałowy.

Strategia Ryzyka opiera się na zdefiniowanych przez Grupę dwóch podstawowych pojęciach:

1. Profil ryzyka: aktualny poziom ryzyka wyrażony kwotą lub rodzajem ryzyka, na które Grupa jest obecnie narażona. Grupa również przewiduje, jak profil ryzyka może się zmieniać w przyszłości uwzględniając zarówno oczekiwane jak i skrajne scenariusze ekonomiczne, zgodnie z tolerancją na ryzyko;

2. Tolerancja na ryzyko: maksymalny poziom lub rodzaj ryzyka, jakie Grupa jest w stanie zaakceptować dla osiągnięcia jej finansowego i strategicznego celu.

Celem Strategii Ryzyka jest zdefiniowanie profilu ryzyka oraz utrzymanie profilu ryzyka dla wszystkich rodzajów ryzyka w ramach limitów ustalonych dla tolerancji na ryzyko.

Miary poziomu tolerancji na ryzyko uwzględniają zarówno obecny, jak i przewidywany docelowy profil ryzyka. Zostały one zidentyfikowane w poniższych kluczowych obszarach:

1. Wypłacalność
2. Jakość aktywów
3. Płynność i finansowanie
4. Zmienność wyników finansowych
5. Składowe biznesu
6. Działalność operacyjna i reputacja.

Grupa posiada jasno określoną strategię ryzyka obejmującą kredyty detaliczne, korporacyjne, działalność rynkową i płynnościową oraz zarządzanie ryzykiem operacyjnym i kapitałem. Dla każdego ryzyka indywidualnie i ogółem, Grupa jasno określa tolerancję na ryzyko.

Tolerancja na ryzyko Grupy jest definiowana głównie poprzez zasady i cele określone w Strategii Ryzyka i dodatkowo uzupełnione bardziej szczegółowo zasadami i jakościowymi wytycznymi przedstawionymi w następujących dokumentach:

- a. Zasady zarządzania i planowania kapitałowego
- b. Zasady i wytyczne kredytowe
- c. Zasady zarządzania ryzykiem koncentracji
- d. Zasady i reguły zarządzania ryzykiem płynności
- e. Zasady i reguły dotyczące zarządzania ryzykiem rynkowym na rynkach finansowych
- f. Zasady i reguły dotyczące zarządzania ryzykiem rynkowym w Księdze Bankowej
- g. Polityka inwestycyjna
- h. Zasady i wytyczne dotyczące zarządzania ryzykiem operacyjnym
- i. Polityka w zakresie testów warunków skrajnych.

W ramach tolerancji na ryzyko, Grupa określiła strefy tolerancji (zbudowane za zasadzie „światła drogowych”). Strefy tolerancji zależą od zdefiniowanych poziomów mierników tolerancji na ryzyko. Dla wszystkich stref tolerancji określono:

- proces eskalacji podejmowanych działań (organy/jednostki organizacyjne odpowiedzialne za decyzje i wykonanie działań)
- katalog decyzji / działań dotyczących kontroli i ograniczania ryzyka
- procedury monitoringu tolerancji na ryzyko.

Grupa szczególną wagę przykładą do ciągłego doskonalenia procesu zarządzania ryzykiem. Jednym z wymiernych tego efektów jest sukces polegający na zezwoleniu na zastosowanie w szerszym zakresie metody IRB w procesie wyliczania wymogów w zakresie funduszy własnych.

VIII.2. Zarządzanie kapitałem

Zarządzanie i planowanie kapitałowe

Zarządzanie kapitałowe odnosi się do dwóch obszarów: zarządzania adekwatnością kapitałową i alokacji kapitału. Dla obydwu z tych obszarów określone zostały cele zarządcze.

Celami zarządzania adekwatnością kapitałową są: (a) spełnienie wymagań określonych w przepisach zewnętrznych (regulacyjna adekwatność kapitałowa) oraz (b) zapewnienie wypłacalności w warunkach normalnych i w warunkach skrajnych (ekonomiczna adekwatność kapitałowa/kapitał wewnętrzny). Realizując te cele, Grupa dąży do osiągnięcia wewnętrznych długookresowych limitów (celów) kapitałowych, określonych w Strategii Ryzyka.

Z kolei celem alokacji kapitału jest kreowanie wartości dla właścicieli poprzez maksymalizację zwrotu z działalności obciążonej ryzykiem, biorąc pod uwagę ustalony apetyt na ryzyko.

W ramach zarządzania kapitałowego realizowany jest również proces planowania kapitału. Celem tego procesu jest określenie funduszy własnych (baza kapitałowa określająca możliwość podjęcia ryzyka) i wykorzystania kapitału (wymogi kapitału regulacyjnego i kapitału ekonomicznego) w taki sposób, aby zapewnić spełnienie limitów (celów) kapitałowych, przy założeniu realizacji przewidywanej strategii biznesowej i profilu ryzyka - w normalnych i skrajnych warunkach ekonomicznych.

Regulacyjna adekwatność kapitałowa

Grupa jest zobowiązana na mocy prawa do spełnienia minimalnych wymogów w zakresie funduszy własnych, określonych w art. 92 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (CRR). Jednocześnie przy ustalaniu limitów/celów kapitałowych uwzględniono:

- Bufor II Filara kredytów walutowych (RRE FX) - zalecenie KNF dotyczące dodatkowego wymogu kapitałowego dla zabezpieczenia ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych, wynikające z art. 138 ust. 1 pkt 2a ustawy Prawo bankowe. Wysokość tego bufora jest ustalana dla poszczególnych banków corocznie przez KNF w wyniku procesu Badania i Oceny Nadzorczej (BION) i obejmuje ryzyko niedostatecznie pokryte - zdaniem KNF - przez minimalne wymogi w zakresie funduszy własnych, określone w art. 92 CRR. Aktualnie bufor ten został ustalony w zaleceniach KNF w październiku i listopadzie 2018 roku w wysokości 6,41 p.p. (Bank) i 6,27 p.p. (Grupa) dla łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR), co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 4,81 p.p. (Bank) i 4,70 p.p. (Grupa) ponad Wskaźnik Tier1 oraz 3,59 p.p. (Bank) i 3,51 p.p. (Grupa) ponad Wskaźnik CET1¹;
- Wymóg połączonego bufora - określony w ustawie o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym - który składa się z:
 - Bufora zabezpieczenia kapitału w wysokości 1,875%, przy czym od początku 2019 roku osiągnięciem docelową wielkość 2,5%;
 - Bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII) - w wysokości 0%, przy czym wysokość jest corocznie ustalana przez KNF²;
 - Bufor ryzyka systemowego w wysokości 3% obowiązujący od początku 2018 roku;
 - Bufor antycykliczny w wysokości 0%.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami i zaleceniami Komisji Nadzoru Finansowego, Grupa ustaliła minimalne poziomy współczynników kapitałowych, będące jednocześnie celami/limitami kapitałowymi. Są to wielkości OCR (łącznych wymogów kapitałowych) dla poszczególnych wskaźników.

¹ Zalecenie to zastępuje poprzednie zalecenie z 2017 r. dotyczące utrzymania funduszy własnych na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego poziomie 5,53 p.p. (Bank) i 5,41 p.p. (Grupa) dla łącznego współczynnika kapitałowego (TCR), co odpowiada wymogowi kapitałowemu 4,15 p.p. dla Banku i 4,06 p.p. dla Grupy ponad Wskaźnik Tier 1 oraz co odpowiada wymogowi kapitałowemu 3,10 p.p. dla Banku i 3,06 p.p. dla Grupy ponad Wskaźnik CET1

² W sierpniu 2018 roku Bank poinformował o decyzji Komisji Nadzoru Finansowego o uchyleniu decyzji identyfikującej Bank Millennium SA jako inną instytucję o znaczeniu systemowym i nakładającą na Bank bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym

Poniższa tabela prezentuje te wielkości według stanu na 31 grudnia 2018 r. oraz wielkości obowiązujące od 1 stycznia 2019.

Wskaźnik kapitałowy	31.12.2018		2019	
Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (Wskaźnik CET1)	Bank	Grupa	Bank	Grupa
Minimum	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%
Bufor II Filara kredytów walutowych (RRE FX)	3,59%	3,51%	3,59%	3,51%
TSCR CET1 (Łączne wymogi SREP/BION)	8,09%	8,01%	8,09%	8,01%
Bufor zabezpieczenia kapitału	1,875%	1,875%	2,50%	2,50%
Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Bufor ryzyka systemowego	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%
Bufor antycykliczny	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
<i>Wymóg połączanego bufora</i>	4,88%	4,88%	5,50%	5,50%
OCR CET1 (Łączne wymogi kapitałowe CET1)	12,97%	12,89%	13,59%	13,51%
Wskaźnik kapitału Tier 1 (Wskaźnik T1)	Bank	Grupa	Bank	Grupa
Minimum	6,00%	6,00%	6,00%	6,00%
Bufor II Filara kredytów walutowych (RRE FX)	4,81%	4,70%	4,81%	4,70%
TSCR T1 (Łączne wymogi SREP/BION)	10,81%	10,70%	10,81%	10,70%
Bufor zabezpieczenia kapitału	1,875%	1,875%	2,50%	2,50%
Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Bufor ryzyka systemowego	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%
Bufor antycykliczny	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
<i>Wymóg połączanego bufora</i>	4,88%	4,88%	5,50%	5,50%
OCR T1 (Łączne wymogi kapitałowe T1)	15,69%	15,58%	16,31%	16,20%
Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR)	Bank	Grupa	Bank	Grupa
Minimum	8,00%	8,00%	8,00%	8,00%
Bufor II Filara kredytów walutowych (RRE FX)	6,41%	6,27%	6,41%	6,27%
TSCR TCR (Łączne wymogi SREP/BION)	14,41%	14,27%	14,41%	14,27%
Bufor zabezpieczenia kapitału	1,875%	1,875%	2,50%	2,50%
Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Bufor ryzyka systemowego	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%
Bufor antycykliczny	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
<i>Wymóg połączanego bufora</i>	4,88%	4,88%	5,50%	5,50%
OCR TCR (Łączne wymogi kapitałowe TCR)	19,29%	19,15%	19,91%	19,77%

Ryzyko kapitałowe wyrażone powyższymi celami/limitami kapitałowymi, jest przedmiotem regularnego pomiaru i monitoringu. W odniesieniu do wszystkich docelowych wartości kapitału ustalono pewne minimalne zakresy tych wartości. Wskaźniki kapitałowe w danym przedziale determinują konieczność podjęcia odpowiednich decyzji lub działań zarządczych. Regularny monitoring ryzyka kapitałowego opiera się na klasyfikacji wskaźników kapitałowych do odpowiednich przedziałów, a następnie przeprowadza się ocenę trendów i czynników mających wpływ na poziom adekwatności kapitałowej.

Wymogi w zakresie funduszy własnych

Grupa jest w trakcie realizacji projektu stopniowego wdrażania metody ratingów wewnętrznych (IRB) w celu obliczania minimalnych wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego i oblicza wymogi w zakresie funduszy własnych przy użyciu metody IRB oraz metody standardowej dla ryzyka kredytowego oraz metod standardowych dla innych rodzajów ryzyka.

Pod koniec 2012 r. Banco de Portugal (będący nadzorcą konsolidującym) we współpracy z Komisją Nadzoru Finansowego (KNF) udzielił zezwolenia na stosowanie metody IRB w odniesieniu do następujących portfeli kredytowych: (i) ekspozycje detaliczne wobec klientów indywidualnych zabezpieczone na nieruchomościach

mieszkalnych (RRE), (ii) odnawialne ekspozycje detaliczne (QRRE). Zgodnie z przedmiotową zgodą, minimalne wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone z wykorzystaniem metody IRB musiały być czasowo utrzymane na poziomie nie mniejszym niż 80% (tzw. floor nadzorczy) odpowiednich wymogów kapitałowych obliczonych metodą standardową.

Pod koniec 2014 roku Bank uzyskał kolejną decyzję wydaną przez Organy Nadzoru w zakresie stosowania metody IRB. Zgodnie z jej treścią dla portfeli RRE i QRRE, wymogi kapitałowe w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego powinny być utrzymywane tymczasowo na poziomie nie mniejszym niż 70% (floor nadzorczy) odpowiednich wymogów kapitałowych obliczonych metodą standardową, dopóki Bank nie wypełni dodatkowych warunków zdefiniowanych przez Nadzorcę. W lipcu 2017 r. Bank otrzymał zezwolenie Organów Nadzoru (Europejski Bank Centralny we współpracy z KNF) na zastosowanie istotnych zmian w stosowanych modelach IRB (modele LGD) i zniesienie flooru nadzorczego.

Kapitał wewnętrzny

Grupa definiuje kapitał wewnętrzny zgodnie z ustawą Prawo bankowe, jako kwotę niezbędną do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Grupy oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka w przyszłości.

Kapitał wewnętrzny jest wykorzystywany w zarządzaniu kapitałowym, w procesach zarządzania ekonomiczną adekwatnością kapitałową oraz alokacji kapitału. Grupa zdefiniowała proces wyliczania kapitału wewnętrznego (ekonomicznego). W tym celu dla mierzalnych rodzajów ryzyka wykorzystywane są modele i metody matematyczno-statystyczne.

Utrzymanie ekonomicznej adekwatności kapitałowej oznacza pokrycie (zabezpieczenie) kapitału wewnętrznego (zagregowanej miary ryzyka) przez dostępne zasoby finansowe (fundusze własne). Obowiązek takiego zabezpieczenia ryzyka wynika wprost z ustawy Prawo bankowe, co znalazło odzwierciedlenie w celach/limitach kapitałowych Grupy - buforze kapitału ekonomicznego oraz buforze kapitału ekonomicznego w warunkach skrajnych.

W 2018 roku obydwa powyższe cele kapitałowe zostały spełnione z nadwyżką. Nadwyżka funduszy własnych nad kapitałem wewnętrznym umożliwia dalszy wzrost skali działalności, szczególnie w kierunku produktów generujących wysoki zwrot z uwzględnieniem ponoszonego ryzyka.

Równolegle kapitał wewnętrzny jest wykorzystywany w procesie alokacji kapitału, do przydzielenia kapitału wewnętrznego na produkty/linie biznesowe, obliczenia miar efektywności uwzględniających ryzyko, ustalenia limitów na ryzyko i realokacji kapitału wewnętrznego.

Ocena adekwatności kapitałowej

Na koniec 2018 roku adekwatność kapitałowa w Grupie Banku Millennium utrzymywała się na bardzo wysokim i bezpiecznym poziomie. Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR) wyniósł na koniec roku 21,68% dla Grupy (21,49% dla Banku), a wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (CET1 równy wskaźnikowi T1) wyniósł 19,77% dla Grupy (19,55% dla Banku). W związku z powyższym minimalne wielkości wskaźników kapitałowych wymagane przez KNF dla Banku jak i Grupy zostały osiągnięte z nadwyżką.

Wskaźniki kapitałowe Grupy obniżyły się nieznacznie w perspektywie rocznej o ok. 0,3 p.p. Przyczyną tego był wzrost aktywów ważonych ryzykiem szybszy niż wzrost funduszy własnych. Aktywa ważone ryzykiem Grupy wzrosły w 2018 roku o ok. 3,9 mld zł (t.j. o 12%), w wyniku zwiększenia wolumenu portfela kredytowego. Fundusze własne Grupy zwiększyły się w 2018 roku o ok. 753 mln zł, głównie w rezultacie zatrzymania 100% wyniku finansowego netto za 2017 rok.

Adekwatność kapitałowa dla Grupy i dla Banku w 2018 roku przedstawiona jest w poniższej tabeli:

Adekwatność kapitałowa	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
	Grupa	Grupa	Bank	Bank
Aktywa ważone ryzykiem	36 635,5	32 693,6	36 012,8	31 927,7
Wymogi w zakresie funduszy własnych, w tym:	2 930,8	2 615,5	2 880,9	2 554,3
- z tytułu ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta	2 593,9	2 297,7	2 570,6	2 260,4
- z tytułu ryzyka rynkowego	20,3	18,3	20,3	18,3
- z tytułu ryzyka operacyjnego	313,1	293,4	286,4	269,4
- z tytułu korekty wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego	3,5	6,1	3,6	6,2
Fundusze własne, w tym:	7 943,0	7 190,6	7 738,5	7 943,0
- Kapitał podstawowy Tier 1	7 243,0	6 548,8	7 038,5	7 243,0
- Kapitał Tier 2	700,0	641,8	700,0	641,8
Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR)	21,68%	21,99%	21,49%	21,93%
Minimalny wymagany poziom	19,15%	18,91%	19,29%	19,03%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) wskaźnika TCR (p.p.)	+2,53	+3,08	+2,20	+ 2,9
Wskaźnik kapitału Tier 1	19,77%	20,03%	19,54%	19,92%
Minimalny wymagany poziom	15,58%	14,56%	15,69%	14,65%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) wskaźnika T1 (p.p.)	+4,19	+5,47	+3,86	+ 5,27
Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (CET1)	19,77%	20,03%	19,54%	19,92%
Minimalny wymagany poziom	12,89%	13,53%	12,97%	13,60%
Nadwyżka(+) / Niedobór (-) wskaźnika CET1 (p.p.)	+6,88	+6,50	+6,57	+ 6,32
Wskaźnik dźwigni finansowej	8,62%	8,88%	8,41%	8,68%

W styczniu 2019 r. KNF wydał zalecenie w sprawie polityki dywidendowej dla Banku, w którym wyznaczył następujące dodatkowe bufora dla wypłaty dywidendy (ponad minimum wymagane dla TCR na koniec 2018 roku): +1,5% oraz bufor zabezpieczenia kapitału w pełnej wysokości 2,5%, w celu wypłaty 75% ; + dodatkowy bufor „stress test add-on” (3,14% dla Banku/Grupy) w celu wypłaty 100%. KNF utrzymał także dodatkowe kryteria dla banków z portfelami walutowych kredytów hipotecznych (K1, odnoszący się do udziału hipotek walutowych w całym portfelu kredytowym oraz K2, biorący pod uwagę udział w tych kredytach walutowych kredytów udzielonych w latach 2007-2008).

Bank Millennium posiada politykę dotyczącą wypłaty dywidendy na poziomie pomiędzy 35% a 50% zysku netto, w zależności od zaleceń nadzorczych. Wysokie współczynniki kapitałowe Banku (na koniec 2018) umożliwiłyby wypłatę w wysokości 75%, gdyby nie dodatkowe kryteria K1/K2. W związku z powyższym oraz mając na względzie planowaną akwizycję Eurobanku SA, Zarząd Banku przedstawił Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy propozycję zatrzymanie całości zysku netto za rok 2018 w funduszach własnych w celu wzmocnienia wskaźników kapitałowych. Jeśli propozycję tą zaakceptuje Walne Zgromadzenie, dodatni wpływ na współczynnik T1 i TCR wyniesie około 2,1 p.p. (do poziomów odpowiednio 21,85% oraz 23,76% dla Grupy).

Po zamknięciu okresu sprawozdawczego, to jest dnia 17 stycznia 2019 roku, Bank podjął decyzję o emisji obligacji podporządkowanych w kwocie 830 mln zł, które zostały w pełni opłacone i objęte dnia 30 stycznia 2019 roku. Obligacje, po akceptacji KNF zostaną wliczone do Kapitału Tier 2, co spowoduje dalszy wzrost współczynnika TCR Grupy o około 2,3 p.p. do poziomu 26,02% (w oparciu o dane na dzień 31 grudnia 2018 r., z uwzględnieniem zatrzymania całości zysku netto za 2018 rok).

Wskaźnik dźwigni kształtuje się na bezpiecznym poziomie 8-9% - przy niewielkich zmianach okresowych - i przekracza prawie trzykrotnie uznawaną za bezpieczną wartość 3%.

W dłuższej perspektywie, poziom adekwatności kapitałowej Grupy oceniany jest jako satysfakcjonujący. Wskaźniki kapitałowe znajdują się w długookresowym trendzie wzrostowym, a ich poziomy przekraczają minimalne wartości wynikające z regulacji.

Więcej informacji o zarządzaniu i adekwatności kapitałowej jest prezentowane w osobnym raporcie zatytułowanym "Raport w zakresie adekwatności kapitałowej, ryzyka i polityki wynagrodzeń Grupy Kapitałowej Banku Millennium w 2018 roku".

VIII.3. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe oznacza niepewność dotyczącą wywiązania się przez Klienta z zawartych z Grupą umów z zakresu jego finansowania, czyli spłaty w określonym czasie kapitału i odsetek, co może spowodować stratę finansową Grupy.

Realizowana w Grupie **polityka kredytowa** opiera się na zbiorze następujących zasad:

- centralizacja procesu decyzji kredytowych;
- wykorzystanie określonych modeli scoringowych/ratingowych dla każdego segmentu Klientów/typu produktów;
- wykorzystanie narzędzi informatycznych (workflows) w celu wspomagania procesu kredytowego na wszystkich etapach;
- istnienie wyspecjalizowanych departamentów decyzji kredytowych dla poszczególnych segmentów Klienta;
- regularny monitoring portfela kredytowego, zarówno na poziomie każdej transakcji z osobna w przypadku istotnych ekspozycji, jak również na poziomie sub-portfela kredytowego (ze względu na segment Klienta, typ produktu, kanał dystrybucji, itd.);
- wykorzystanie struktury limitów i sublimitów ekspozycji kredytowej w celu uniknięcia koncentracji ryzyka oraz promowania efektu dywersyfikacji portfela kredytowego;
- istnienie odrębnej jednostki odpowiedzialnej za nadawanie ratingu Klientowi korporacyjnemu, oddzielając tym samym badanie oceny zdolności kredytowej Klienta i przyznanie transakcji kredytowej od oceny jego wiarygodności.

W obszarze ryzyka kredytowego w 2018 r Grupa skoncentrowała się na dostosowaniu zasad polityki kredytowej do zmieniających się warunków gospodarczych oraz doskonaleniu narzędzi i procesów zarządzania ryzykiem kredytowym, a w szczególności:

- uaktualnieniu Strategii ryzyka na lata 2019-2021;
- optymalizacji metodologii, narzędzi i procesów zarządzania ryzykiem kredytowym dla klientów detalicznych;
- przebudowie modeli ratingowych z wykorzystaniem nowych źródeł danych celem zwiększenia ich mocy dyskryminacyjnej;
- budowie nowego modelu ratingowego dla klientów korporacyjnych;
- uaktualnieniu klasyfikacji ryzyka branżowego i limitów branżowych.

W segmencie detalicznym szczególną uwagę skupiono na wdrożeniu zmian w obszarze polityki udzielania kredytów konsumpcyjnych, ale również na rozwoju w obszarze kredytów hipotecznych. Nowe rozwiązania dotyczyły m. in.:

- zakresu i źródeł pozyskiwanej informacji i dokumentacji od klientów w procesie udzielania kredytów konsumenckich;
- zasad przyznawania produktów kredytowych dla Klientów posiadających relację z Bankiem Millennium;
- uprawnień w obszarze podejmowania decyzji kredytowych w procesie hipotecznym;
- nowych procesów w elektronicznych kanałach sprzedaży.

Natomiast w segmencie korporacyjnym Grupa koncentrowała się na dostosowaniu polityki i regulacji kredytowych do zmieniających się warunków prawnych (szczególnie kontynuowano prace w zakresie prawa restrukturyzacyjnego i upadłościowego) oraz na działaniach mających na celu usprawnienie i przyspieszenie procesów kredytowych. Został wdrożony nowy model ratingowy, uwzględniający oprócz danych finansowych oraz jakościowych również dane behawioralne. Dokonano również aktualizacji stosowanej polityki branżowej i tolerancji na ryzyko w poszczególnych sektorach. Podobnie jak w poprzednich okresach kontynuowano prace nad doskonaleniem narzędzi informatycznych wspierających procesy, w szczególności proces monitorowania oraz rozszerzaniem oferty kredytowej.

Wszystkie powyższe zmiany zarówno w segmencie detalicznym jak i korporacyjnym pozwoliły Grupie osiągnąć zdefiniowane cele w zakresie wzrostu portfela kredytowego, przy jednoczesnym zachowaniu poziomu ryzyka na akceptowalnym poziomie zdefiniowanym w Strategii Ryzyka.

Jakość portfela kredytowego

Rok 2018 przyniósł nowy standard sprawozdawczości MSSF9, co wymagało zmiany definicji niektórych wskaźników jakości aktywów. Udział kredytów zagrożonych utratą wartości, w portfelu kredytowym ogółem, obecnie na bazie portfela koszyka 3, na koniec grudnia 2018 r. wynosił 4,52%. Oznacza to spadek z poziomu 4,57% rok temu, ale zważywszy na jego kształtowanie się w tym roku (stosując ten sam standard rachunkowości), wskaźnik ten spadł z 5,17% na początku roku 2018 i z 4,68% kwartał wcześniej, co oznacza konsekwentną poprawę jakości portfela kredytowego na przestrzeni 2018 r. Grupa Banku Millennium może w dalszym ciągu cieszyć się aktywami o jednej z najwyższych jakości wśród polskich banków.

Udział kredytów przeterminowanych o ponad 90 dni w portfelu ogółem lekko zmniejszył się w okresie ostatniego roku z 2,9% w 2017 roku do 2,5% w grudniu 2018r.

Wskaźnik pokrycia kredytów zagrożonych utratą wartości, obecnie definiowany jako wszystkie odpisy na ryzyko do kredytów koszyka 3, wzrósł w ciągu roku z 67% w grudniu 2017 r. do 74% obecnie, częściowo dzięki efektowi zwiększenia rezerw po wdrożeniu standardu sprawozdawczości MSSF9. Pokrycie rezerwami ogółem kredytów przeterminowanych ponad 90 dni również wzrosło z poziomu 107% rok temu do 133% obecnie.

Dynamikę głównych wskaźników ilustrujących jakość portfela kredytowego Grupy przedstawia poniższa tabela:

Wskaźniki jakości portfela Grupy	31.12.2018	31.12.2017
Kredyty z utratą wartości ogółem (mln PLN)	2 463	2 233
Rezerwy ogółem (mln PLN)	1 832	1 497
Kredyty z utratą wartości do kredytów ogółem (%)	4,52%	4,57%
Kredyty przeterminowane ponad 90 dni/kredyty ogółem	2,52%	2,87%
Rezerwy ogółem/kredyty z utratą wartości (%)	74,4%	67,1%
Rezerwy ogółem/kredyty przeterminowane (>90dni) (%)	133,1%	106,9%

Wskaźniki kredytów z utratą wartości wg poszczególnych segmentów wykazują silny trend spadkowy w portfelu korporacyjnym (z 4,3% do 3,9%), podczas gdy wskaźnik ten dla portfela detalicznego lekko wzrósł w ciągu roku z poziomu 4,7% do 4,8% (w tym kredyty hipoteczne z poziomu 2,52% do 2,81%).

W zeszłym roku wartość walutowych kredytów hipotecznych spadła o ok. 1% rok do roku (w ujęciu złotowym), pomimo zmiany kursu walutowego (+7% rok do roku) oraz dzięki większym spłatom portfela. W rezultacie ich udział w całkowitym portfelu kredytowym spadł do 26,6%. Poprawa struktury walutowej portfela kredytów hipotecznych była wsparta istotnym wzrostem sprzedaży kredytów w PLN.

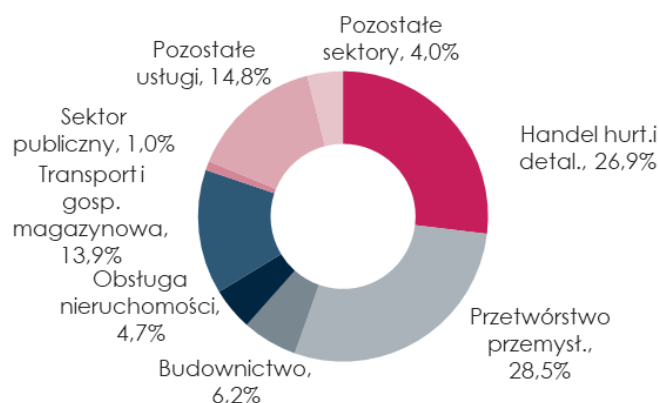
Jakość portfela kredytowego w poszczególnych rodzajach kredytów:

Rodzaj kredytu	Kredyty przeterminowane powyżej 90 dni		Kredyty z utratą wartości	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
<i>Hipoteczne</i>	1,24%	1,30%	2,81%	2,52%
<i>Inne dla Klientów detalicznych*</i>	7,19%	8,69%	11,30%	12,22%
Klienci detaliczni* razem	2,63%	2,94%	4,80%	4,67%
<i>Leasing</i>	1,92%	1,71%	3,89%	4,57%
<i>Pozostałe Przedsiębiorstwa</i>	2,52%	3,30%	3,93%	4,18%
Przedsiębiorstwa razem	2,30%	2,71%	3,92%	4,33%
Portfel kredytów ogółem	2,52%	2,87%	4,52%	4,57%

(*) w tym: Mikrobiznes o obrotach do 5 mln zł

Portfel Grupy charakteryzuje się odpowiednią dywersyfikacją, zarówno ze względu na koncentrację największych ekspozycji, jak ze względu na koncentrację w sektorach gospodarki. Udział 10 największych ekspozycji utrzymuje się na bezpiecznym poziomie 4,8%.

Udział głównych sektorów w portfelu Grupy przedstawia poniższy rysunek:

VIII.4. Pozostałe rodzaje ryzyka

Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe obejmuje bieżące i potencjalne oddziaływanie, jakie na wynik finansowy lub kapitał mają zmiany wartości portfela Grupy w wyniku niekorzystnych zmian parametrów (cen) rynkowych. Zasady zarządzania ryzykiem rynkowym i jego kontroli są określone w sposób scentralizowany, z wykorzystaniem tych samych pojęć i miar, które są stosowane we wszystkich podmiotach Grupy BCP.

Główną miarą stosowaną przez Grupę w celu oceny ryzyka rynkowego jest parametryczny model VaR (Value at Risk) - oczekiwana strata, która może pojawić się w portfelu w określonym okresie (okres utrzymywania) z określonym prawdopodobieństwem (przedział ufności), w wyniku niekorzystnych zmian na rynku. Pomiar wartości zagrożonej (VaR) odbywa się codziennie, zarówno indywidualnie dla każdego z obszarów odpowiedzialnych za podejmowanie ryzyka i zarządzanie nim, jak i na bazie skonsolidowanej, z uwzględnieniem efektu dywersyfikacji istniejącej pomiędzy poszczególnymi portfelami.

Równoległe do metody VaR, w celu oszacowania potencjalnych strat ekonomicznych wynikających ze skrajnych zmian czynników ryzyka rynkowego przeprowadza się szereg testów warunków skrajnych dla portfeli, które najbardziej narażone są na ryzyko rynkowe. W 2018 roku wyniki testów warunków skrajnych były regularnie raportowane do Komitetu Kapitału, Aktywów i Pasywów (KKAP). Nie zidentyfikowano żadnych przekroczeń ustalonych limitów. Dodatkowo, w procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej, Grupa wykorzystuje również miarę wrażliwości dochodu odsetkowego oraz analizuje luki przeszacowań.

Wpływ zmian stóp procentowych na wynik z tytułu odsetek jest asymetryczny i jest negatywny w sytuacji spadku stóp procentowych. Wynika to z faktu, że ze względu na polski system prawny, oprocentowanie kredytów konsumpcyjnych i kart kredytowych jest ograniczone (od stycznia 2016 nie może przekraczać dwukrotności stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego powiększonej o 7 punktów procentowych). Siła wpływu na wynik z tytułu odsetek w obliczu spadku stóp procentowych zależy między innymi od procentowego udziału portfela kredytowego podlegającego nowej maksymalnej stawce oprocentowania.

Wpływ na wynik z tytułu odsetek netto w horyzoncie następnych 12 miesięcy po 31 grudnia (na bazie wyniku odsetkowego za 4kw. w ujęciu rocznym) w wyniku równoległego, nagłego przesunięcia krzywej dochodowości dla pozycji Księgi Bankowej w Polskich Złoty, jest następujący:

Wrażliwość wyniku odsetkowego na zmianę stóp w PLN	31.12.2018	31.12.2017
przesunięcie krzywej dochodowości w górę o 100 p.b.	+3,4%	+5,7%
przesunięcie krzywej dochodowości w dół o 100 p.b.	-4,6%	-7,0%

Wskaźniki VaR odzwierciedlają całkowitą ekspozycję na ryzyko rynkowe w Grupie. W 2018, otwarte pozycje generowały jedynie instrumenty stopy procentowej i instrumenty walutowe. W 2018 całkowita ekspozycja na ryzyko rynkowe w Grupie była stosunkowo niska i wyniosła średnio 22,0 mln PLN w porównaniu do obowiązującego na koniec 2018 roku wewnętrznego limitu w wysokości 210,6 mln PLN. W 2018 roku całkowita ekspozycja na ryzyko rynkowe w Grupie pozostawała w ramach obowiązujących limitów (brak zidentyfikowanych przekroczeń).

Wszystkie ewentualne przekroczenia limitów na ryzyko rynkowe są raportowane i udokumentowane oraz ratyfikowane na odpowiednim poziomie kompetencji.

Więcej informacji o zarządzaniu ryzykiem rynkowym znajduje się w rozdziale 8 Raportu finansowego Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 r.

Ryzyko płynności

Ryzyko płynności odzwierciedla możliwość poniesienia istotnych strat w wyniku pogorszenia się warunków finansowania (ryzyko finansowania) i/lub sprzedaży aktywów poniżej ich wartości rynkowej (ryzyko płynności rynku) w celu zaspokojenia potrzeb finansowania wynikających ze zobowiązań Grupy.

Proces planowania i budżetowania Banku obejmuje przygotowanie planu płynności w celu zagwarantowania, że wzrost biznesu będzie wspomagany przez odpowiednią strukturę finansowania płynności oraz spełnione zostaną wymagania nadzorcze w zakresie ilościowych miar płynności.

W 2018 wskaźnik kredyty/depozyty Grupy Banku Millennium utrzymany był wyraźnie poniżej 100%. Wskaźnik ten spadł na koniec grudnia 2018 roku i wynosił 80% (w porównaniu do 83% na koniec grudnia 2017). Nadwyżka płynności stale inwestowana była w portfel aktywów płynnych (gotówka, saldo na rachunku w NBP, Bony pieniężne NBP i Polskie obligacje skarbowe). Udział polskich papierów skarbowych w portfelu papierów wartościowych ogółem wynosił na koniec grudnia 2018 roku ok. 99%. W ciągu 2018 roku, portfel ten wzrósł o 18% z 19,2 miliarda PLN na koniec grudnia 2017 roku (27% aktywów ogółem) do ok. 22,7 miliarda PLN na koniec grudnia 2018 roku (28% aktywów ogółem). Portfel skarbowych papierów wartościowych uzupełniony gotówką oraz ekspozycjami wobec Narodowego Banku Polskiego, traktowany jako zapas płynności Grupy, który pozwoli przetrwać ewentualne sytuacje kryzysowe (patrz Tabela poniżej).

Wskaźniki płynności	31.12.2018	31.12.2017
Wskaźnik Kredyty/Depozyty (w %)	80%	83%
Portfel aktywów płynnych (mln PLN) (*)	22 836	18 735
Wymóg dotyczący pokrycia płynności, LCR (w %)	212%	153%

(*) Portfel aktywów płynnych: Łączna suma gotówki, ekspozycji w stosunku do NBP (w tym nadwyżka nad wymaganą wysokość rezerwy obowiązkowej) oraz dłużnych papierów wartościowych Skarbu Państwa, bonów NBP, należności od banków o terminie wymagalności do 1 miesiąca. Portfel dłużnych papierów wartościowych pomniejsza się o papiery zablokowane na cele inne niż płynnościowe.

Konsekwentnie głównym źródłem finansowania Grupy pozostaje duża, zdywersyfikowana oraz stabilna baza depozytów pochodzących od Klientów detalicznych, korporacyjnych oraz Klientów z sektora publicznego. Źródłem finansowania średnioterminowego pozostają również pożyczki średnioterminowe, dług podporządkowany, emisja obligacji własnych oraz bankowych papierów wartościowych.

Płynność w walutach obcych Grupa zapewnia dzięki denominowanym w walucie pożyczkom bilateralnym, jak również długowi podporządkowanemu oraz transakcjom swapów walutowych jak i procentowo-walutowych. Portfel swapów jest zdywersyfikowany w zakresie kontrahentów oraz terminów zapadalności. Z większością kontrahentów Bank ma podpisane aneksy do umów ramowych, regulujące kwestie zabezpieczeń (ang. Credit Support Annex, CSA).

Oszacowanie ryzyka płynności Grupy jest przeprowadzane zarówno przy użyciu wskaźników zdefiniowanych przez władze nadzorcze, jak i własnych miar, dla których także ustanowiono limity ekspozycji. W 2017 roku zarówno wewnętrzne jak i nadzorcze miary płynności utrzymywane były znacznie powyżej minimalnych limitów, włączając wymóg pokrycia płynności netto (LCR) wyznaczanym zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm

inwestycyjnych (CRR). Minimalny, nadzorczy poziom wskaźnika LCR w wysokości 100%, który obowiązywał w 2018 roku, został spełniony przez Grupę (na koniec grudnia 2018 roku wskaźnik LCR osiągnął poziom 212%). Wzrost wskaźnika LCR w ciągu roku był głównie związany z wysokim udziałem środków od Klientów indywidualnych. Na koniec 2018 roku depozyty Klientów osiągnęły łączny poziom 66,2 mld zł, z czego udział klientów indywidualnych wynosił 72,1% (odpowiednio 57,3 mld zł oraz 70,4% na koniec grudnia 2017 roku). Ponadto Grupa stosuje wewnętrzną analizę płynności strukturalnej na bazie skumulowanych urealnionych luk płynności (tj. z założeniem prawdopodobieństwa powstania przepływu środków pieniężnych). W 2018 r. wszystkie luki płynności były utrzymywane na poziomach wyraźnie przewyższających minimalne limity.

Testy warunków skrajnych w zakresie płynności przeprowadza się co najmniej raz na kwartał, aby zrozumieć profil ryzyka płynności Grupy, upewnić się, że Grupa potrafi wypełnić swoje zobowiązania na wypadek kryzysu płynności, jako wsparcie przygotowania planu awaryjnego w zakresie płynności i decyzji zarządczych.

Proces zarządzania ryzykiem płynności jest uregulowany w polityce wewnętrznej, która jest przedmiotem akceptacji Zarządu Banku.

Grupa dysponuje również procedurami awaryjnymi dla sytuacji zwiększonego ryzyka płynności - Plan Awaryjny Płynności. Plan Awaryjny Płynności ustala koncepcje, priorytety, obowiązki i konkretne środki do podjęcia na wypadek kryzysu płynności. Awaryjny Plan Płynności jest testowany i aktualizowany co najmniej raz w roku.

Więcej informacji o zarządzaniu ryzykiem płynności znajduje się w rozdziale 8 Raportu finansowego Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 r.

Ryzyko operacyjne

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym oparte jest o wdrożoną w Grupie strukturę procesową nakładającą się na tradycyjną strukturę organizacyjną. Bieżące zarządzanie poszczególnymi procesami, włączając w to zarządzanie profilem ryzyka operacyjnego procesu, powierzone jest Właścicielom Procesów, którzy raportują do wszystkich pozostałych jednostek uczestniczących w procesie zarządzania ryzykiem i są przez te jednostki wspierani.

W celu zarządzania ryzykiem nadużyć Grupa posiada w swojej strukturze specjalną jednostkę organizacyjną, której celem jest tworzenie, implementacja oraz monitorowanie realizacji polityki Banku w zakresie zarządzania tym ryzykiem we współpracy z innymi jednostkami organizacyjnymi Banku oraz zgodnie z regulacjami wewnętrznymi. Biuro Zarządzania Ryzykiem Nadużyć stanowi centrum kompetencji dla procesu zapobiegania nadużyciom.

Ryzyko braku zgodności

Brak zgodności regulacji wewnętrznych z obowiązującymi przepisami i wiążące się z tym ryzyko sankcji prawnych lub regulacyjnych, strat rzeczowych lub utraty reputacji jest jednym z obszarów zagrażających działalności bankowej. Monitorując spełnianie regulacji zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych, Banku Millennium za szczególnie istotne uważa:

- przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- zapewnienie zgodności wewnętrznych aktów normatywnych Banku Millennium z przepisami powszechnie obowiązującego prawa, a także z rekomendacjami i wytycznymi wydawanymi przez organy nadzorcze,
- przeciwdziałanie i zarządzanie konfliktami interesów,
- przestrzeganie zasad etycznych,
- ograniczanie transakcji osobistych i ochrona informacji poufnych związanych z Bankiem Millennium, instrumentami finansowymi wydanymi przez Bank, jak również informacji związanych ze sprzedażą/zakupem takich instrumentów,
- monitorowanie i zapewnienie zgodności w zakresie produktów i instrumentów finansowych objętych dyrektywą unijną MiFID II.

Bank Millennium podejmuje odpowiednie działania i stosuje właściwe środki w celu bieżącego i ciągłego śledzenia zmian zachodzących w przepisach powszechnie obowiązującego prawa oraz rekomendacjach i wytycznych wydawanych przez organy nadzorcze, zarówno krajowe jak i Unii Europejskiej.

W celu zapewnienia zgodności działania Banku z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa Departament Zapewnienia Zgodności podejmuje szereg działań takich jak: informowanie o zmianach w przepisach prawa,

dokonywanie okresowego przeglądu wszystkich obowiązujących w Banku wewnętrznych aktów normatywnych pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami i standardami, analizowanie nowych produktów i usług, dokonywanie pomiaru ryzyka braku zgodności w procesach funkcjonujących w Banku, wydawanie opinii, uczestnictwo w kluczowych projektach wdrożeniowych czy też szkolenie pracowników.

Zakres działań, jakie podejmuje Bank, generuje możliwości powstania konfliktu pomiędzy tymi działaniami a interesami Klientów. Główną zasadą Banku jest podejmowanie wszystkich racjonalnych działań w celu przeciwdziałania oraz identyfikacji konfliktu interesów pomiędzy Bankiem a jej Klientami, a także pomiędzy poszczególnymi Klientami, jak również ustanowienie zasad zapewniających, że takie konflikty nie będą miały niekorzystnego wpływu na interesy Klientów.

Grupa Banku Millennium podejmuje także odpowiednie działania w celu zapewnienia zgodnego ze standardami i z prawem postępowania dotyczącego transakcji osobistych. Działania te oraz środki mają, stosownie do okoliczności, ograniczać lub zapobiegać realizacji transakcji osobistych przez osoby powiązane (Relevant Persons) w sytuacjach mogących spowodować konflikt interesów bądź wiązać się z dostępem do informacji poufnych lub z dostępem do danych o transakcjach Klientów. Akcje Banku Millennium są dopuszczone do publicznego obrotu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Status taki wymaga szczególnej uwagi i przestrzegania obowiązku utrzymywania najwyższych standardów w zakresie przejrzystości rynków finansowych. Polityką Banku Millennium jest utrzymywanie ścisłej kontroli w zakresie ochrony przepływu Informacji Poufnych (w tym zgodnie z wymogami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 596/2014 z 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku Market Abuse Regulation MAR). W Banku obowiązuje zakaz wykorzystywania oraz ujawniania Informacji Poufnych w jakiegokolwiek formie. Nabywanie oraz zbywanie akcji Banku, praw pochodnych dotyczących akcji Banku oraz innych instrumentów finansowych z nimi powiązanych jest zakazane w okresach zamkniętych.

Stosowany przez Bank Millennium Program przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (AML/CTF) jest kompleksowym systemem identyfikacji obszarów zagrożenia, jakie niesie ze sobą przestępstwo prania pieniędzy.

Działania podjęte w ramach realizacji programu obejmują w szczególności:

- stosowanie wobec Klientów środków bezpieczeństwa finansowego uzależnionych od stopnia ryzyka oraz w oparciu o podstawową koncepcję programu, jakim jest zasada „Poznaj swojego Klienta” (KYC),
- rejestracje i raportowanie transakcji,
- typowanie transakcji podejrzanych,
- współpracę z Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej.

Bank Millennium na bieżąco dostosowuje raporty do analizy transakcji podejrzanych, uwzględniając funkcjonujące w danym okresie schematy (branże, kierunki przepływu środków finansowych, zachowania Klientów) w celu skutecznej identyfikacji i raportowania transakcji mogących mieć związek z procederem prania pieniędzy.

Wprowadzone procedury wewnętrzne, rozwiązania organizacyjne oraz programy szkoleń dla pracowników, zapewniają sprawne funkcjonowanie Programu.

Bank Millennium mając na uwadze ochronę interesów Klientów lokujących środki w produkty lub instrumenty finansowe o różnym stopniu ryzyka ściśle monitoruje zgodność tych produktów oraz procesu ich oferowania i obsługi z regulacjami wewnętrznymi oraz prawem i wytycznymi zewnętrznymi - zarówno krajowymi jak i Unijnymi.

Szczególnym programem monitorowania zgodności objęte są również kredyty konsumenckie oraz produkty ubezpieczeniowe kierowane do konsumentów.

W Banku funkcjonują mechanizmy i regulacje wewnętrzne umożliwiające zgłaszanie w sposób anonimowy naruszeń prawa oraz obowiązujących w Banku przepisów wewnętrznych i standardów etycznych (tzw. whistleblowing) do Prezesa Zarządu, a w przypadku zgłoszenia dotyczącego Członka Zarządu - do Rady Nadzorczej. Bank podda weryfikacji każde zgłoszenie, zapewniając jednocześnie zgłaszającym ochronę przed działaniami o charakterze represyjnym, dyskryminującym i niesprawiedliwym.

Do 25 maja 2018 roku Bank dostosował swoją działalność we wszystkich kluczowych obszarach do RODO. Podejście Banku jest oparte na ocenie ryzyka związanego z przetwarzaniem danych osobowych i jego wpływem na prawa i wolności podmiotów danych. W ramach projektu Bank dostosował zarówno wewnętrzne procesy przetwarzania danych, jak również zbudował nowe procesy informacyjne, które udostępnił podmiotom danych. W tym celu Bank wdrożył procesy obsługi zapytań i wniosków wynikających bezpośrednio z nowych uprawnień podmiotów danych wprowadzonych przez RODO oraz poprawił przejrzystość prezentowanych informacji o przetwarzanych danych.

IX. ZARZĄDZANIE ZASOBAMI LUDZKIMI

IX.1. Polityka personalna

Grupa Banku Millennium posiada politykę personalną określającą ogólne zasady związane z rekrutacją, oceną, rozwojem i retencją pracowników. Na podstawie tej Polityki oraz założeń biznesowych, Bank stworzył strategię Zarządzania Zasobami Ludzkimi. Strategia reguluje wszystkie obszary zarządzania zasobami ludzkimi, w tym zatrudnienia oraz wynagradzania.

Polityka personalna i bazująca na niej strategia zarządzania zasobami ludzkimi wspiera potrzeby biznesowe Grupy Banku Millennium. Działania prowadzone są w szczególności następujących obszarach:

Dalszy wzrost jakości obsługi poprzez wzmocnienie kompetencji pracowników.

Bank Millennium przykłada ogromną wagę do jakości obsługi klientów. Od 2016 roku kontynuowany jest, kompleksowy program rozwoju kompetencji pracowników bankowości detalicznej „Akademia Mistrzów”. Jego celem jest dalsza poprawa jakości usług oferowanych klientom Grupy Banku Millennium. Obejmuje on szereg warsztatów dotyczących jakości obsługi i rozumienia potrzeb klientów. Unikalną wartością tego programu jest zaangażowanie doświadczonych pracowników w przekazywanie wiedzy mniej doświadczonym kolegom i koleżankom.

Z tymi samymi założeniami realizowane są w bankowości przedsiębiorstw programy certyfikacji kompetencji doradców bankowych oraz konsultantów.

Grupa Banku Millennium zauważa i nagradza postawy pracowników prowadzące do wzrostu jakości pracy, a także optymalizacji procesów, efektywności i podejmowania wyzwań zawodowych. W 2018 roku kontynuowany był program nagród pracowniczych „Impakt”, w ramach którego pracownicy Grupy sami zgłaszają kandydatów do wyróżnienia.

Wsparcie rozwoju technologii cyfrowych poprzez pozyskiwanie pracowników o specjalistycznych kompetencjach.

Grupa Banku Millennium bazuje w swoim rozwoju na technologiach informatycznych. Są one wykorzystywane w budowie systemów obsługi klienta w oddziale oraz w bankowości elektronicznej i mobilnej. W 2018 roku Grupa Banku Millennium zwiększyła zatrudnienie w obszarze technologii cyfrowych o 18%. Pozyskiwanie talentów jest prowadzone nie tylko poprzez systematyczne działania rekrutacyjne, ale także programy eksperckie oraz współpracę z organizacjami studenckimi.

Rozwój przywództwa

W 2015 roku Grupa BM wprowadziła i systematycznie realizuje nowatorski program rozwoju przywództwa *M#leaders*. Jego celem jest budowanie postaw i wspieranie działań liderów, nie tylko w kierunku osiągania wyników, ale budowania zaufania i relacji z pracownikami. Rolą programu jest także wzmocnienie odpowiednich postaw - w tym przełamywania stereotypów i promowanie otwartości na zróżnicowane przekonania pracowników oraz kształtowanie odpowiedzialności własnej i podwładnych. Program oparty jest na takich wartościach jak rozwój osobisty, zaufanie, uczciwość, zaangażowanie w budowanie prawdziwych relacji oraz rozwijanie współpracowników. Dzięki uczestnictwu w warsztatach, menedżerowie mają możliwość nie tylko poznawać teorię przywództwa, ale przede wszystkim dzielić się doświadczeniami z innymi uczestnikami oraz wdrażać w praktyce wypracowane rozwiązania.

Od 2017 roku obowiązuje w Grupie Banku Millennium Kodeks Lidera, stanowiący przekład wartości Grupy Banku Millennium na konkretne zachowania liderów. Kodeks wskazuje jakie zachowania wspierają wartości Grupy a jakie stanowią ich naruszenie.

Budowanie przyjaznego miejsca pracy

W 2018 roku po raz kolejny rok z rzędu Bank Millennium uzyskał tytuł Solidnego Pracodawcy. Grupa Banku Millennium wspiera rozwój fizyczny i aktywności sportowe pracowników. W 2018 roku Bank Millennium współfinansował udział pracowników w wydarzeniach sportowych między innymi takich jak: „Color Run”, „Runmagedon”, „Bieg Firmowy”, „Bieg Mikołajów”, „Potop Rowerowy”, Kaszebe Runda” i „Lotto Poland Bike & Mazovia MTB Marathon”. Duża część pracowników korzysta także z kart abonamentowych na zajęcia sportowe.

Tak jak w poprzednich latach zrealizowanych zostało szereg działań wspierających wypoczynek pracowników - rodziców oraz dzieci w ramach programu „Rodzice na tak”.

Polityka różnorodności

Zgodnie z Polityką różnorodności, wprowadzoną w Grupie Banku Millennium w 2017 roku, Grupa działa z poszanowaniem godności ludzkiej i przestrzega prawa do równego traktowania bez względu na wiek, płeć, pochodzenie etniczne i narodowe, religię, wyznanie, status rodzinny, orientację seksualną, stan zdrowia, przekonania, przynależność związkową oraz inne przesłanki narażające na zachowania dyskryminacyjne

Grupa Banku Millennium uwzględnia zasadę poszanowania różnorodności w Regulaminie Pracy, Kodeksie Etycznym oraz w innych istotnych regulacjach z zakresu zarządzania zasobami ludzkim i realizuje ją w obszarach: rekrutacji i zatrudnienia, dostępu do wynagrodzeń i stanowisk, wsparcia pracowników rodziców, równego dostępu do benefitów, wsparcia osób w trudnej sytuacji życiowej, rozwoju przywództwa opartego o wartości oraz swobody wypowiedzi i otwartej komunikacji.

W Grupie Banku Millennium rozwija się wiedzę i buduje świadomość pracowników w zakresie związanym z etyką i zagadnieniami poszanowania różnorodności. Wszyscy pracownicy przechodzą obowiązkowe szkolenie z zagadnień etycznych. Dodatkowo cała kadra menedżerska obowiązkowo przechodzi szkolenie w zakresie przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w zatrudnieniu. Grupa Banku Millennium wdrożyła procedurę antymobbingową i antydyskryminacyjną. Istnieje system zgłaszania nadużyć, który jest niezależny od hierarchii służbowej.

W Banku Millennium kobiety stanowią większość zatrudnionych - blisko 70%. Ich udział w szeroko rozumianej kadrze zarządzającej Banku (począwszy od stanowiska managera placówki) wynosił około 61%. Mimo, że w ciągu ostatnich pięciu lat udział kobiet wśród pracowników wyższej kadry zarządzającej wzrósł aż o 5 punktów procentowych, są one nadal niedoreprezentowane i stanowią jedynie 28% tej grupy.

Strategia Banku, w tym np. budowanie komórek obsługi cudzoziemców pracujących w Polsce, służy również zwiększeniu różnorodności pracowników pod względem narodowości: w 2018 zatrudnionych było 40 cudzoziemców.

Struktura wiekowa pracowników jest stosunkowo zrównoważona, zatrudniane są osoby zarówno wchodzące na rynek pracy jak i osoby na końcu swojej kariery zawodowej. Największą grupę pracowników stanowią osoby pomiędzy 30 a 40 rokiem życia - 37% oraz osoby pomiędzy 40 a 50 rokiem życia - 33%.

W związku z długookresową strategią rozwoju Bank w swojej polityce zarządzania zasobami ludzkimi będzie dążył do dalszego uwzględniania różnorodności w zakresie kompetencji i doświadczenia zawodowego pracowników. Przewidywany jest wzrost zatrudnienia pracowników w obszarze nowych technologii, komunikacji i nowych strategii marketingowych posiadających różnorodne doświadczenia zawodowe.

IX.2. Zatrudnienie i koszty osobowe

Efektywność zarządzania zasobami ludzkimi jest ważnym elementem strategii Grupy Banku Millennium. Grupa monitoruje zarówno poszczególne pozycje kosztów personalnych, jak i poziom etatów, od kilku lat prowadząc politykę stabilnego poziomu zatrudnienia. Na bieżąco monitorowana i raportowana jest fluktuacja pracowników. Poziom zatrudnienia i efektywność wykorzystania zasobów są weryfikowane z udziałem odpowiednich benchmarków rynkowych.

Zatrudnienie w Grupie (w pełnych etatach)	31.12.2018	31.12.2017	Zmiana (r/r)
Bank Millennium	5 785	5 492	293
- w tym stanowiska kluczowe	138	141	-3
Spółki zależne	347	338	9
Razem Grupa Banku	6 132	5 830	302

Zatrudnienie w Grupie Banku Millennium na koniec 2018 roku osiągnęło wielkość 6 132 etatów, co oznacza wzrost w porównaniu do końca 2017 roku o 302 etatów (t.j. o 5,2%). Największym pracodawcą w Grupie jest Bank Millennium, zatrudniający na koniec 2018 roku 5 805 osób, a w pełnych etatach odpowiada to liczbie 5

785. Spółki zależne Grupy Banku Millennium zatrudniały na koniec roku łącznie 347 osobo-etaty, w tym największe znaczenie miały trzy spółki: Millennium Leasing, Millennium Dom Maklerski oraz Millennium TFI.

Zatrudnienie w Banku (w pełnych etatach)	31.12.2018	31.12.2017	Zmiana (r/r)
Placówki i sprzedaż bezpośrednia	3 759	3 678	81
Centrala	2 026	1 814	212
Razem Bank Millennium	5 785	5 492	293

Struktura zatrudnienia Banku Millennium wykazuje zdecydowaną przewagę osób zatrudnionych bezpośrednio przy sprzedaży produktów i usług bankowych, w tym przede wszystkim w 361 placówkach Banku rozrzuconych na terenie całego kraju.

Bank zwiększył zatrudnienie w obszarze technologii cyfrowych oraz w obszarach obsługi klienta i sprzedaży usług. Wzrost zatrudnienia w jednostkach wsparcia wynikał z przejęcia Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo Kredytowej „Piast” w Tychach w oparciu o decyzję KNF.

Zatrudnienie w Banku (w pełnych etatach)	31.12.2018	31.12.2017	Zmiana (r/r)
Bankowość bezpośrednia	542	504	38
Technologie cyfrowe	473	401	72
Bankowość detaliczna i przedsiębiorstw	3 217	3 174	43
Jednostki wsparcia	1 553	1 413	140
<i>W tym SKOK Piast</i>	<i>143</i>		
Razem Bank Millennium	5 785	5 492	293

Polityka wynagrodzeń Grupy Banku Millennium ma na celu zapewnienie adekwatności wynagrodzenia pracowników do aktualnie wykonywanych zadań, kompetencji i zakresu odpowiedzialności. W szczególności dużą wagę przywiązuje się do właściwego kształtowania wynagrodzenia zasadniczego. Poziomy wynagrodzeń są weryfikowane z uwzględnieniem okresowej oceny wyników pracy oraz ewentualnej ewolucji poziomu umiejętności zaangażowanych w realizację zadań organizacji. Analizowane są również informacje płacowe przedstawiane w badaniach wynagrodzeń na rynku finansowym.

Łączny poziom kosztów osobowych w Grupie Banku Millennium w 2018 oraz poprzednim roku kształtował się następująco:

Koszty osobowe (w milionach PLN)	2018	2017	Zmiana (%)
Bank Millennium	592,2	552,3	7,2%
Spółki zależne	45,9	44,2	3,8%
Razem Grupa Banku Millennium	638,1	596,5	7,0%

IX.3. Polityka wynagrodzeń

W Grupie Banku Millennium funkcjonuje wspólna „Polityka wynagrodzeń pracowników w Grupy Banku Millennium SA”, która formułuje założenia stosowane przy kształtowaniu składników wynagrodzeń stałych i zmiennych dla wszystkich pracowników Grupy. Rozszerzona Polityka zawiera zarówno zasady obowiązujące we

wcześniej funkcjonującej „Polityce wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Grupie Banku Millennium”, jak również te stosowane wobec pozostałych grup pracowników.

Dla pracowników zidentyfikowanych jako mających istotny wpływ na profil ryzyka schemat przyznawania i wypłacania premii reguluje dodatkowo dokument: „Zasady przyznawania i wypłaty zmiennych składników wynagradzania osób podejmujących ryzyko w Grupie Banku Millennium”.

Na podstawie polityki Grupy, ze względu na wymogi regulacyjne - Millennium Dom Maklerski oraz TFI Millennium opracowały własne polityki, które ściśle odnoszą się do zasad przyjętych przez Bank dla Grupy. Zgodnie z polityką główne źródło dochodów pracowników stanowi wynagrodzenie zasadnicze, wynikające z umowy o pracę. Wynagrodzenie zmienne jest dodatkowym, motywacyjnym elementem wynagrodzenia łącznego.

Wynagrodzenie zasadnicze pracownika jest kształtowane w odniesieniu do zadań realizowanych w danej jednostce organizacyjnej, zakresu odpowiedzialności, kwalifikacji, wpływu na profil ryzyka spółki oraz na podstawie analizy informacji płacowych, przedstawianych w badaniach wynagrodzeń na rynku finansowym.

W Banku odbywają się cykliczne przeglądy wynagrodzeń i stanowisk. Na podstawie oceny kondycji finansowej Grupy oraz otoczenia biznesowego, Zarząd Banku może podjąć decyzję o przyznaniu puli środków z przeznaczeniem na zmianę wynagrodzeń zasadniczych pracowników. Poziomy wynagrodzeń są weryfikowane z uwzględnieniem okresowej oceny wyników pracy, umiejętności oraz są porównywane z rynkowymi informacjami płacowymi.

Wynagrodzenie zmienne jest kształtowane w ramach zróżnicowanych systemów premiowych, których celem jest motywowanie pracowników do realizacji planów biznesowych i organizacyjnych. Systemy premiowe i kryteria oceny okresowej w Grupie Banku Millennium są dostosowane do specyfiki działania pracowników w poszczególnych obszarach Grupy. Wysokość budżetów premiowych przyznawanych na wypłaty premii jest ustalana w zależności od stopnia realizacji łącznego planu zysku netto Grupy Banku Millennium oraz w przypadku pracowników linii biznesowych - realizacji celów poszczególnych linii. Przyjęte jest założenie, że premie indywidualne, nie mogą przekroczyć 100% łącznego rocznego wynagrodzenia zasadniczego. Premie są przyznawane w ramach puli premiowej na podstawie oceny jakości pracy oraz stopnia zaangażowania w realizację postawionych pracownikom celów.

Grupa Banku Millennium przywiązuje wagę do właściwego kształtowania wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze - z zachowaniem dbałości o to, by decyzje podejmowane wobec tych osób zachęcały je do dbałości o długoterminowe dobro Banku oraz unikania nadmiernej ekspozycji na ryzyko.

Polityka wynagrodzeń dotycząca tej grupy pracowników jest bardziej szczegółowo przedstawiona w raporcie w zakresie adekwatności kapitałowej, ryzyka oraz polityki wynagrodzeń Grupy Kapitałowej Banku Millennium według stanu na 31 grudnia 2018 roku.

Indywidualne wynagrodzenie osób mających wpływ na profil ryzyka, w tym Członków Zarządu, nie może przekroczyć przyjętego procentowego poziomu referencyjnego (obecnie 100%) w odniesieniu do łącznego rocznego wynagrodzenia zasadniczego. Ponadto pula przeznaczona na zmienne składniki wynagrodzeń Członków Zarządu Banku Millennium nie może przekroczyć ustalonego przez Radę Nadzorczą udziału w skonsolidowanym zysku netto Grupy Banku Millennium (obecnie 2%).

Roczna pula premiowa dla osób zajmujących stanowiska kierownicze jest przyznawana po uprzedniej analizie sytuacji Banku w zakresie:

- osiągniętych wyników biznesowych: zysku netto, wyniku na działalności bankowej, wskaźnika kosztów do dochodów, wskaźnika zwrotu z kapitału (ROE);
- płynności: wskaźnika kredyty/depozyty, poziomu wartości aktywów płynnych;
- wskaźników adekwatności kapitałowej w odniesieniu do poziomu referencyjnego KNF

Wynagrodzenia Zarządu

Ustalanie warunków kontraktów i wynagrodzeń dla Członków Zarządu należy do kompetencji Rady Nadzorczej. Komitet Personalny przy Radzie Nadzorczej zajmuje się rozpatrywaniem spraw dotyczących zasad wynagradzania i wysokości wynagrodzeń Członków Zarządu.

Łączne wynagrodzenie Członków Zarządu składa się z części stałej i zmiennej. Część zmienną wynagrodzenia może stanowić nagroda roczna, która zależy od wyniku Banku w porównaniu do rocznego budżetu, wyniku na tle banków równieńczych oraz indywidualnej oceny Członka Zarządu przez Komitet Personalny.

Decyzje dotyczące przyznania premii Członkom Zarządu podejmuje Komitet Personalny Rady Nadzorczej po analizie wyników z uwzględnieniem kryteriów finansowych:

- wykonania zaplanowanych budżetów i wskaźników ustalonych dla zarządzanego obszaru działalności,
- porównania z konkurencyjnymi bankami podobnej wielkości,
- biznesowych kryteriów rynkowych ustalonych dla danego okresu;

oraz kryteriów niefinansowych, w szczególności:

- ogólnej jakości zarządzania w obszarze odpowiedzialności,
- skutecznego przywództwa i wkładu w rozwój Banku,
- zarządzania i nadzoru nad jednostkami w obszarze odpowiedzialności.

Członkowie Rady Nadzorczej otrzymują wyłącznie stałe wynagrodzenie za pracę w Radach i Komitetach, które jest adekwatne do pełnionej przez nich funkcji oraz skali działalności Grupy Banku Millennium.

Łączna wartość wynagrodzeń Członków Zarządu z tytułu pełnienia tej funkcji w 2018 roku wyniosła 9 713,05 tys. PLN. Dodatkowo, Członkowie Zarządu otrzymali wypłatę części nagrody rocznej za lata 2014, 2015, 2016, 2017 (w formie gotówkowej oraz akcji fantomowych) oraz świadczenia dodatkowe.

Stale wynagrodzenia Członków Zarządu za pełnienie funkcji członka Zarządu w 2018 r. (w tys. zł):

Imię i nazwisko	Okres pełnienia funkcji	Wynagrodzenie stałe
Joao Bras Jorge	01.01.2018 - 31.12.2018	2 224,55
Fernando Bicho	01.01.2018 - 31.12.2018	1 620,00
Wojciech Haase	01.01.2018 - 31.12.2018	1 320,00
Andrzej Gliński	01.01.2018 - 31.12.2018	1 320,00
Wojciech Rybak	01.01.2018 - 31.12.2018	1 320,00
Maria Campos	01.01.2018 - 20.04.2018	440,00
Antonio Pinto Junior	20.04.2018 - 31.12.2018	918,50
Jarosław Hermann	01.08.2018 - 31.12.2018	550,00

Dodatkowe świadczenia Członków Zarządu w 2018 r. (w tys. zł):

Imię i nazwisko	Okres pełnienia funkcji	Świadczenia dodatkowe
Joao Bras Jorge	01.01.2018 - 31.12.2018	1 027,23
Fernando Bicho	01.01.2018 - 31.12.2018	74,35
Wojciech Haase	01.01.2018 - 31.12.2018	13,31
Andrzej Gliński	01.01.2018 - 31.12.2018	25,07
Wojciech Rybak	01.01.2018 - 31.12.2018	3,83
Maria Campos	01.01.2018 - 20.04.2018	114,60
Antonio Pinto Junior	20.04.2018 - 31.12.2018	679,91
Jarosław Hermann	01.08.2018 - 31.12.2018	2,80

Dodatkowe świadczenia związane są głównie z kosztami pobytu zagranicznych Członków Zarządu oraz z dodatkowymi świadczeniami opieki medycznej.

Wynagrodzenie zmienne wypłacone w 2018 roku obecnym Członkom Zarządu oraz osobom, które pełniły tę funkcję w poprzednich latach (w tys. zł):

Imię i nazwisko	Wypłacone nagrody (za lata: 2014, 2015, 2016 i 2017)	
	W gotówce	W akcjach fantomowych
Joao Bras Jorge	968,40	1 084,77
Fernando Bicho	730,00	817,68
Wojciech Haase	605,00	677,73
Andrzej Gliński	538,20	603,00
Wojciech Rybak	388,10	433,28
Maria Campos	605,00	677,73
Artur Klimczak	75,60	79,39
Michał Gajewski	33,20	39,84
Julianna Boniuk-Gorzelańczyk	58,80	61,75

W okresie od 01.01.2018 do 31.12.2018 r. została utworzona rezerwa na nagrodę roczną w wysokości 8 940 tys. PLN.

Decyzja o przyznaniu wynagrodzenia zmiennego Członkom Zarządu za rok 2018 będzie podejmowana przez Komitet Personalny Rady Nadzorczej po zatwierdzeniu wyników Banku przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

Ocena Polityki

Grupa Banku Millennium prowadzi stabilną politykę wynagrodzeń. Dodatkowo w 2018 roku, w sieci detalicznej Banku wprowadzono program wspierający stabilizację kadry, gwarantujący odpowiedni poziom wynagrodzeń stałych przy spełnieniu określonych warunków.

Organ nadzorujący działalność Banku Millennium, po dokonaniu przeglądu polityki wynagradzania stwierdził, że sprzyja ona rozwojowi i bezpieczeństwu Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. a dotychczasowa praktyka zarządzania wynagrodzeniami zmiennymi odpowiada ustalonym w Polityce celom.

X. ZASADY ŁADU KORPORACYJNEGO W BANKU MILLENNIUM.

X.1. Oświadczenie dotyczące zasad ładu korporacyjnego stosowanych w 2018 roku.

Ład korporacyjny (ang. corporate governance) to zbiór reguł adresowanych do organów statutowych spółek oraz ich członków, jak również określających relacje z udziałowcami i inwestorami.

Zasadami odnoszącymi się do obszaru polskich instytucji finansowych oraz spółek giełdowych notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych (GPW) są w szczególności „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016” uchwalone przez Radę Giełdy Papierów Wartościowych, obowiązujące od 1 stycznia 2016 r., a także „Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych” przyjęte przez Komisję Nadzoru Finansowego uchwałą z dnia 22 lipca 2014 r., które obowiązują od 1 stycznia 2015 r.

Stosowanie zasad ładu korporacyjnego gwarantuje przejrzystość działania spółki i wzmacnia ochronę praw udziałowców, również w kwestiach, które nie są uregulowane przez powszechnie obowiązujące przepisy prawa.

Pełny tekst dokumentu „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016” udostępniony jest na stronie internetowej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie pod adresem internetowym https://www.gpw.pl/pub/GPW/files/PDF/GPW_1015_17_DOBRE_PRAKTYKI_v2.pdf oraz na stronie internetowej Banku pod adresem <https://www.bankmillennium.pl/o-banku/wladze-banku-i-lad-korporacyjny>

Najważniejszą zasadą Dobrych Praktyk jest formuła „*comply or explain*”, czyli „stosuj lub wyjaśnij”, która oznacza, że spółka zobowiązana jest do stosowania zawartych w dokumencie zasad. Natomiast, w sytuacji odstępstwa od zastosowania danej reguły, spółka zobowiązana jest do wyjaśnienia przyczyn takiego postępowania oraz upublicznienia w formie raportu tego faktu za pośrednictwem Elektronicznej Bazy Informacji GPW.

Podobnie jak w poprzednich latach, tak i w 2018 roku, Bank przestrzegał zasad zawartych w zbiorze Dobrych Praktyk. W zakresie Rekomendacji IV.R.2 pkt 2 i 3, przewidującej umożliwienie akcjonariuszom udziału w Walnym Zgromadzeniu (dalej także „WZ”) przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, poprzez zapewnienie dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym, w ramach której akcjonariusze mogą wypowiadać się w toku Walnego Zgromadzenia, przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad Walnego Zgromadzenia oraz wykonywać, osobiście lub przez pełnomocnika, prawo głosu w toku posiedzeń - w ocenie Banku - realizacja przywołanej reguły w trakcie obrad Walnego Zgromadzenia niesie za sobą zagrożenia natury technicznej oraz prawnej dla prawidłowego i sprawnego przeprowadzania obrad Walnego Zgromadzenia. Uniknięcie wspomnianych zagrożeń stanowi większą wartość dla akcjonariuszy, niż realizacja zapisanej w części IV, Rekomendacji IV.R.2, pkt 2 Dobrych Praktyk. Bank, podobnie jak to czynił już od 2008 r., zapewnia transmisję internetową obrad WZ w czasie rzeczywistym, zgodnie z wymogiem określonym w części IV, Rekomendacji IV.R.2 pkt 1 Dobrych Praktyk. Jednocześnie Bank nie wyklucza możliwości zapewnienia akcjonariuszom dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym w toku obrad WZ w przyszłości, w przypadku zmiany okoliczności faktycznych lub prawnych.

Kierując się regułą przejrzystości swoich działań w układaniu relacji korporacyjnych i inwestorskich oraz najwyższą jakością komunikacji z akcjonariuszami, Bank przestrzegał w 2018 r. zasad Dobrych Praktyk. Potwierdzeniem stosowania zawartych w Dobrych Praktykach rekomendacji jest opublikowany na stronie internetowej Banku dokument „Informacja na temat stanu stosowania przez spółkę rekomendacji i zasad zawartych w Zbiorze Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016”.

Bank, jako instytucja finansowa, podlega od początku 2015 r. także wymienionym na wstępie „Zasadom Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych”, które dostępne są na stronie internetowej KNF pod adresem: https://www.knf.gov.pl/dla_ryнку/regulacje_i_praktyka/zasady_ladu_korporacyjnego?articleId=4888_0&p_id=18 oraz na stronie internetowej Banku pod adresem: <https://www.bankmillennium.pl/o-banku/wladze-banku-i-lad-korporacyjny>.

Zarząd i Rada Nadzorcza Banku podjęły uchwały o stosowaniu tych Zasad, z wyjątkiem określonych w:

- 1) § 8 ust. 4 - zasady nakazujące zapewnienie możliwości elektronicznego aktywnego udziału w posiedzeniu organu stanowiącego,
- 2) § 16 ust. 1 oraz § 24 ust. 1 - zasad dotyczących odbywania posiedzeń organów Banku (Zarządu i Rady Nadzorczej) w języku polskim.

W nawiązaniu do braku możliwości elektronicznego aktywnego udziału w posiedzeniu Walnego Zgromadzenia, stanowisko Zarządu Banku i Rady Nadzorczej stanowi powtórzenie oświadczenia wyrażonego wobec zasady istniejącej w Dobrych Praktykach - wskazanej powyżej.

Znajomość języka angielskiego przez członków Zarządu Banku umożliwia całkowite wzajemne zrozumienie oraz właściwy poziom komunikacji w trakcie posiedzeń. Natomiast stosowana w praktyce zasada prowadzenia obrad

Rady Nadzorczej Banku zarówno w języku polskim, jak i w języku angielskim, przy zapewnieniu niezbędnej pomocy tłumacza, również zapewnia wzajemne zrozumienie i właściwy poziom komunikacji.

Walne Zgromadzenie, w uchwale podjętej dnia 21 maja 2015 r., wyraziło pozytywną opinię wobec stanowiska Zarządu i Rady Nadzorczej Banku o zakresie stosowania Zasad. Jednocześnie WZ, w przedmiotowej uchwale, w odniesieniu do zasad skierowanych do akcjonariuszy stwierdziło, iż stoi na stanowisku, że ich wykonywanie powinno mieścić się w ramach bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa, zaś ilekroć Zarząd lub Rada Nadzorcza Banku, działając w ramach swych kompetencji, wystąpią w kwestiach objętych tymi zasadami, wnosząc o rozważenie określonych kwestii przez WZ, to wówczas zostaną one rozpatrzone z uwzględnieniem okoliczności takiego wystąpienia. W kolejnych latach WZ przyjmowały ocenę stosowania Zasad oraz ocenę sposobu wypełniania obowiązków informacyjnych dotyczących stosowania Dobrych Praktyk. Podobnie w 2018 roku WZ, w uchwale podjętej dnia 26 marca 2018 r., zaakceptowało ocenę stosowania Zasad oraz ocenę sposobu wypełniania obowiązków informacyjnych dotyczących stosowania Dobrych Praktyk, dokonane przez Radę Nadzorczą w Sprawozdaniu z działalności Rady Nadzorczej Banku Millennium S.A. w 2017 r. Rada Nadzorcza Banku Uchwałą Nr 2/2018 z dnia 1 lutego 2018 r. stwierdziła, że Bank właściwie realizował Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych uchwalone przez Komisję Nadzoru Finansowego.

W okresie sprawozdawczym Bank po raz jedenasty z rzędu (począwszy od 2008 roku) został zaliczony w poczet spółek RESPECT Index GPW - pierwszego w Europie Środkowo-Wschodniej indeksu spółek społecznie odpowiedzialnych. W toku edycji 2018 r. Indeks objął 31 spółek spośród wszystkich notowanych na GPW. Przedsiębiorstwa objęte Indeksami działają zgodnie z najlepszymi standardami zarządzania w zakresie ładu korporacyjnego, informacyjnego i relacji z inwestorami, z uwzględnieniem czynników ekologicznych, społecznych i pracowniczych.

X.2. Akcjonariat i Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy

Walne Zgromadzenie jest najwyższym organem władz Banku. Działa w szczególności na podstawie Kodeksu spółek handlowych oraz Prawa bankowego, a także wewnętrznych regulacji Banku, tj. Statutu i Regulaminu Walnego Zgromadzenia. Statut Banku i Regulamin WZ dostępne są na stronach internetowych Banku w zakładce „O Banku > Władze banku i ład korporacyjny”. Link do strony internetowej <https://www.bankmillennium.pl/o-banku/wladze-banku-i-lad-korporacyjny>. W dokumentach tych opisany jest szczegółowo sposób działania Walnego Zgromadzenia oraz zakres jego kompetencji, a także uprawnienia akcjonariuszy w toku obrad Walnego Zgromadzenia. Do kompetencji Walnego Zgromadzenia należy między innymi zmiana Statutu, w tym zmiana wysokości kapitału zakładowego.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. kapitał zakładowy Banku wynosił 1 213 116 777 zł i dzielił się na 1 213 116 777 akcji o wartości nominalnej 1 zł każda. W okresie sprawozdawczym nie były dokonywane konwersje akcji z imiennych na okaziciela. Poniżej przedstawiona jest informacja, zgodnie z danymi będącymi w posiadaniu Banku, o akcjonariuszach posiadających bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji wraz ze wskazaniem liczby posiadanych przez te podmioty akcji, ich udziału w kapitale zakładowym i w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Z uwagi na fakt, że Bank jest spółką publiczną, której akcje znajdują się w obrocie na Giełdzie Papierów Wartościowych, Bank nie posiada szczegółowych informacji na temat struktury akcjonariatu, posiadającego mniej niż 5% udziału w kapitale zakładowym. Według dostępnych informacji na dzień 31 grudnia 2018 r., Bank posiadał czterech akcjonariuszy, posiadających ponad 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu.

Banco Comercial Portugues S.A., największy prywatny bank portugalski, posiada jako strategiczny inwestor 50,10% wszystkich akcji Banku. Znaczącymi akcjonariuszami Banku są również: Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny (d. ING OFE), który na dzień 31 grudnia 2018 r. posiadał 8,66% akcji Banku, Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień”, który na dzień 31 grudnia 2018 r. posiadał 6,29% akcji Banku oraz AVIVA Otwarty Fundusz Emerytalny AVIVA Santander (d. Aviva OFE BZ WBK) posiadający 5,61% akcji Banku.

Pozostałe akcje, czyli 29,34% kapitału akcyjnego, są rozproszone wśród akcjonariatu polskiego i zagranicznego o charakterze instytucjonalnym i indywidualnym.

Skład akcjonariatu Banku według stanu na 31 grudnia 2018 r.

Akcjonariusz	Ilość akcji	% udział w kapitale zakładowym	Ilość głosów	% udział w głosach na WZ
Banco Comercial Portugues S.A.	607 771 505	50,10	607 771 505	50,10
Nationale-Nederlanden OFE	105 018 325	8,66	105 018 325	8,66
Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień”	76 301 553	6,29	76 301 553	6,29
AVIVA Otwarty Fundusz Emerytalny AVIVA Santander	68 043 397	5,61	68 043 397	5,61

Skład akcjonariatu Banku według stanu na 31 grudnia 2017 r.

Akcjonariusz	Ilość akcji	% udział w kapitale zakładowym	Ilość głosów	% udział w głosach na WZ
Banco Comercial Portugues S.A.	607 771 505	50,10	607 771 505	50,10
Nationale-Nederlanden OFE	109 020 881	8,99	109 020 881	8,99
AVIVA Otwarty Fundusz Emerytalny AVIVA BZ WBK	66 018 868	5,44	68 018 868	5,44

Dane zawarte w tabelach ustalone zostały według zasad opisanych poniżej. W zakresie dotyczącym Banco Comercial Portugues S.A. (BCP), są to dane zebrane w związku z rejestracją akcjonariuszy uprawnionych do wzięcia udziału w Walnych Zgromadzeniach Banku zwołanych odpowiednio na dzień 26 marca 2018 r. oraz 31 marca 2017 r.

Natomiast, w zakresie dotyczącym Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny i Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva Santander, liczba akcji i ich udział w kapitale zakładowym Banku zostały obliczone na podstawie Rocznej struktury aktywów wyżej wskazanych Funduszy według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku i 29 grudnia 2017 r. (ogłoszonej na stronach internetowych odpowiednio: www.nn.pl i www.aviva.pl).

Dane dotyczące Otwartego Funduszu Emerytalnego PZU „Złota Jesień”, zostały obliczone na podstawie Rocznej struktury aktywów Funduszu według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. (ogłoszonej na stronie internetowej www.pzu.pl).

Dla dokonania wymienionych kalkulacji założono średni kurs ważony wolumenem (VWAP) akcji Banku: dla roku 2018 w wysokości 8,8258 PLN, a dla roku 2017 w wysokości 8,9053 PLN.

Banco Comercial Portugues S.A., jako akcjonariusz większościowy, wykonuje prawa akcjonariusza określone w ustawie z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (KSH) oraz w Statucie Banku. BCP posiada kontrolę korporacyjną nad Bankiem. Dzięki posiadaniu większości głosów na Walnym Zgromadzeniu może wywierać decydujący wpływ na decyzje w zakresie najważniejszych spraw korporacyjnych, takich jak zmiana Statutu Banku, emisja nowych akcji Banku, obniżenie kapitału zakładowego Banku, emisja obligacji zamiennych, wypłata dywidendy i inne czynności, które zgodnie z KSH wymagają zwykłej albo kwalifikowanej większości głosów na WZ. BCP posiada również wystarczającą liczbę głosów dla powoływania wszystkich członków Rady Nadzorczej, która z kolei powołuje członków Zarządu. W związku z powyższymi uprawnieniami korporacyjnymi, BCP ma zdolność do sprawowania znaczącej kontroli nad działalnością Banku.

Bankowi nie są znane żadne umowy zawarte pomiędzy akcjonariuszami dotyczące wzajemnej współpracy, jak również Bank nie posiada wiedzy na temat jakichkolwiek umów, które mogą w przyszłości powodować zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

Akcjonariusze Banku swoje uprawnienia korporacyjne wykonują w sposób i w granicach wyznaczonych przez przepisy powszechnie obowiązujące, Statut Banku oraz Regulamin Walnego Zgromadzenia. Każda akcja Banku daje prawo do jednego głosu, z zastrzeżeniem, że akcje imienne założycielskie w aktualnej liczbie 61.800 sztuk, są uprzywilejowane w ten sposób, że jedna akcja daje prawo do dwóch głosów na Walnym Zgromadzeniu. Akcje imienne założycielskie stanowiły łącznie 0,0051% kapitału zakładowego Banku oraz 0,0102% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu według stanu na 31 grudnia 2018 r.

Ograniczeniom w zbywaniu podlegają akcje założycielskie w ten sposób, że zbycie ich za zgodą co najmniej trzech czwartych założycieli innym założycielom nie powoduje utraty ich uprzywilejowania. Zbycie akcji imiennych założycielskich w pozostałych przypadkach powoduje utratę ich uprzywilejowania. Nie istnieją ograniczenia w wykonywaniu prawa głosu z akcji Banku oraz żaden z posiadaczy papierów wartościowych wyemitowanych przez Bank nie posiada specjalnych uprawnień kontrolnych wobec Banku.

Akcje Banku notowane są na Giełdzie Papierów Wartościowych od 13 sierpnia 1992 r., jako pierwsze wśród wszystkich banków. Obecnie w obrocie giełdowym notowanych jest 1 213 008 737 akcji o kodzie ISIN PLBIG0000016 (symbol GPW: MIL; Reuters: MILP.WA; Bloomberg: MIL PW).

W posiadaniu akcjonariuszy jest 108.040 akcji imiennych, z czego 61.800 akcji to akcje założycielskie uprzywilejowane (prawo do dwóch głosów na Walnym Zgromadzeniu). Łączna liczba akcji Banku Millennium wynosi więc 1.213.116.777 sztuk, natomiast łączna liczba głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy wynosi 1.213.178.577.

X.3. Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Banku. Działa na podstawie przepisów prawa, w tym Statutu Banku, uchwał WZ oraz Regulaminu Rady dostępnego na stronie internetowej Banku w zakładce „O Banku > Władze banku i ład korporacyjny”.

Rada Nadzorcza zwoływana jest w cyklach kwartalnych oraz w przypadku zaistnienia takiej potrzeby. Do kompetencji Rady należy w szczególności powoływanie i odwoływanie członków Zarządu Banku (zwykłą większością głosów) oraz ustalanie zasad ich wynagradzania. Uchwały podejmowane są zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy jej członków. W razie równości głosów przeważa głos Przewodniczącego Rady Nadzorczej.

Rada Nadzorcza Banku składa się przynajmniej z pięciu członków, z których co najmniej połowa, w tym jej przewodniczący, legitymuje się obywatelstwem polskim. Członkowie Rady Nadzorczej powoływani są przez WZ na 3-letnią kadencję.

Skład osobowy Rady Nadzorczej w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 26 marca 2018 r. prezentował się następująco:

- 1) Bogusław Kott - Przewodniczący Rady Nadzorczej
- 2) Nuno Manuel da Silva Amado - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
- 3) Dariusz Rosati - Wiceprzewodniczący i Sekretarz Rady Nadzorczej
- 4) Julianna Boniuk-Gorzelańczyk - Członek Rady Nadzorczej
- 5) Miguel de Campos Pereira de Bragança - Członek Rady Nadzorczej
- 6) Agnieszka Hryniewicz-Bieniek - Członek Rady Nadzorczej
- 7) Anna Jakubowski - Członek Rady Nadzorczej
- 8) Grzegorz Jędryś - Członek Rady Nadzorczej
- 9) Andrzej Koźmiński - Członek Rady Nadzorczej
- 10) Miguel Maya Dias Pinheiro - Członek Rady Nadzorczej
- 11) Rui Manuel da Silva Teixeira - Członek Rady Nadzorczej

W dniu 26 marca 2018 r. WZ udzieliło absolutorium wszystkim członkom Rady Nadzorczej, sprawującym swoje funkcje w 2017 r., z wykonania przez nich obowiązków w roku obrotowym 2017 r.

Ponadto, Walne Zgromadzenie Banku ustaliło, że Rada Nadzorcza składać się będzie z 12 członków oraz dokonano wyboru składu Rady na nową kadencję. W związku z tym, skład osobowy Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2018 r. przedstawiał się następująco:

1. Bogusław Kott - Przewodniczący Rady Nadzorczej

Pan Bogusław Kott jest absolwentem Wydziału Handlu Zagranicznego SGPiS (obecnie SGH) w Warszawie, wieloletnim pracownikiem Ministerstwa Finansów, specjalistą w zakresie finansowania handlu zagranicznego.

Jest współzałożycielem i współorganizatorem Banku Millennium S.A. i od momentu jego powstania w roku 1989 do dnia 24 października 2013 r. był Prezesem jego Zarządu.

Od dnia 24 października 2013 r. pełni funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej Banku Millennium S.A.

Pan Bogusław Kott jest, od 1994 r., członkiem Polskiej Rady Biznesu. W okresie od dnia 16 czerwca 2014 r. do dnia 2 października 2018 r., był członkiem Rady Nadzorczej Yareal Polska Sp. z o.o. Od dnia 1 września 2018 r. pełni funkcję członka Rady Powierniczej Akademii Leona Koźmińskiego.

2. Nuno Manuel da Silva Amado - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej

Pan Nuno Manuel da Silva Amado, absolwent Wydziału Organizacji i Zarządzania Firmami ISCTE (Instituto Superior de Ciencias do Trabalho e da Empresa) oraz Zaawansowanego Programu Zarządzania w INSEAD (Francja).

Od roku 1980 pracował w firmach doradczych (KPMG) i bankach międzynarodowych (Citibank i Deutsche Bank), w tym w latach 2006 - 2012 był Prezesem Zarządu oraz Wiceprzewodniczącym Rady Dyrektorów Banco Santander Totta (Portugalia). W latach 2012 - 2018 był Przewodniczącym Komitetu Wykonawczego (CEO) i Wiceprzewodniczącym Rady Dyrektorów Banco Comercial Portugues (BCP), Portugalia. Od lipca 2018 r. jest Przewodniczącym Rady Dyrektorów BCP.

Od 20 kwietnia 2012 r. Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Banku Millennium S.A.

3. Dariusz Rosati - Wiceprzewodniczący i Sekretarz Rady Nadzorczej

Pan Dariusz Rosati jest absolwentem Wydziału Handlu Zagranicznego SGPiS (obecnie SGH) w Warszawie. Profesor doktor habilitowany nauk ekonomicznych na stanowisku Profesora zwyczajnego w Zakładzie Unii Europejskiej Instytutu Handlu Zagranicznego i Studiów Europejskich SGH.

W latach 1978 - 1979 konsultant w Citibank w Nowym Jorku. W latach 1985 - 1986 oraz 1987 - 1988 Dyrektor Instytutu Gospodarki Światowej w SGH, którego był założycielem.

W latach 1986 - 1987 stypendysta Fulbrighta na Uniwersytecie Princeton w USA. W latach 1988 - 1991 Dyrektor Instytutu Koniunktur i Cen Handlu Zagranicznego. Od 1990 roku Profesor nauk ekonomicznych w SGH. W latach 1991 - 1995 pracował w Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ w Genewie jako szef Sekcji Krajów Europy Środkowo-Wschodniej. W latach 1995 - 1997 Minister Spraw Zagranicznych RP. W latach 1978 - 1991 konsultant UNIDO i członek wielu misji w krajach rozwijających się. W latach 1988 - 1991 był wielokrotnie ekspertem Banku Światowego, Instytutu Badań nad Rozwojem Gospodarczym ONZ (WIDER), Międzynarodowej Organizacji Pracy i Komisji Wspólnot Europejskich. Członek Komisji ds. Reformy Gospodarczej (1987 - 1989), społecznego zespołu doradców ekonomicznych Premiera RP (1988 - 1989), Rady Strategii Społeczno-Gospodarczej przy Radzie Ministrów (1994 - 1998). Od 1997 r. Członek Komitetu Nauk Ekonomicznych Polskiej Akademii Nauk. W latach 1998 - 2004 Członek Rady Polityki Pieniężnej przy NBP, a w latach 2001 - 2004 Członek Zespołu Doradców Ekonomicznych Przewodniczącego Komisji Europejskiej. W latach 2003 - 2005 Rektor Wyższej Szkoły Handlu i Prawa im. Ryszarda Łazarskiego w Warszawie. W latach 2004 - 2009 oraz obecnie (wybrany w 2014 r.) poseł do Parlamentu Europejskiego. Poseł na Sejm RP VII kadencji - pełnił funkcję Przewodniczącego Komisji Finansów Publicznych. Autor ponad 200 prac naukowych i publicystycznych, w tym pięciu książek o tematyce związanej z polityką gospodarczą.

Od 27 maja 2004 r. Członek Rady Nadzorczej Banku Millennium S.A.

4. Miguel de Campos Pereira de Bragança - Członek Rady Nadzorczej

Pan Miguel de Campos Pereira de Bragança, absolwent Wydziału Zarządzania i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Portugalii oraz MBA INSEAD (Francja).

Od roku 1989 pracował w bankach w Portugalii, Brazylii, Wielkiej Brytanii. W latach 2008-2012 Dyrektor odpowiedzialny za finanse, księgowość i kontrolę, obszar marketingu i produktów w Banco Santander Totta i Banco Santander de Negocios (Portugalia). Od roku 2012 Członek Rady Dyrektorów i Wiceprezes Zarządu Banco Comercial Portugues (BCP), Portugalia.

Od 20 kwietnia 2012 r. Członek Rady Nadzorczej Banku Millennium S.A.

5. Agnieszka Hryniewicz-Bieniek - Członek Rady Nadzorczej (członek niezależny)

Pani Agnieszka Hryniewicz-Bieniek ukończyła studia ekonomiczne w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie oraz studia podyplomowe z zakresu Public Relations, także w SGH.

Swoją karierę zawodową związała z obszarem nowych technologii, a także marketingiem i sprzedażą w korporacjach międzynarodowych. Jej kilkunastoletnie doświadczenie marketingowe obejmuje szereg branż: produkty szybkozbywalne (Johnson&Johnson), telekomunikacja (Deutsche Telekom), wydawnictwo

(Gruner&Jahr) oraz branża rozrywkowa (Disney). W roku 2008 podjęła pracę w Google i obecnie nadzoruje obszar strategii i biznesu spółki w Polsce, jako Country Director. Głównym obszarem jej odpowiedzialności jest zarządzania biznesem reklamowym Google w Polsce w zakresie wszelkich produktów i kanałów oraz bezpośrednie prowadzenie relacji z kluczowymi klientami i partnerami. W październiku 2018 r. objęła również dodatkową funkcję Head of Google for Startups w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej.

Pani A. Hryniewicz-Bieniek jest członkiem Komisji Doradczej „Leadership Academy for Poland”. Aktywnie wspiera kobiety w nowych technologiach, jako mentorka i coach dla przyszłych liderki biznesu.

Od 21 maja 2015 r. Członek Rady Nadzorczej Banku Millennium S.A.

6. Anna Jakubowski - Członek Rady Nadzorczej (członek niezależny)

Pani Anna Jakubowski ukończyła studia w zakresie Business Administration (1990) na uniwersytecie Wilfrid Laurier University w Waterloo, w prowincji Ontario, w Kanadzie.

Jej kariera zawodowa rozpoczęła się w Procter & Gamble (P&G) Canada (1991 - 1993), gdzie pracowała, jako National Account Manager. W latach 1993 - 1998 zajmowała różne stanowiska, poczynając od Pharmacy Channel Manager, do Trade Marketing Manager oraz Area Sales Manager w P&G Polska. W roku 1998 objęła stanowisko Regional Customer Business Development Manager w firmie P&G - Europa Środkowowschodnia, z kolei w okresie 1999 - 2007 pracowała, jako New Business Development Manager oraz (od 2002 r.) jako Strategy, Business Development Director w P&G Europa Zachodnia. Kontynuowała karierę zawodową w Szwajcarii w P&G Fabric Care (2007 - 2011) jako Associate Director: Marketing. W latach 2011 - 2016 związała się zawodowo z firmą Coca-Cola, gdzie zajmowała następujące stanowiska: International Group Marketing/Strategy Director w Coca-Cola Hellenic Bottling Company (2011 - 2013), Business Capability Director w The Coca-Cola Company (2013) oraz w latach 2013 - 2016 Członek Zarządu - Dyrektor Zarządzający w Coca-Cola Poland Services Sp z o.o. oraz Franchise General Manager na Polskę i kraje bałtyckie w The Coca-Cola Company, Członek Zarządu w Multivita Sp. z o. o., Członek Zarządu - Dyrektor Zarządzający w Coca-Cola Balti Jookide AS. Od stycznia 2018 r. zajmuje stanowisko Dyrektora Generalnego na Polskę i kraje bałtyckie w firmie Marie Brizard Wine & Spirits Sp. z o.o.

Była także zaangażowana w działalność następujących organizacji i stowarzyszeń: Women's International Networking Leadership Forum - Rada Doradców (2004 - 2012), Organization of Women in International Trade - Rada Dyrektorów (2005 - 2010) oraz w roku 2008, jako Wiceprezes Wykonawczy, a w roku 2009 jako Prezes w organizacji Geneva Women in International Trade, jako Prezes (2005 - 2010), w latach 2015 - 2016 pełniła również funkcję Członka Rady Dyrektorów Amerykańskiej Izby Handlowej w Polsce. Obecnie jest Członkiem Zarządu Międzynarodowego Stowarzyszenia Reklamy (IAA) w Polsce, Członkiem - Patronem Polsko - Kanadyjskiej Izby Gospodarczej oraz Doradcą i Mentorem w Global Shapers - Mentor4Starters program.

W roku 2011 zdobyła nagrodę TIAW - The World of Difference 100 Award (Nagroda w uznaniu za działania mające na celu umacniania pozycji ekonomicznej kobiet), a w roku 2016 nagrodę Woman of Charisma: Business & Social Enterprise Award (Polska).

Od 21 maja 2015 r. Członek Rady Nadzorczej Banku Millennium S.A.

7. Grzegorz Jędrzy - Członek Rady Nadzorczej (członek niezależny)

Pan Grzegorz Jędrzy jest absolwentem Wydziału Ekonomiki Produkcji Szkoły Głównej Handlowej (SGH) oraz studiów podyplomowych z zakresu Strategicznego Zarządzania Marketingowego SGH i z zakresu pośrednictwa i obrotu nieruchomości. Ponadto, był słuchaczem wielu kursów i szkoleń, m.in. dla kandydatów na członków rad nadzorczych spółek Skarbu Państwa (2008 r.).

Karierę zawodową rozpoczął w 1994 r. w Biurze Projektu Finansowania Budownictwa Mieszkaniowego/PADCO - wspólny program Rządu Polskiego i USAID. W 1996 r. pracował jako Kierownik Zespołu ds. Finansowania Inwestycji Budowlanych w Polsko-Amerykańskim Banku Hipotecznym S.A. W latach 1997 - 1999 był zatrudniony w Jedenastym Narodowym Funduszu Inwestycyjnym S.A., początkowo jako Analityk Inwestycyjny, a następnie Dyrektor Projektów. Od roku 1999 do roku 2005 był Dyrektorem Inwestycyjnym w Trinity Management Sp. z o.o. - firmie zarządzającej majątkiem Jupiter NFI S.A. oraz Pekao Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o. W latach 1997 - 2005 był członkiem Rad Nadzorczych wielu spółek. Począwszy od 2005 r. jest Dyrektorem Przedstawicielstwa w Polsce Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności.

Od dnia 11 kwietnia 2013 r. Członek Rady Nadzorczej Banku Millennium S.A.

8. Andrzej Koźmiński - Członek Rady Nadzorczej

Pan Andrzej Koźmiński ukończył studia ekonomiczne w Szkole Głównej Planowania i Statystyki (obecnie Szkoła Główna Handlowa) w 1963 r., a w 1964 r. studia socjologiczne na Uniwersytecie Warszawskim.

Członek korespondent PAN, przez osiemnaście lat Rektor Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie, obecnie jej Prezydent, Przewodniczący Rady Powierniczej ALK, Prezes Zarządu Międzynarodowej Szkoły Zarządzania S.A., kierownik Centrum Interdyscyplinarnego ALK, kierownik Katedry Zarządzania do 2014 r. W latach 1981 - 1987 Dziekan Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, a w latach 1991 - 1996 Dyrektor Międzynarodowego Centrum Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego. W okresie 1990 - 1996 wykładowca University of California Los Angeles, zapraszany co roku na semestr. W latach 1982 - 1989 wykładowca Uniwersytetu w Orleanie we Francji. Visiting professor w wielu innych renomowanych uczelniach zagranicznych. Profesor nauk ekonomicznych specjalności „organizacja i zarządzanie”, opublikował ponad 400 prac naukowych z tej dziedziny w wielu językach, w tym 50 książek. Jest w wyboru członkiem International Academy of Management, Academie Europeene i Academie des Sciences Commerciales w Paryżu oraz Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Honorowy Wiceprezydent Central and East European Management Development Association (CEEMAN), do 2008 r. członek Komisji Akredytacyjnej European Foundation for Management Development (EFMD) z siedzibą w Brukseli oraz członek komitetu międzynarodowego American Association of Collegiate Schools of Business (AACSB). Członek Rady Naukowej UNESCO CEPES (European Center for Higher Education in Bucharest). Członek prezydium Komitetu Nauk Organizacji i Zarządzania PAN. Od 2012 r. Przewodniczący Rady Naukowej w Ośrodku Przetwarzania Informacji OPI przy Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, od 2009 r. członek Rady Arbitrów przy Krajowej Izbie Gospodarczej oraz członek Rady Programowej w Fundacji Bankowej im. Leopolda Kronenberga, w latach 2014 - 2018 Przewodniczący Zespołu Identyfikującego Członków Rady Narodowego Centrum Nauki MNiSW. W maju 2015 r. otrzymał tytuł Doktora Honoris Causa Uniwersytetu Szczecińskiego, a w grudniu 2017 r. tytuł doktora Honoris Causa przez ESCP Europe Board of Governors w Paryżu.

Od 1 sierpnia 2000 r. Członek Rady Nadzorczej Banku Millennium S.A.

9. Alojzy Nowak - Członek Rady Nadzorczej (członek niezależny)

Alojzy Nowak, w 1984 r. ukończył studia magisterskie w SGPiS (obecnie Szkoła Główna Handlowa w Warszawie); w 1991 r. uzyskał tytuł doktora, a w 1995 r. - doktora habilitowanego; oraz w 1992 r. studiował ekonomię na University of Illinois w Urbana-Champaign, USA; w 1993 r. studia w zakresie bankowości, finansów i rynków kapitałowych na Uniwersytecie w Exeter w Wielkiej Brytanii; w 1996 r. studia w zakresie ekonomii na Free University of Berlin, a w 1997 r. studia w zakresie International Economics at RUCA. W 2002 r. uzyskał tytuł profesora nauk ekonomicznych.

Jest laureatem wielu nagród i wyróżnień, m.in. Nagrody Rektora za osiągnięcia naukowe (corocznie od 1997 r.), Nagrody Ministra Edukacji za książkę pt.: "Integracja europejska. Szansa dla Polski?" oraz książkę pt. „Banki a gospodarstwa domowe - dynamika rozwoju”. Uczestniczył także w licznych organizacjach naukowych i radach programowych czasopism, m.in. jako członek kolegium redakcyjnego "Foundations of Management", redaktor naczelny "Journal of Interdisciplinary Economics", "Yearbook on Polish European Studies" oraz "Mazovia Regional Studies"; członek Rady Programowej "Gazeta Bankowa"; recenzent PWE SA Warszawa. Wieloletni członek Kapituły Godła "Teraz Polska" oraz członek Rady Naukowej „Studia Europejskie”.

Wiedzę i doświadczenie zdobywał pracując, m.in. jako: kierownik Zakładu Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, kierownik Katedry Gospodarki Narodowej na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, dyrektor Centrum Europejskiego Uniwersytetu Warszawskiego, prodziekan Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego ds. Współpracy z Zagranicą, dziekan Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego oraz prorektor ds. Badań Naukowych i Współpracy Uniwersytetu Warszawskiego. Poza UW wykladał we Francji, Wielkiej Brytanii, USA, Rosji, Chinach i w Korei.

Ponadto, pełnił funkcje: doradcy premiera, doradcy Ministra Rolnictwa, prezesa Akademickiego Związku Sportowego w Polsce, jak również na Uniwersytecie Warszawskim, członka komitetu doradczego NewConnect przy Zarządzie Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., członka Rady Fundacji Narodowego Banku Polskiego, przewodniczącego Rady Naukowej Narodowego Banku Polskiego.

Na przestrzeni lat członek rad nadzorczych, w tym m.in. PZU S.A., PTE WARTA S.A., PKO BP S.A., JSW S.A., Przewodniczący i Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej EUROLOT S.A.

Jest członkiem Narodowej Rady Rozwoju, powołanym w jej skład przez Prezydenta Andrzeja Dudę. Od grudnia 2018 r. jest członkiem Rady Naukowej Instytutu Nowej Ekonomii Strukturalnej na Uniwersytecie w Pekinie, gdzie zasiada w gronie 22 wybitnych naukowców z całego świata, w tym 4 laureatów Nagrody Nobla z dziedziny nauk ekonomicznych.

Od 26 marca 2018 r. Członek Rady Nadzorczej Banku Millennium S.A.

10. José Miguel Bensliman Schorch da Silva Pessanha - Członek Rady Nadzorczej

José Miguel Bensliman Schorch da Silva Pessanha, uzyskał tytuł magistra ekonomii na Université Catholique de Louvain oraz magistra Badań Operacyjnych (w części akademickiej) na Instituto Superior Técnico, legitymuje się również tytułem licencjata z ekonomii na Universidade Católica Portuguesa. Uczęszczał do PADE (Program dla Wyższej Kadry Kierowniczej Przedsiębiorstw) na Associação de Estudos Superiores de Empresa (AESE), uczestniczył w Programie Eureka w INSEAD, był stażystą Invotan (NATO) a także uzyskał staż, powiązany z nagrodą „Award Joseph Bech”, przyznawaną przez Rząd Luksemburga za zaangażowanie na rzecz Unii Europejskiej.

W latach 1982 - 1989 pracował jako doradca usług finansowych w Banco Português do Atlântico, Banco Nacional Ultramarino, Banco Espírito Santo, Manufacturers Hannover Trust. W okresie 1982 - 1995 był wykładowcą, odpowiedzialnym za kierunki Statystyki I i II oraz Ekonometrii na Universidade Católica Portuguesa. Był odpowiedzialny za obszary kontroli ryzyka, zarządzania aktywami i pasywami, badania rynków finansowych oraz rynków kapitałowych w Pionie Finansowym w Banco Português do Atlântico, S.A. w latach 1989 - 1995 oraz Doradcą Przewodniczącego Krajowej Rady Planowania w latach 1990 - 1993. Od roku 1993 do 2002 r. był Członkiem Rady Dyrektorów Corretora Atlântico - Soc. Financeira de Corretagem S.A. oraz Servimédia - Sociedade Mediadora de Capitais, S.A. i Przewodniczącym Rady Dyrektorów Servimédia - Sociedade Corretora S.A., a także Kierującym Pionem Zarządzania Aktywami i Pasywami BPA (1995 - 1998), i w BCP (1998 - 2000). Pracując w Banco Comercial Português, S.A. był on Kierującym Projektem „Rok 2000” Grupy BCP (1999 - 2000) oraz odpowiedzialnym za projekt, rozwój i uruchomienie serwisu internetowego „cidadebcp” (2000 - 2002). W okresie 1998 - 2003 koordynował Jednostkę Produktów Inwestycyjnych Banco Comercial Português, S.A. W latach 2003 - 2015 był Dyrektorem ds. Ryzyka Grupy w Banco Comercial Português, S.A. W roku 2014 był wykładowcą odpowiedzialnym za kurs w zakresie Bankowości w Kontekście Globalnym na Universidade Católica Portuguesa. Obecnie zasiada w Radzie Dyrektorów oraz w Komitecie Wykonawczym Banco Comercial Português, S.A. Jest Przewodniczącym Rady Audytu Millennium bcp Ageas Grupo Segurador, SGPS, S.A., Wiceprzewodniczącym Rady Dyrektorów oraz Przewodniczącym Rady Audytu Ocidental - Companhia Portuguesa de Seguros de Vida, S.A. oraz Wiceprzewodniczącym Rady Dyrektorów oraz Przewodniczącym Rady Audytu Ocidental - Sociedade Gestora de Fundos de Pensões, S.A. (d. Pensões Gere - Sociedade Gestora de Fundos de Pensões, S.A.). Jest również Członkiem Rady Dyrektorów BIM - Banco Internacional de Moçambique, S.A., Członkiem Rady Dyrektorów Banque Privée BCP (Suisse), S.A. i Członkiem Rady Dyrektorów oraz Przewodniczącym Komitetu Audytu Banco Millennium Atlântico, S.A.

Od 26 marca 2018 r. Członek Rady Nadzorczej Banku Millennium S.A.

11. Miguel Maya Dias Pinheiro - Członek Rady Nadzorczej

Pan Miguel Maya Dias Pinheiro ukończył studia na Instituto Superior das Ciências do Trabalho e da Empresa (ISCTE) uzyskując Licencjat z Organizacji i Zarządzania Przedsiębiorstwem. Ukończył także Program dla

wyższej kadry kierowniczej (PADE) - AESE, Zawansowany program zarządzania - INSEAD oraz Program w zakresie ładu korporacyjnego - AESE.

Od 1987 r. do 1990 r. pełnił funkcje handlowe i finansowe w MŚP w sektorze przemysłowym. W okresie 1990 - 1995 był zatrudniony przez Banco Português de Atlântico, na stanowiskach w obszarze handlowym i obszarze przedsiębiorstw, kierując koordynacją Biura Badań Ekonomicznych i Finansowych.

Od 1990 r. pracuje w Grupie BCP, realizując szereg funkcji w Portugalii i Hiszpanii. W latach 2007 - 2009 był Kierującym Biurem Rady Dyrektorów BCP. Od 2009 r. do 2012 r. zajmował stanowisko Członka Rady Dyrektorów BCP oraz Członka Rady Dyrektorów Fundação Millennium BCP. W okresie od 2012 r. do 2016 r. Pan Miguel Maya pełnił funkcję Prezesa Rady Dyrektorów Banco Millennium Angola, S.A. W roku 2016, po połączeniu tej instytucji z Banco Privado Atlantico, S.A., w wyniku czego powstał Banco Millennium Atlantico, S.A., Pan Miguel Maya został wybrany Wiceprezesem Rady Dyrektorów nowej spółki, którą to funkcję nadal sprawuje. Ponadto, pełni również następujące funkcje: Przewodniczący Komitetu Wykonawczego (CEO) i Wiceprezes Rady Dyrektorów BCP, Przewodniczący Rady Dyrektorów Interfundos - Gestao de Fundos de Investimento Imobiliario, S.A., Kierujący BCP Africa, SGPS, Lda oraz Członka Rady Dyrektorów Banco Internacional de Moçambique, S.A.

Od 21 maja 2015 r. Członek Rady Nadzorczej Banku Millennium S.A.

12. Lingjiang Xu - Członek Rady Nadzorczej

Lingjiang Xu, uzyskał tytuł licencjata na wydziale germanistyki Uniwersytetu Studiów Zagranicznych w Pekinie, tytuł magistra Ekonomii Światowej na Uniwersytecie Nan Kai University, Tianjin oraz tytuł magistra finansów w London Business School.

Od lipca 1993 r. do lutego 1995 r. pracował, jako Referent w Departamencie Spraw Europejskich w Chińskim Ministerstwie Handlu Zagranicznego i Współpracy Gospodarczej w Pekinie. Był Trzecim Sekretarzem Biura Handlowego Chińskiego Konsulatu Generalnego w Hamburgu w okresie od lutego 1995 r. do października 1998 r. Od października 1998 r. do lutego 2006 r. był Dyrektorem Pionu w Departamencie Spraw Europejskich w Chińskim Ministerstwie Handlu w Pekinie. Od lutego 2006 r. do stycznia 2010 r. był Pierwszym Sekretarzem Biura Handlowego Chińskiej Ambasady w Londynie. We wrześniu 2011 r. został wybrany na stanowisko Dyrektora Stowarzyszonego w Vermilion Partner LLP (Londyn) (do marca 2012 r.). Od marca 2012 r. do grudnia 2013 r. był Wspólnikiem w RH Regent Investment Management Co Ltd (Szanghaj). W okresie 2015 - 2017 był dyrektorem niewykonawczym w Luz Saúde, S.A. oraz dyrektorem niewykonawczym w Multicare - Seguros de Saúde, S.A., a także dyrektorem niewykonawczym Rady Dyrektorów Fidelidade Assistência - Companhia de Seguros S.A. Od 18 października 2016 r. do 31 marca 2017 r. zajmował stanowisko niewykonawczego Członka Rady Dyrektorów Chiado (Luksemburg) S.à.r.l. Od roku 2015 do roku 2018 zajmował również stanowisko menadżerskie w Fosun Management (Portugalia), Lda. Obecnie jest niewykonawczym Członkiem Rady Dyrektorów, Członkiem Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń oraz Przewodniczącym Komitetu ds. Ładu Korporacyjnego, Etyki i Postępowania Zawodowego w Banco Comercial Português, S.A. Jest także niewykonawczym Członkiem Rady Dyrektorów Fidelidade - Companhia de Seguros, S.A. i Przewodniczącym Rady Dyrektorów Longrun Portugal, SGPA, S.A.

Od 26 marca 2018 r. Członek Rady Nadzorczej Banku Millennium S.A.

Stałe Komitety Rady Nadzorczej

Z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia Banku Millennium S.A., zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za 2017 r., tj. z dniem 26 marca 2018 r. - nastąpiło zakończenie kadencji Rady Nadzorczej Banku oraz działających w jej ramach komitetów. Walne Zgromadzenie, po udzieleniu skwitowania członkom Rady Nadzorczej Banku za rok obrotowy 2017, dokonało wyboru Rady Nadzorczej na nową kadencję, kończącą się z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za 2020 r. Rada Nadzorcza nowej kadencji, na pierwszym posiedzeniu w dniu 26 marca 2018 r., ustaliła składy stałych Komitetów Rady Nadzorczej, tj.: Komitetu Audytu, Komitetu Personalnego, Komitetu Strategicznego i Komitetu do Spraw Ryzyka.

Komitet Audytu

Stałym komitetem Rady Nadzorczej, funkcjonującym w Banku od 2000 roku i wspierającym Radę Nadzorczą w zakresie nadzoru nad realizacją funkcji audytu wewnętrznego w Banku, jest Komitet Audytu. Ponadto, obszarami szczególnego zainteresowania Komitetu są obszary sprawozdawczości finansowej, kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem w Banku.

Zgodnie z Ustawą o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym z dnia 11 maja 2017 r., w skład Komitetu Audytu wchodzi przynajmniej trzech członków. Wszyscy Członkowie Komitetu Audytu posiadają wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych, a także z zakresu branży bankowej, co potwierdza przebieg ich kariery zawodowej i dotychczas pełnione funkcje. Większość członków Komitetu Audytu, w tym jego Przewodniczący, jest niezależna od Banku. Komitet Audytu zbiera się w trybie zwyczajnym (raz na kwartał) z inicjatywy Przewodniczącego Komitetu, natomiast w trybie nadzwyczajnym jest zwoływany przez Przewodniczącego Rady Nadzorczej z jego własnej inicjatywy, bądź na wniosek członka Rady Nadzorczej albo Zarządu. Do głównych zadań Komitetu Audytu należą w szczególności: (i) monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej, (ii) monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej, (iii) monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej, (iv) sporządzanie dla Rady Nadzorczej opinii, będących podstawą dokonywania przez Radę ocen w zakresie adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, Departamentu Zapewnienia Zgodności oraz Departamentu Audytu Wewnętrznego oraz (v) kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w szczególności w przypadku, gdy na rzecz Banku świadczone są przez firmę audytorską inne usługi niż badanie.

W roku 2018 odbyło się sześć posiedzeń Komitetu Audytu Rady Nadzorczej w następujących terminach: 31 stycznia 2018 r., 23 lutego 2018 r., 19 kwietnia 2018 r., 4 czerwca 2018 r., 24 lipca 2018 r., 25 października 2018 r. oraz jedno dodatkowe w trybie obiegowym dnia 18 września 2018 r.

Szczegółowa informacja dotycząca zagadnień poruszanych podczas obrad Komitetu w roku 2018 znajduje się w opublikowanym na stronie internetowej Banku Millennium „Sprawozdaniu z działalności Rady Nadzorczej Banku Millennium S.A. w 2018 r.” w części „Czynności Komitetu Audytu w okresie sprawozdawczym”.

W okresie od 1 stycznia 2018 r. do 26 marca 2018 r. Komitet Audytu Rady Nadzorczej Banku Millennium S.A. działał w następującym składzie:

1. Grzegorz Jędrys - Przewodniczący (niezależny)
2. Bogusław Kott
3. Miguel de Campos Pereira de Bragança
4. Anna Jakubowski (niezależny)
5. Agnieszka Hryniewicz-Bieniek (niezależny)

W dniu 26 marca 2018 r. Rada Nadzorcza dokonała wyboru składu Komitetu Audytu na nową kadencję (Uchwała nr 11/2018 Rady Nadzorczej).

W związku z tym, od 26 marca 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. Komitet Audytu Rady Nadzorczej Banku działał w następującym składzie:

1. Grzegorz Jędrys - Przewodniczący (niezależny)
2. Bogusław Kott
3. Miguel de Campos Pereira de Bragança
4. Anna Jakubowski (niezależny)
5. Alojzy Nowak (niezależny)

Skład osobowy Komitetu Audytu spełniał kryteria określone w art. 129 ust. 1 i 3 Ustawy o biegłych rewidentach.

Komitet Personalny

Komitet Personalny, będący stałym komitetem Rady Nadzorczej, istnieje w Banku od 2000 r. Do jego zadań należy w szczególności: (I) ocena kandydatów na członków Zarządu, (II) ustalanie warunków zatrudnienia nowo powoływanych członków Zarządu, (III) negocjowanie zmian warunków zatrudnienia członków Zarządu, (IV) ustalanie warunków ustania zatrudnienia członków Zarządu oraz (V) realizacja zadań w zakresie polityki zmiennych składników wynagrodzeń.

W 2018 r. skład Komitetu Personalnego nie uległ zmianie w związku z wyborem Rady Nadzorczej na nową kadencję - na posiedzeniu w dniu 26 marca 2018 r. Rada Nadzorcza dokonała wyboru tych samych

przedstawiciele Rady, którzy pełnili funkcje członków Komitetu poprzedniej kadencji. W związku z tym, w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. skład Komitetu Personalnego był następujący:

1. Andrzej Koźmiński - Przewodniczący
2. Nuno Manuel da Silva Amado
3. Miguel de Campos Pereira de Bragança
4. Bogusław Kott

Komitet Strategiczny

Komitet Strategiczny, jako stały komitet Rady Nadzorczej, istnieje w Banku od 2013 r. Zadaniem Komitetu Strategicznego są w szczególności: (I) badanie trendów makroekonomicznych, (II) badanie nowych trendów i rozwiązań w sektorze bankowym, (III) analizowanie pozycji konkurencyjnej Banku i wzorców referencyjnych, (IV) analizowanie i rekomendowanie strategii długookresowej, celów i zadań Banku.

W okresie od 1 stycznia do 26 marca 2018 r. skład Komitetu Strategicznego przedstawiał się następująco:

1. Bogusław Kott - Przewodniczący
2. Nuno Manuel da Silva Amado
3. Miguel de Campos Pereira de Bragança
4. Agnieszka Hryniewicz-Bieniek
5. Anna Jakubowski
6. Andrzej Koźmiński
7. Miguel Maya Dias Pinheiro
8. Dariusz Rosati

W okresie od 26 marca do 31 grudnia 2018 r. Komitet Strategiczny działał w składzie:

1. Bogusław Kott - Przewodniczący
2. Nuno Manuel da Silva Amado
3. Miguel de Campos Pereira de Bragança
4. Agnieszka Hryniewicz-Bieniek
5. Anna Jakubowski
6. Andrzej Koźmiński
7. Lingjiang Xu
8. Dariusz Rosati

Komitet do Spraw Ryzyka

Stałym komitetem Rady Nadzorczej, który został powołany w dniu 4 grudnia 2015 r., jest Komitet do Spraw Ryzyka. Jego kompetencje obejmują zadania wskazane dla takiego komitetu w Prawie Bankowym oraz przypisane mu w innych wiążących banki przepisach prawa i we wdrożonych przez Bank rekomendacjach nadzorczych.

W okresie od 1 stycznia do 26 marca 2018 r. skład Komitetu do Spraw Ryzyka był następujący:

1. Dariusz Rosati - Przewodniczący
2. Miguel de Campos Pereira de Bragança
3. Bogusław Kott
4. Miguel Maya Dias Pinheiro
5. Grzegorz Jędrzyś
6. Julianna Boniuk-Gorzelańczyk

W okresie od 26 marca do 31 grudnia 2018 r. Komitet do Spraw Ryzyka działał w składzie:

1. Dariusz Rosati - Przewodniczący
2. Miguel de Campos Pereira de Bragança
3. Bogusław Kott
4. Grzegorz Jędrzyś
5. José Miguel Bensliman Schorcht da Silva Pessanha

Zgodnie z przyjętą przez WZ „Polityką wynagradzania członków Rady Nadzorczej Banku Millennium S.A.”, członkom Rady Nadzorczej Banku z tytułu zasiadania w Radzie Nadzorczej przysługuje miesięczne wynagrodzenie. Wysokość wynagrodzenia ustalana jest uchwałą podejmowaną przez WZ przy uwzględnieniu zasad określonych Polityką, w tym zasadą jego adekwatności do skali działalności Banku. Wynagrodzenie może

być różnicowane z uwzględnieniem pełnionej w Radzie funkcji oraz powinno być skorelowane z zaangażowaniem w pracę Rady Nadzorczej i poziomem wynagrodzeń otrzymywanych przez członków organów nadzorujących instytucji o zbliżonym zakresie i skali działania. Niezależnie od wynagrodzenia z tytułu zasiadania w Radzie, członkom stałych komitetów Rady przysługuje odrębne wynagrodzenie w związku z zadaniami wykonywanymi przez nich w ramach tych komitetów. W przypadku delegowania przez Radę jej członka do stałego indywidualnego wykonywania nadzoru, Rada może przyznać takiemu członkowi Rady na czas delegowania dodatkowe wynagrodzenie, z zastrzeżeniem, że jego miesięczna wysokość nie może przekroczyć 100% wynagrodzenia podstawowego z tytułu zasiadania w Radzie Nadzorczej. W przypadku stałych komitetów Rady wynagrodzenie płatne jest za udział w ich posiedzeniach. Łączne wynagrodzenie należne danemu członkowi Rady z tytułu udziału w posiedzeniach komitetów Rady w danym roku obrotowym, nie może przekroczyć 100% jego wynagrodzenia podstawowego z tytułu zasiadania w Radzie Nadzorczej Banku. W związku z wypłacanymi wynagrodzeniami, Bank dokonuje odpowiednich potrąceń na zasadach określonych właściwymi przepisami prawa. Każdy z członków Rady Nadzorczej może złożyć oświadczenie dotyczące nie pobierania całości lub części wynagrodzenia. Oświadczenia w tym zakresie składane są na ręce Przewodniczącego Rady Nadzorczej.

Wynagrodzenia wypłacone Członkom Rady Nadzorczej w 2018 roku (w tys. zł):

Imię i nazwisko	Wynagrodzenia za 2018	Inne świadczenia	Razem (tys zł)
Bogusław Kott	305,0	21,6	326,6
Andrzej Koźmiński	135,0	0,0	135,0
Dariusz Rosati	165,0	0,0	165,0
Grzegorz Jędryś	200,0	0,0	200,0
Nuno Manuel Da Silva Amado	130,0	0,0	130,0
Miguel De Campos Pereira De Braganca	180,0	0,0	180,0
Miguel Maya Dias Pinheiro	125,0	0,0	125,0
Agnieszka Hryniewicz-Bieniek	135,0	0,0	135,0
Anna Jakubowski	155,0	0,0	155,0
Rui Manuel Da Silva Teixeira (*)	30,0	0,0	30,0
Julianna Boniuk-Gorzelańczyk (*)	35,0	0,0	35,0
Alojzy Nowak (**)	110,0	0,0	110,0
Jose Miguel Pessanha (**)	105,0	0,0	105,0
Lingjiang Xu (**)	95,0	0,0	95,0
RAZEM :	1 905,0	21,6	1 926,6

(*) Członek Rady Nadzorczej do 26 marca 2018 r.

(**) Członek Rady Nadzorczej od 26 marca 2018 r.

W 2018 r. Członkowie Rady Nadzorczej nie otrzymali wynagrodzeń ani żadnych świadczeń dodatkowych od spółek zależnych Banku.

Akcje Banku posiadane przez Członków Rady Nadzorczej (pełniących swoje funkcje w dniu 31 grudnia 2018 r.):

Imię i nazwisko	Funkcja	Liczba akcji	Liczba akcji
		31.12.2018 r.	31.12.2017 r.
Bogusław Kott	Przewodniczący Rady Nadzorczej	1 000	1 000
Nuno Manuel da Silva Amado	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	0	0
Dariusz Rosati	Wiceprzewodniczący i Sekretarz Rady Nadzorczej	0	0
José Miguel Bensliman Schorcht da Silva Pessanha	Członek Rady Nadzorczej	0	-
Miguel de Campos Pereira de Bragança	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Agnieszka Hryniewicz-Bieniek	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Anna Jakubowski	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Grzegorz Jędryś	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Alojzy Nowak	Członek Rady Nadzorczej	0	-
Andrzej Koźmiński	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Miguel Maya Dias Pinheiro	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Lingjiang Xu	Członek Rady Nadzorczej	0	-

X.4. Zarząd

Zarząd Banku stanowi władzę wykonawczą Banku i kieruje całokształtem jego działalności. Ramy prawne działania Zarządu Banku wyznacza Kodeks spółek handlowych oraz inne przepisy prawa, Statut Banku, uchwały Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej jak również postanowienia Regulaminu czynności Zarządu uchwalonego przez Radę Nadzorczą, który jest dostępny na stronie internetowej Banku w zakładce „O Banku>Władze banku i ład korporacyjny”. Do kompetencji Zarządu należą wszystkie sprawy, które nie są zastrzeżone dla innych organów Banku.

Zarząd podejmuje decyzje w formie uchwał. Uchwały Zarządu zapadają zwykłą większością głosów członków Zarządu obecnych na posiedzeniu Zarządu. W razie równości głosów, decyduje głos Prezesa Zarządu. Uchwały Zarządu mogą być podjęte, o ile w posiedzeniu uczestniczy co najmniej połowa członków Zarządu.

Do składania oświadczeń woli w zakresie praw i obowiązków majątkowych Banku oraz do podpisywania dokumentów w imieniu Banku upoważnieni są: (I) Prezes Zarządu samodzielnie, (II) łącznie dwaj inni członkowie Zarządu, albo członek Zarządu z prokurentem, bądź dwaj prokurenci, (III) pełnomocnicy działający samodzielnie lub łącznie w ramach udzielonego pełnomocnictwa. Zarząd Banku składa się z co najmniej trzech osób, w tym Prezesa Zarządu. Co najmniej połowa członków Zarządu powinna legitymować się obywatelstwem polskim. Zarząd powoływany jest przez Radę Nadzorczą. Kadencja Zarządu trwa 3 lata. Członek Zarządu Banku może być odwołany przez Radę Nadzorczą w każdym czasie.

Rada Nadzorcza nowej kadencji, na swoim pierwszym posiedzeniu w dniu 26 marca 2018 r., dokonała wyboru Zarządu Banku w niezmienionym składzie na kolejną kadencję kończącą się wraz z odbyciem Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za rok 2020. Z dniem 20 kwietnia 2018 r., Pani Maria Jose Henriques Barreto De Matos De Campos, złożyła rezygnację z pełnienia funkcji Członka Zarządu Banku.

W związku z tym, skład osobowy Zarządu Banku w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 20 kwietnia 2018 r. był następujący:

- 1) Joao Nuno Lima Bras Jorge - Prezes Zarządu
- 2) Fernando Maria Cardoso Rodrigues Bicho - Wiceprezes Zarządu
- 3) Wojciech Haase - Członek Zarządu
- 4) Andrzej Gliński - Członek Zarządu
- 5) Maria Jose Henriques Barreto De Matos De Campos - Członek Zarządu
- 6) Wojciech Rybak - Członek Zarządu

Rada Nadzorcza, w dniu 20 kwietnia 2018 r., podjęła decyzję o zwiększeniu składu osobowego Zarządu Banku

do siedmiu Członków i powołała na Członków Zarządu Banku: z dniem 20 kwietnia 2018 r. - Pana António Ferreira Pinto Júnior oraz z dniem 1 sierpnia 2018 r. - Pana Jarosława Hermanna. W związku z tym:

- skład osobowy Zarządu Banku w okresie od 20 kwietnia 2018 r. do 1 sierpnia 2018 r. był następujący:

- 1) Joao Nuno Lima Bras Jorge - Prezes Zarządu
- 2) Fernando Maria Cardoso Rodrigues Bicho - Wiceprezes Zarządu
- 3) Wojciech Haase - Członek Zarządu
- 4) Andrzej Gliński - Członek Zarządu
- 5) Wojciech Rybak - Członek Zarządu
- 6) António Ferreira Pinto Júnior - Członek Zarządu

- skład osobowy Zarządu Banku w okresie od 1 sierpnia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. był następujący:

- 1) Joao Nuno Lima Bras Jorge - Prezes Zarządu
- 2) Fernando Maria Cardoso Rodrigues Bicho - Wiceprezes Zarządu
- 3) Wojciech Haase - Członek Zarządu
- 4) Andrzej Gliński - Członek Zarządu
- 5) Wojciech Rybak - Członek Zarządu
- 6) António Ferreira Pinto Júnior - Członek Zarządu
- 7) Jarosław Hermann - Członek Zarządu

1. Joao Bras Jorge - Prezes Zarządu

Pan Joao Nuno Lima Bras Jorge, absolwent studiów w zakresie Zarządzania Universidade Catolica Portuguesa, a także Zaawansowanego Programu Zarządzania PADE w ramach AESE.

Karierę zawodową rozpoczął w roku 1990 jako makler giełdowy. W ciągu następnych 10 lat był związany z bankowością inwestycyjną, zajmował m.in. stanowisko członka zarządu banku inwestycyjnego. Zasiadał także w Radzie Giełdy Lizbońskiej.

Przed przyjazdem do Polski przez 5 lat zajmował stanowisko Kierującego Pionem Klientów Bankowości Detalicznej oraz Koordynatora Sieci Detalicznej Millennium bcp.

W Zarządzie Banku Millennium S.A. od 19 lipca 2006 r., w latach 2006-2008 zarządzający pionem Bankowości Detalicznej, a od 2009 r. obszarem Bankowości Przedsiębiorstw. Od 22 kwietnia 2010 r. Wiceprezes Zarządu, a od 24 października 2013 r. Prezes Zarządu Banku Millennium S.A. Odpowiada za pracę Zarządu, audytu wewnętrznego, zapewnienia zgodności, wsparcia prawnego, zarządzania zasobami ludzkimi, komunikacji marketingowej i public relations oraz ochronę danych osobowych.

2. Fernando Bicho - Wiceprezes Zarządu

Pan Fernando Maria Cardoso Rodrigues Bicho ukończył kierunek Ekonomiczny Katolickiego Uniwersytetu Portugalii w 1984 r. Od roku 1993 posiada tytuł MBA Katolickiego Uniwersytetu Portugalii.

Doświadczenia zawodowe zdobywał m.in.: w Portugalskim Instytucie Inwestycji Zagranicznych, Lloyds Bank Plc w Lizbonie oraz w Uniao de Banco Portugueses (UBP), działającym później pod nazwą Banco Mello. Pełnił obowiązki zarządzającego funduszem a później w banku, jako szef Pionu Finansowego, odpowiedzialny był m.in. za skarb i rynki kapitałowe, operacje papierami wartościowymi, zarządzanie aktywami i pasywami, emisje na międzynarodowych rynkach kapitałowych, zarządzanie kapitałem oraz relacje z inwestorami. Po zakupie Banco Mello przez Banco Comercial Portugues (BCP) w roku 2000, Pan Fernando Bicho pracował w Centrum Korporacyjnym BCP, a od czerwca 2001 r. sprawował funkcję szefa Pionu Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy BCP.

Od 1 sierpnia 2002 r. w Zarządzie Banku Millennium S.A. (CFO). Nadzoruje skarb, rachunkowość, sprawozdawczość i kontrolę finansową, podatki, inwestycje kapitałowe, relacje z inwestorami i instytucjami finansowymi, informację zarządczą, zakupy centralne, projekt banku hipotecznego, a także koordynację podmiotów Grupy (innych niż leasingowy, maklerski i w zakresie funduszy inwestycyjnych).

3. Wojciech Haase - Członek Zarządu

Pan Wojciech Haase jest absolwentem Wydziału Ekonomiki Produkcji Uniwersytetu Gdańskiego w Gdańsku.

Pracował w Narodowym Banku Polskim w Gdańsku skąd skierowany został do grupy organizującej Bank Gdański S.A. W latach 1989-1997 pracował w Banku Gdańskim S.A., kolejno w Departamencie Kredytów i Departamencie Skarbu. Od 1993 roku Wiceprezes Zarządu Banku Gdańskiego S.A., a następnie p.o. Prezesa Zarządu tego Banku.

W Zarządzie Banku Millennium S.A. od 27 czerwca 1997 r. Od 4 grudnia 2015 r. na stanowisku nadzorującego zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku. Ponadto nadzoruje zarządzanie ryzykiem, modele ryzyka, procesy kredytowe i ratingowe, dochodzenie należności i kontrolę skarbu.

4. Andrzej Gliński - Członek Zarządu

Pan Andrzej Gliński jest absolwentem Politechniki Poznańskiej (1994 r.) oraz studiów podyplomowych z zakresu bankowości i finansów w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie.

Od początku kariery zawodowej jest związany z sektorem finansowym: pracował w Banku Handlowym S.A. w Warszawie - na stanowiskach menedżerskich jako dyrektor oddziału i dyrektor sprzedaży w Departamencie Finansowania Aktywów. W latach 2001-2004 był Wiceprezesem Handlowy Leasing S.A.

Od 2004 roku związany jest z Grupą Banku Millennium S.A., początkowo jako Prezes Millennium Leasing Sp. z o.o., a następnie jako Kierujący Obszarem Bankowości Przedsiębiorstw Banku Millennium S.A.

W Zarządzie Millennium S.A. od 22 kwietnia 2010 r. Nadzoruje bankowość przedsiębiorstw i jej wsparcie, faktoring i finansowanie handlu, finansowanie strukturyzowane oraz działalność powierniczą, a także koordynację podmiotów Grupy: leasingowego i maklerskiego.

5. Wojciech Rybak - Członek Zarządu

Pan Wojciech Rybak ukończył kierunek ekonomiczny na Uniwersytecie Szczecińskim (1993 r.) oraz Tempus - Portassist Programme Uniwersytetu w Antwerpii (1992 r.).

Od początku kariery zawodowej związany jest z bankowością. Od września 1992 r. do sierpnia 1994 r. pracował w Banku Morskim S.A. jako Inspektor Kredytowy, a następnie Kierownik Zespołu Kredytów Gospodarczych. W okresie od września do listopada 1994 r. - Naczelnik Wydziału Kredytów w Banku Przemysłowo-Handlowym S.A., od grudnia 1994 r. do września 1995 r. - specjalista w Departamencie Inwestycji Kapitałowych w Pomorskim

Banku Kredytowym S.A., a następnie do kwietnia 1996 r. Dyrektor Oddziału PBB „Invest-Bank” S.A. w Szczecinie.

Od maja 1996 r. związany jest z Grupą Banku Millennium S.A., początkowo jako Dyrektor Oddziału Banku w Szczecinie (do marca 2000 r.), a następnie (do sierpnia 2003 r.) jako Dyrektor w Centrum Współpracy z Klientami w Centrali Banku.

Od sierpnia 2003 r. pełnił funkcję Członka Zarządu Millennium Leasing Sp. z o.o. nadzorującego m.in. sieć sprzedaży, a od czerwca 2009 r. do czerwca 2016 r. Prezesa Zarządu Millennium Leasing Sp. z o.o.

W Zarządzie Banku Millennium S.A. od 6 czerwca 2016 r. Nadzoruje sieć sprzedaży detalicznej, jej optymalizację i wsparcie, bankowość prywatną oraz bankowość bezpośrednią.

6. António Ferreira Pinto Júnior - Członek Zarządu

Pan António Ferreira Pinto Júnior ukończył studia w zakresie Ekonomii (1985-1990) Uniwersytetu w Porto oraz Finansów Przedsiębiorstw na Uniwersytecie Minho (1993-1994).

Karierę zawodową rozpoczął w Banco Português do Atlântico (1990 r.), od 1994 r. wchodzącym w skład Grupy Millenniumbcp, zdobywając doświadczenie w bankowości detalicznej i przedsiębiorstw dzięki zajmowaniu stanowisk kierowniczych w obszarach marketingu i wsparcia sprzedaży.

W latach 2002 - 2011 pracował w Banku Millennium S.A., jako kierujący departamentami odpowiedzialnymi za marketing, jakość, procesy i operacje, a od kwietnia 2010 r. jako Członek Zarządu.

W ciągu kolejnych 7 lat zajmował stanowisko kierującego Departamentem Marketingu Bankowości Detalicznej w Millennium bcp w Portugalii, a w okresie lipiec 2016 r. - maj 2018 r. także niewykonawczego członka Zarządu ActivoBank.

W Zarządzie Banku Millennium S.A. od 20 kwietnia 2018 r. Nadzoruje bankowość elektroniczną, kampanie sprzedażowe, marketing detaliczny, wsparcie zarządzania procesami, administrację i infrastrukturę, reklamacje i jakość usług, koordynację podmiotów Grupy z obszaru funduszy inwestycyjnych oraz startupów.

7. Jarosław Hermann - Członek Zarządu

Pan Jarosław Hermann jest absolwentem Wydziału Fizyki Technicznej i Matematyki Stosowanej Politechniki Warszawskiej (1994 r.) oraz programu MBA Carlson School of Management (2002 r.).

Doświadczenie w obszarze IT i operacji zdobywał pracując na pozycjach menedżerskich w PepsiCo, agencji transferowym Pioneer oraz Accenture, gdzie prowadził średnie i duże projekty dla klientów bankowych w Polsce i krajach Europy Środkowej.

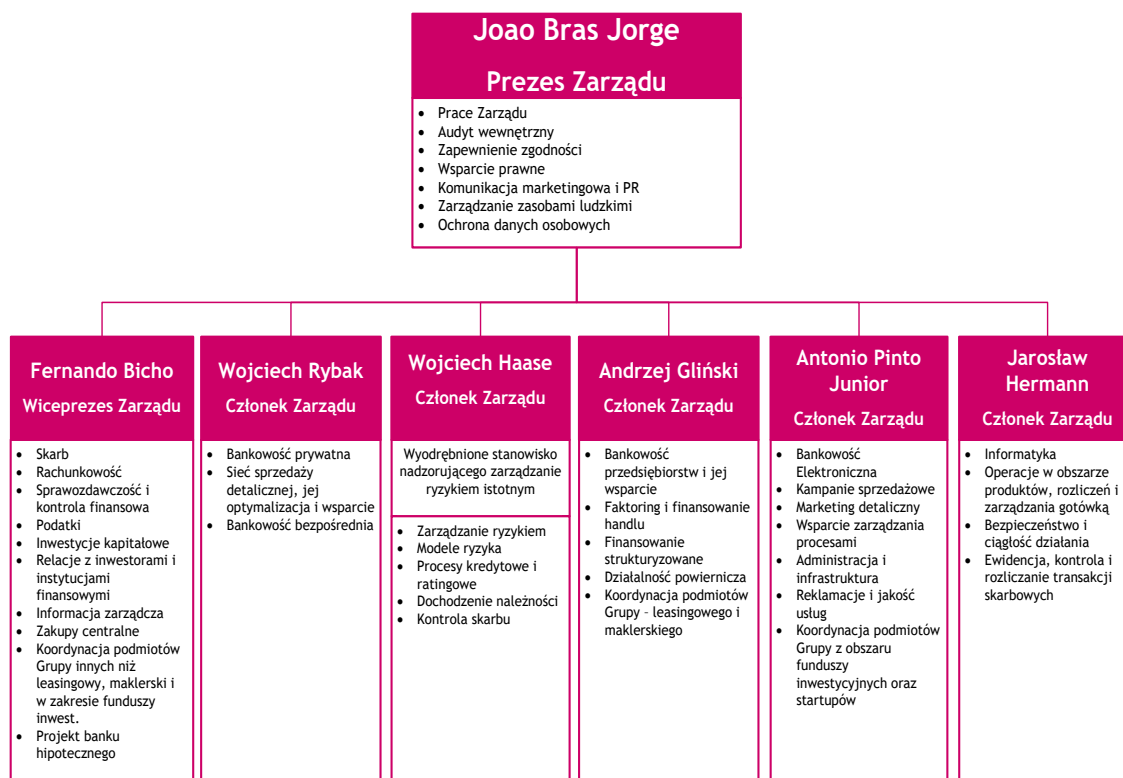
W latach 2005-2010 pełnił funkcję członka zarządu First Data Polska odpowiedzialnego za obszary IT i Operacji obsługujące akceptację kart oraz usługi dla instytucji finansowych.

W latach 2010-2016 pełnił funkcję członka zarządu spółek z grupy AXA w Polsce odpowiedzialnego za IT i Operacje.

Od 2016 r. do 2018 r. pełnił funkcję wiceprezesa w Polskich ePłatnościach, agencji rozliczeniowym transakcji płatniczych.

Od 1 sierpnia 2018 r. członek Zarządu Banku Millennium S.A. Nadzoruje informatykę, operacje w obszarze produktów, rozliczeń i zarządzania gotówką, ewidencję, kontrolę i rozliczanie transakcji skarbowych oraz bezpieczeństwo i ciągłość działania.

Struktura organizacyjna Banku odpowiada strategii i nowoczesnemu podejściu do biznesu oraz jest zgodna z zasadami ładu korporacyjnego dla instytucji finansowych. Podział zadań pomiędzy członków Zarządu Banku został przedstawiony na poniższym schemacie:

Zasady wynagradzania Członków Zarządu, wraz z wysokością otrzymanych w 2018 r. wynagrodzeń, nagród i innych korzyści, znajdują się w rozdziale IX niniejszego raportu, w części 3 pt: „Polityka wynagrodzeń”.

Akcje Banku posiadane przez Członków Zarządu (pełniących swoje funkcje w dniu 31 grudnia 2018 r.):

Imię i nazwisko	Funkcja	Liczba akcji 31.12.2018 r.	Liczba akcji 31.12.2017 r.
Joao Bras Jorge	Prezes Zarządu	111 000	111 000
Fernando Bicho	Wiceprezes Zarządu	0	0
Wojciech Haase	Członek Zarządu	7 494	7 494
Andrzej Gliński	Członek Zarządu	0	0
António Ferreira Pinto Júnior	Członek Zarządu	0	-
Wojciech Rybak	Członek Zarządu	0	0
Jarosław Hermann	Członek Zarządu	0	-

X.5. Audyt wewnętrzny i zewnętrzny oraz polityka zapewnienia zgodności

System kontroli wewnętrznej

Bank posiada system kontroli wewnętrznej obejmujący wszystkie jednostki organizacyjne Banku oraz podmioty zależne. Jest on zorganizowany w ramach trzech niezależnych poziomów tzw. trzech linii obrony.

W ramach pierwszej linii obrony funkcjonuje zarządzanie ryzykiem w jednostkach operacyjnych Banku. Na drugą linię obrony składają się jednostki odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem w Banku oraz Departament Zapewnienia Zgodności w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności.

Z kolei w ramach trzeciej linii obrony funkcjonuje Departament Audytu Wewnętrznego. We wszystkich trzech liniach obrony, pracownicy, w ramach wykonywania przypisanych im obowiązków służbowych, odpowiednio: stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują ich funkcjonowanie.

System kontroli wewnętrznej Banku funkcjonuje w sposób zapewniający osiągnięcie celów, które obejmują: skuteczność i efektywność działania Banku, wiarygodność sprawozdawczości finansowej, przestrzeganie zasad zarządzania ryzykiem w Banku oraz zgodność działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Bank posiada mechanizmy kontrolne, dostosowane do wskazanych powyżej celów systemu kontroli wewnętrznej, stopnia złożoności procesów, ryzyka powstania nieprawidłowości, specyfiki działalności Banku, stosowanych rozwiązań organizacyjnych, wykorzystywanych rozwiązań systemowych oraz dostępnych zasobów. Dla wyodrębnionych procesów istotnych wprowadzono dokumentowanie powiązania kluczowych mechanizmów kontrolnych z celami systemu kontroli wewnętrznej oraz oszacowanym ryzykiem ich nieosiągnięcia w postaci tzw. matryc kontroli wewnętrznej. Matryce kontrolne opisują również sposób monitorowania kluczowych mechanizmów kontrolnych. W trakcie corocznego przeglądu systemu kontroli wewnętrznej Banku, na bazie zaktualizowanych matryc kontroli wewnętrznej dla procesów istotnych, tworzona jest matryca systemu kontroli wewnętrznej Banku, prezentowana Komitetowi Audytu Rady Nadzorczej oraz Radzie Nadzorczej Banku.

Nadzór i coroczną ocenę wprowadzenia i zapewnienia funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej sprawuje Rada Nadzorcza Banku.

Audyt wewnętrzny (III linia obrony)

Departament Audytu Wewnętrznego jest w ramach systemu kontroli wewnętrznej, wyspecjalizowaną jednostką trzeciej linii obrony, która dokonuje niezależnego przeglądu procesów i kontroli wewnętrznej w Banku oraz Grupie BM, weryfikując realizację zadań przypisanych pierwszej oraz drugiej linii obrony.

Celem prowadzonych działań jest dostarczenie Kierownictwu Banku oceny skuteczności i adekwatności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz przysporzenie wartości i usprawnienie procesów w Banku i Grupie BM. W realizacji swej misji Audyt Wewnętrzny uwzględnia strategiczne cele i zadania organizacji określone przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku. Proces audytu wykonywany jest według Karty Audytu oraz Metodologii Audytu Wewnętrznego, propagujących międzynarodowe standardy audytu wewnętrznego i dobre praktyki sztuki bankowej.

Departament Audytu Wewnętrznego jest jednostką niezależną, podlegającą Prezesowi Zarządu Banku, a wyniki swych działań raportuje Zarządowi, Komitetowi Audytu Rady Nadzorczej oraz Radzie Nadzorczej Banku.

Działalność Audytu Wewnętrznego jest działalnością planową, ciągłą, wynikającą z realizacji misji i celów oraz przyjętej Strategii Departamentu, opartą na rocznym planie audytu. Podstawę procesu planowania stanowi ocena ryzyka poszczególnych obszarów i procesów Banku, służąca identyfikacji podwyższonego ryzyka i wspomagająca określanie priorytetów oraz zasobów do realizacji zadań. Proces planowania uwzględnia konsultacje z kierownictwem wyższego szczebla oraz właścicielami kluczowych procesów. Roczny plan audytu zatwierdzany przez Radę Nadzorczą Banku, jest realizowany w podziale kwartalnym przez doświadczonych i wykwalifikowanych profesjonalistów.

Audyt wewnętrzny wykonuje niezależną i obiektywną działalność zapewniającą i doradczą. Działalność zapewniająca jest realizowana w ramach audytów procesu, funkcji niezależnego przeglądu, audytów placówek, audytów prewencyjnych oraz postępowań wyjaśniających. Działalność zapewniająca obejmuje dokonywanie oceny adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej we wszystkich obszarach aktywności bankowej. Usługi doradcze mają na celu wspieranie organizacji w realizacji jej celów i świadczono są, o ile ich charakter nie zagraża niezależności, efektywności i obiektywizmowi działalności zapewniającej audytu wewnętrznego, ani też nie jest związany z projektowaniem mechanizmów kontrolnych i systemu zarządzania ryzykiem.

W 2018 roku Departament Audytu Wewnętrznego realizował zadania audytowe w Banku, spółkach zależnych Banku oraz podmiotach zewnętrznych, którym Bank, w zakresie dopuszczonym przepisami prawa, powierzył wykonywanie czynności bankowych i związanych z działalnością bankową, a także w ramach Grupy Kapitałowej BCP. Planowa działalność Departamentu obejmowała m.in. wykonywanie audytów kluczowych procesów biznesowych i procesów wsparcia, a także audytów finansowych, placówek oraz zgodności z zewnętrznymi wymogami regulacyjnymi. Wśród zadań wykonywanych przez Departament Audytu Wewnętrznego znalazły się również postępowania wyjaśniające i audyty prewencyjne.

Wyniki prowadzonego przez Departament Audytu Wewnętrznego we współpracy z Audytorem Zewnętrznym Grupy BCP przeglądu funkcjonowania całego systemu kontroli wewnętrznej, jak i wybranych jego elementów, są prezentowane cyklicznie i podlegają ocenie Komitetu Audytu Rady Nadzorczej Banku oraz raz do roku Radzie Nadzorczej Banku.

System kontroli wewnętrznej w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych

Wdrożone rozwiązania dotyczące systemu kontroli wewnętrznej w istotnym stopniu zabezpieczają Bank przed błędami w sprawozdawczości finansowej oraz dostarczają kierownictwu Banku informacji umożliwiających ocenę prawidłowości, wydajności i bezpieczeństwa funkcjonowania procesu sporządzania sprawozdań finansowych, mając również na celu jak najwyższą skuteczność zarządzania identyfikowanymi rodzajami ryzyka towarzyszącymi temu procesowi.

Wprowadzony przez Zarząd Banku system kontroli wewnętrznej, obejmujący swoim zakresem proces sporządzania sprawozdań finansowych, został tak przygotowany, by umożliwił kontrolę ryzyka procesu przy zachowaniu odpowiedniego nadzoru nad prawidłowością gromadzenia, przetwarzania i prezentowania danych niezbędnych do sporządzania sprawozdań finansowych, w zgodzie z obowiązującymi przepisami prawa.

Istotnym elementem systemu kontroli wewnętrznej w procesie sporządzania sprawozdań finansowych jest współpraca Komitetu Audytu Rady Nadzorczej Banku z firmą audytorską realizującą usługi rewizji finansowej. Bank opracował politykę wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania oraz politykę świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem. Wyżej wymieniony zakres informacji został ujęty w dokumencie „Polityka wyboru i współpracy z firmami audytorskimi”, który został zatwierdzony przez Komitet Audytu dnia 26 października 2017 r. Polityka określa:

1. zasady wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania:
 - a. badania ustawowego tj. badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku lub badania rocznego sprawozdania finansowego Banku, którego obowiązek przeprowadzania wynika z art. 64 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 61, 245, 791 i 1089) (dalej „Ustawa o rachunkowości”) przepisów innych ustaw lub przepisów prawa Unii Europejskiej,
 - b. badania dobrowolnego tj. badania rocznego sprawozdania finansowego, które jest przeprowadzane na podstawie decyzji Banku, a nie na podstawie art. 64 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, przepisów innych ustaw lub przepisów prawa Unii Europejskiej, przeprowadzane zgodnie z krajowymi lub innymi standardami badania, a także badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku przeprowadzane zgodnie ze standardami innymi, niż krajowe standardy badania;
2. zasady świadczenia usług dozwolonych niebędących badaniem ustawowym lub badaniem dobrowolnym przez:
 - c. firmę audytorską przeprowadzającą badanie ustawowe lub badanie dobrowolne w Banku lub w Millennium BCP,
 - d. podmioty powiązane z firmą audytorską przeprowadzającą badanie ustawowe lub badanie dobrowolne w Banku lub w Millennium BCP, oraz
 - e. członka sieci firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie ustawowe lub badanie dobrowolne w Banku lub w Millennium BCP.
3. zasady współpracy Banku z firmami audytorskimi, podmiotami powiązanych z firmą audytorską lub członkami sieci firmy audytorskiej w zakresie przeprowadzania badań ustawowych lub badań dobrowolnych oraz świadczenia usług dozwolonych.

Wyboru Audytora Zewnętrznego dokonuje Rada Nadzorcza na podstawie rekomendacji Komitetu Audytu Rady Nadzorczej. Dodatkowo, mając na uwadze jakość danych finansowych prezentowanych w pozostałych publikowanych kwartalnych raportach okresowych, Bank wspólnie z Audytorem Zewnętrznym wdrożył procedury współpracy zapewniające konsultowanie na bieżąco istotnych kwestii związanych z ujmowaniem zdarzeń ekonomicznych w księgach i sprawozdaniach finansowych. Na posiedzeniach Komitetu Audytu Rady Nadzorczej, Audytor Zewnętrzny prezentuje kluczowe ustalenia dotyczące zagadnień raportowania finansowego, konsultuje z Komitetem Audytu drafty raportów oraz proponuje podejście do badania rocznego sprawozdania finansowego.

Na podstawie decyzji Rady Nadzorczej z października 2017 r., firmą audytorską badającą sprawozdanie finansowe Banku i Grupy Banku za rok 2018 była firma PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. Badanie realizowane było w oparciu o umowę przedłużoną na ostatni, piąty rok współpracy. Mając na uwadze, wynikającą z

przepisów prawa, obowiązkową rotację firm audytorskich i zbliżający się ku końcowi pięcioletni okres współpracy z firmą PwC, w roku 2018 Bank przeprowadził proces wyboru nowej firmy audytorskiej. Proces ten realizowany był zgodnie z „Polityką wyboru i współpracy z firmami audytorskimi” przyjętą przez Komitet Audytu 26 października 2017 r. Na posiedzeniu w dniu 25 października 2018 r. Komitet Audytu, zapoznał się ze Sprawozdaniem Zespołu Zadaniowego prowadzącego dla Banku proces wyboru firmy audytorskiej, zawierającym wnioski z procedury wyboru oraz wskazującym firmę audytorską rekomendowaną do przeprowadzenia badania ustawowego. W oparciu o Sprawozdanie, Komitet Audytu Zarekomendował Radzie Nadzorczej wybór Deloitte Sp. Z o.o. Sp. k. na Biegłego Rewidenta Banku Millennium S.A. oraz Grupy Banku Millennium na lata 2019-20. Rekomendacja ta została sporządzona w następstwie zorganizowanej przez Bank procedury wyboru spełniającej obowiązujące kryteria. Rada Nadzorcza w dniu 26 października 2018 r. zatwierdziła wybór Deloitte Sp. Z o.o. Sp. k. na Biegłego Rewidenta Banku Millennium S.A. oraz Grupy Banku Millennium na lata 2019-20.

Bank objęty jest skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej Millennium BCP. W związku z tym, realizowany corocznie w Banku przegląd systemu kontroli wewnętrznej wspierającej proces przygotowania i publikowania informacji finansowych, podlega także warunkom i wymogom nadzoru skonsolidowanego, sprawowanego przez Bank Portugalii i Europejski Bank Centralny. Audytor Zewnętrzny Grupy BCP uczestniczył w 2018 roku w przeglądzie adekwatności i efektywności części systemu kontroli wewnętrznej Banku wspierającej proces przygotowania i publikowania informacji finansowych (sprawozdawczość finansowa) oraz wydał stosowną opinię w tym zakresie.

Informacja o umowach z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

W roku 2018 badanie sprawozdania finansowego Banku zostało przeprowadzone przez PricewaterhouseCoopers sp. z o.o. W dniu 27 października 2017 r., Rada Nadzorcza Banku podjęła uchwałę dotyczącą wyboru PricewaterhouseCoopers sp. z o.o. jako podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Banku Millennium S.A. oraz Grupy Kapitałowej Banku Millennium za rok 2018. Umowa o badanie została zawarta w dniu 5 kwietnia 2018 r.

Wynagrodzenie audytora z tytułu świadczonych usług na rzecz Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A.

Wynagrodzenia Audytora (w tys. PLN)	2018		2017	
	Bank	Spółki	Bank	Spółki
Badanie ustawowe w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy o biegłych rewidentach	745	321	744	321
Inne usługi atestacyjne	402	113	406	113
Usługi doradztwa podatkowego				
Pozostałe usługi			100	

Usługi inne niż badanie statutowe:

- przegląd jednostkowego oraz skonsolidowanego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego Banku Millennium S.A., sporządzonych na dzień 30 czerwca 2018 r.
- przegląd śródrocznych skróconych sprawozdań finansowych funduszy inwestycyjnych Millennium TFI S.A., sporządzonych na dzień 30 czerwca 2018 r.
- badanie pakietu konsolidacyjnego sporządzonego na dzień 31 grudnia 2018 r. na potrzeby badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy BCP
- przegląd pakietów konsolidacyjnych sporządzonych na dzień 30 czerwca 2018 oraz 30 września 2018 r. na potrzeby przeglądu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy BCP
- weryfikacja pakietu konsolidacyjnego sporządzonego na dzień 31 marca 2018 r.
- usługa atestacyjna dotycząca wymogów w zakresie przechowywania aktywów klientów za rok 2018 dla Banku Millennium S.A. oraz Domu Maklerskiego Banku Millennium S.A.
- usługa atestacyjna dotycząca oceny adekwatności systemu zarządzania ryzykiem w roku 2018 w Millennium TFI S.A.
- usługa doradztwa w zakresie wymogów regulacyjnych dotyczących planu naprawy

XI. ODPOWIEDZIALNOŚĆ SPOŁECZNA I ŚRODOWISKOWA BANKU

Pełen zakres informacji dotyczących realizacji przez Bank zasad społecznej odpowiedzialności biznesu, zawierający również wszystkie wymagane prawem informacje niefinansowe, znajduje się w **Sprawozdaniu dotyczącym informacji niefinansowych Banku Millennium i Grupy Banku Millennium za 2018 rok**. Sprawozdanie to zostało przygotowane zgodnie z wytycznymi znowelizowanej Ustawy o Rachunkowości oraz międzynarodowymi wytycznymi raportowania Global Reporting Initiative Sustainability Guidelines (GRI Standards).

Poniżej przedstawione zostały najważniejsze elementy odpowiedzialności społecznej i środowiskowej Banku.

W Banku Millennium działania na rzecz społeczeństwa są częścią strategii biznesowej. Priorytetem jest zapewnienie najwyższej jakości obsługi Klientów, prowadzenie etycznego marketingu i sprzedaży oraz ułatwianie korzystania z usług bankowych i poza bankowych (np. e-administracji) poprzez wprowadzanie ułatwień dla osób z niepełnosprawnością oraz innowacyjnych usług. Odbiorcami działań CSR są również Pracownicy. Oprócz zapewnienia stabilnych i atrakcyjnych warunków pracy oraz oferowania możliwości angażowania się w działania społeczne, Bank promuje różnorodność w organizacji. Programy na rzecz społeczeństwa realizowane są za pośrednictwem Fundacji Banku Millennium i dotyczą edukacji finansowej i rozwoju wolontariatu pracowniczego.

JESTEŚMY ODDANI NA RZECZ TWORZENIA WSPÓLNYCH WARTOŚCI I PODEJMUJEMY SIĘ SPOŁECZNEJ ODPOWIEDZIALNOŚCI BIZNESU

Od 2010 roku Bank Millennium wchodzi niezmiennie w skład Respect Index na GPW

Grupa Banku Millennium realizuje działania CSR na rzecz głównych Interesariuszy: Klientów, Pracowników, Partnerów biznesowych, Otoczenia Społecznego i Środowiska.

1. Klienci

Jedną z najważniejszych wartości Banku jest zapewnienie najwyższej jakości obsługi. Analizując opinie Klientów z wykorzystaniem nowoczesnych metod, takich jak ekonomia behawioralna, service design czy badania UX (doświadczeń użytkownika), projektowane są usługi uwzględniające ich oczekiwania. Bank dostarcza Klientom rozwiązań, dzięki którym mogą nie tylko zarządzać swoimi finansami, ale też korzystać z usług pozafinansowych. Za pośrednictwem aplikacji i strony internetowej Banku Klienci zyskują m.in. dostęp do e-administracji, możliwość zakup biletów komunikacji miejskiej czy ubezpieczenia pojazdu. Po wprowadzeniu w 2018 roku chatbota, w niedalekiej przyszłości uruchomione zostaną usługi robodoradztwa, dzięki której codzienne bankowanie stanie się jeszcze łatwiejsze. Dla Klientów z niepełnosprawnościami wprowadzono szereg udogodnień m.in. stronę internetową, oddziały, bankomaty oraz sposób obsługi dostosowane do potrzeb

tej grupy Klientów. Za dostosowanie strony internetowej do potrzeb użytkowników niewidzących, w 2018 roku Bank Millennium został zwycięzcą konkursu „Strona Internetowa bez Barier”.

Bank dba o przestrzeganie etycznych zasad sprzedaży. Pracownicy oddziałów są zobowiązani do przestrzegania standardów etycznych zawartych zarówno w Kodeksie Etycznym Banku Millennium jaki i w zasadach sprzedaży konkretnych produktów. Wszyscy Pracownicy Banku obowiązkowo biorą udział w szkoleniach z Kodeksu Etyki i mają możliwość zgłaszania zachowań nieetycznych poprzez system Whistleblowing.

Rozwiązania, które wdrożono w obszarze jakości obsługi przyczyniły się nie tylko do wzrostu zadowolenia Klientów, ale zostały także docenione przez rynek. W 2018 roku 93% klientów detalicznych było zadowolonych ze współpracy z Bankiem, a 53% korporacyjnych polecało go innym. Bank Millennium był najczęściej polecanym bankiem komercyjnym w Polsce z lojalnością mierzoną najwyższym na rynku wskaźnikiem NPS=61. Po raz kolejny znalazł się na podium we wszystkich kategoriach rankingu „Przyjazny Bank Newsweeka” (m.in. 1 miejsce w kategorii „Bankowość mobilna”).

2. Pracownicy

Oprócz zapewnienia atrakcyjnych warunków pracy, rozwoju i wsparcia socjalnego, oferuje programy dla pracujących rodziców, możliwość udziału w działaniach charytatywnych i wolontariacie pracowniczym oraz imprezach z cyklu Millennium Active Zone promujących zdrowy styl życia. Wspiera również rozwój pasji Pracowników poprzez dofinansowanie w ramach MilleKlubu projektów sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych.

W 2018 Bank przystąpił do Karty Różnorodności - międzynarodowej inicjatywy promowanej przez Komisję Europejską. Jest ona zobowiązaniem, podpisywanym przez organizacje, które decydują się na wprowadzenie zakazu dyskryminacji w miejscu pracy i działania na rzecz tworzenia i promocji różnorodności.

Szczegółowe informacje o polityce kadrowej Grupy Banku Millennium znajdują się w rozdziale „Zarządzanie Zasobami Ludzkimi”.

3. Partnerzy biznesowi

Elementem regulacji zakupowych jest wymóg stosowania klauzul etycznych i/lub środowiskowych w umowach, gdzie te zapisy mogą mieć zastosowanie (np. zapisy BHP w umowach na usługi budowlane, zapisy środowiskowe w umowach dotyczących utylizacji). Ponadto każdy dostawca biorący udział w przetargu, poprzez podpisanie oświadczenia, zobowiązuje się do przestrzegania zasad zawartych w Kodeksie Etycznym Grupy Banku Millennium. W umowach zawieranych w 2018 roku została włączona klauzula potwierdzająca przestrzeganie zapisów Kodeksu Etycznego przez dostawców.

4. Otoczenie społeczne

4.1. Programy społeczne

Programy społeczne realizowane są w większości za pośrednictwem Fundacji Banku Millennium i koncentrują się na dwóch obszarach:

a) Edukacja finansowa

Rozpoczęty w 2016 r. autorski program edukacji finansowej przedszkolaków „Finansowy Elementarz” został przygotowany i jest realizowany przez Pracowników Banku Millennium we współpracy z organizacją pozarządową. Jego celem jest wyjaśnienie najmłodszym, poprzez zabawę, podstawowych pojęć z zakresu finansów. Łącznie podczas prawie 1300 warsztatów realizowanych w ramach programu, zostało przeszkolonych około 33 000 dzieci z około 400 przedszkoli w całej Polsce. Program jest realizowany pod patronatem honorowym Ministra Edukacji i Rzecznika Praw Dziecka, co potwierdza jego dużą wartość edukacyjną.

b) Wolontariat pracowniczy

Fundacja prowadzi program Millantrop, w ramach którego, w drodze konkursu, przyznaje granty na realizację akcji społecznych przez Pracowników Banku. Program realizowany jest od 2016 roku i łącznie wzięło w nim udział ponad 440 wolontariuszy (Pracowników Banku, ich rodzin i znajomych) realizując 20 projektów na rzecz szkół, placówek opiekuńczych, dzieci i młodzieży oraz ochrony środowiska.

4.2. Sponsoring kultury

Od 30 lat Bank Millennium wspiera przedsięwzięcia kulturalne o zasięgu ogólnopolskim i lokalnym. Jest mecenasem kultury 360° - promuje sztukę w niemal wszystkich jej formach, m.in.: muzykę, malarstwo, rzeźbę, film, teatr, fotografię, literaturę i performance. Przez 17 lat fundował nagrodę dla wybitnych twórców kultury „Złote Berło”, 11 lat był mecenasem „Peret Millennium” - wspólnego programu Banku i TVP, którego celem była produkcja, promocja i prezentacja na antenie TVP wydarzeń artystycznych z kręgu kultury wysokiej. Od 16 lat sponsoruje Międzynarodowy Festiwal Jazzu Tradycyjnego Old Jazz Meeting „Złota Tarka”. Od 7 lat jest z festiwalem muzyki współczesnej „Sacrum Profanum”, a od ponad 6 lat z Bella Skyway Festival - multimedialnego widowiska przygotowanego przez międzynarodowe grono artystów. Przez 7 lat był związany z Festiwalem „Dwa Teatry”, przez 5 z Gdańskim Festiwalem Muzycznym, wspierał także Festiwal Mozartowski w Warszawskiej Operze Kameralnej i wiele innych.

Najważniejszy projekt kulturalny, którego mecenasem jest obecnie bank to Millennium Docs Against Gravity Film Festiwal. To największy festiwal światowego filmu dokumentalnego w Polsce oraz imprezy mu towarzyszące (warsztaty, dyskusje i koncerty). Bank Millennium jest partnerem Millennium Docs Against Gravity od 13 lat. W 2016 roku objął mecenat tytułarny nad festiwalem.

4.3. Wspieranie innowacyjności

W ramach działalności społecznej Bank Millennium analizuje trendy dotyczące innowacyjności w otoczeniu rynkowym. Eksperti z Banku corocznie opracowują raport „Indeks Millennium - Potencjał Innowacyjności Regionów”, który opisuje dysproporcje w rozwoju innowacyjności w polskich województwach. Jako partner strategiczny konkursu dla firm „Orły Innowacji” promuje rozwój innowacyjności w polskiej gospodarce.

4.4. Wspieranie edukacji akademickiej

Bank daje studentom i absolwentom szansę rozwijania kompetencji, zainteresowań oraz zdobycia pierwszego doświadczenia zawodowego poprzez oferowanie programu płatnych praktyk „Millennium Bankers”, programów rozwojowych „Expert Start-up” oraz bezpłatnych szkoleń i warsztatów.

Jako członek Klubu Partnerów SGH, Bank udziela się w życiu akademickim merytorycznie i employer brandingowo. W 2018 roku Bank otworzył pierwszą akademicką przestrzeń coworkingową na SGH, która pozwala na wymianę doświadczeń i wspiera rozwój przedsiębiorczości wśród studentów.

W 2018 roku Bank był partnerem tematu „Sztuczna Inteligencja” na Festiwalu Nauki w Warszawie. W ponad 1000 wykładach, debatach, warsztatach i pokazach, które odbyły się w ramach festiwalu na warszawskich uczelniach uczestniczyło prawie 50 tysięcy osób.

5. Środowisko

Bank cyklicznie monitoruje zużycia energii, wody, paliw, materiałów biurowych i wprowadza działania redukujące zużycie zasobów. W jego ofercie obecne są także produkty prośrodowiskowe, np. karta kredytowa WWF, z której część wpływów przekazywane jest na rzecz Fundacji WWF Polska czy też Leasing Eko Energia, który wspiera inwestycje w energooszczędne maszyny i urządzenia. Bank organizuje również ekologiczne akcje edukacyjne dla pracowników.

Informacje dotyczące realizacji przez Bank zasad społecznej odpowiedzialności biznesu znajdują się w części niefinansowej Raportu Roczno Banku Millennium za rok 2018. Raport jest przygotowany zgodnie z wytycznymi znowelizowanej Ustawy o Rachunkowości oraz międzynarodowymi wytycznymi raportowania Global Reporting Initiative Sustainability Guidelines (GRI Standards).

Stosowanie przez Bank zasad zrównoważonego rozwoju zostało potwierdzone w zewnętrznych ocenach. Od 2011 roku Bank znajduje się w składzie Respect Index, który obejmuje spółki odpowiedzialne społecznie notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Według Rankingu Odpowiedzialnych Firm prowadzonego przez Forum Odpowiedzialnego Biznesu, Bank znalazł się w pierwszej 10 najbardziej odpowiedzialnych społecznie firm w Polsce. Został również nagrodzony Srebrnym Listkiem CSR w rankingu tygodnika Polityka. Spółka wspiera również realizację Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ (SDG-Sustainable Development Goals). Przystępując do partnerstwa biznesu i administracji rządowej na rzecz realizacji SDG, Bank Millennium zadeklarował prowadzenie działań w szczególności na rzecz edukacji finansowej dzieci i młodzieży.

XII. DODATKOWE INFORMACJE

Pozostałe informacje w szczególności obejmujące:

- Udzielone gwarancje i poręczenia,
- Transakcje z podmiotami powiązаныmi,
- Wykaz istotnych postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

znajdują się w Raporcie Finansowym Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 r.

XIII. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU BANKU

Prezentacja sytuacji majątkowej i finansowej Banku oraz Grupy Kapitałowej w sprawozdaniach finansowych

Zgodnie z najlepszą posiadaną wiedzą, roczne sprawozdanie finansowe Banku Millennium i Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. przygotowane na dzień bilansowy 31 grudnia 2018 roku i dane porównywalne, sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Banku oraz Grupy Kapitałowej oraz ich wynik finansowy. Niniejsze Roczne Sprawozdanie Zarządu z działalności Banku Millennium i Grupy Banku Millennium zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Banku oraz Grupy Kapitałowej.

Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Banku Millennium i Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. przygotowanego na dzień bilansowy 31 grudnia 2018 roku, został wybrany zgodnie z przepisami prawa. Podmiot ten oraz biegli rewidenci prowadzący badanie, spełnili warunki niezbędne do wydania bezstronnej i niezależnej opinii o badaniu, zgodnie z właściwymi przepisami prawa krajowego.

PODPISY:

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
22.02.2019	Joao Bras Jorge	Prezes Zarządu	podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
22.02.2019	Fernando Bicho	Wiceprezes Zarządu	podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
22.02.2019	Wojciech Haase	Członek Zarządu	podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
22.02.2019	Andrzej Gliński	Członek Zarządu	podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
22.02.2019	Wojciech Rybak	Członek Zarządu	podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
22.02.2019	António Ferreira Pinto Júnior	Członek Zarządu	podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
22.02.2019	Jarostaw Hermann	Członek Zarządu	podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym